

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

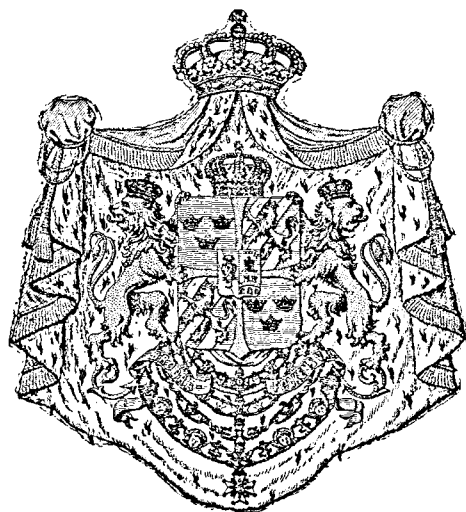
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.** 15.

BERÄTTELSE

OM

STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSEÅRET 1886—87

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1891.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ...- Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Läroverksutbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

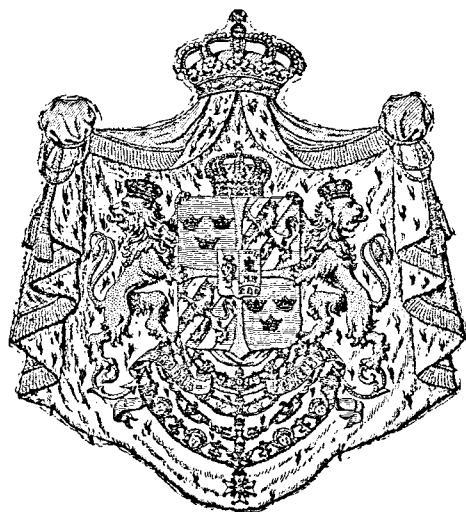
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.** 15.

BERÄTTELSE

OM

STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSEÅRET 1886—87

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1891.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—35).

A. Undervisningen i allmänhet.

Kap.	Sid.
1. Läroverk.	1
2. Terminernas början och slut samt läsårets längd; tider på dagen för undervisning och öfningar; särskilda fridagar.	2
3. Normala antalet afdelningar; parallelafdelningar; hela antalet afdelningar. (Tab. 1)	4
4. Antal undervisningstimmar i veckan för de särskilda läseämnena; lärokurser i läseämnena inom särskilda klasser; undervisningen i välskrifning och öfningar; inspektioner.	6

B. Lärare.

5. Lärarnes antal och fördelning; tjänstledigheter. (Tab. 2)	8
6. Lärares afgång, befordran och uppflyttning i högre lönegrad. (Tab. 3)	10
7. Ordinarie lärarebefattningar.	12
8. Lärarekandidater.	13

C. Lärjungar.

9. Lärjungarnes antal och fördelning efter läroverk, klasser och linier; antal lärjungar å helklassiska linien, hvilka deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska; jemförande öfversigt öfver lärjungeantalen höstterminerna 1878—1886; jemförelse för åren 1877—1886 mellan lärjungarnes antal och rikets folkmängd. (Tab. 4 o. 5)	16
10. Lärjungarnes kropps-konstitution och hellsotillstånd. (Tab. 6)	21
11. Lärjungarnes omsättning. (Tab. 7 o. 8)	22
12. Mogenhets- och kompletterings-examina. (Tab. 9—12)	26
13. De afgångne lärjungarnes tillämnade lefnadsbanor närmast efter afgången, m. m. (Tab. 13)	30

D. Ekonomiska förhållanden.

14. Läroverkens särskilda kassar, m. m.	33
15. Omkostnaderna för läroverken.	34

Tabell-bilagor (sid. 1*—35*).

Tab.	
1.	Antal afdelningar öfver det normala höstterminen 1886. 2*
2.	Lärarnes antal höstterminen 1886. 3*
3.	Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad från och med den 1 Juli 1886 till och med den 30 Juni 1887. 7*
4.	Lärjungarnes antal höstterminen 1886. 8*

Table des matières.

Texte (p. 1—35).

A. Enseignement.

Chap.	Page.
1. Etablissements scolaires.	1
2. Commencement et clôture des semestres, durée de l'année scolaire; heures de la journée affectées à l'enseignement théorique et aux exercices pratiques (arts); jours de congé spéciaux.	2
3. Nombre normal des divisions; divisions parallèles; nombre total des divisions. (Tabl. 1)	4
4. Nombre d'heures affecté par semaine à chaque matière; cours théoriques des différentes classes; enseignement de la calligraphie et des arts; inspections.	6

B. Corps enseignant.

5. Nombre et répartition des professeurs; congés temporaires. (Tabl. 2)	8
6. Congé définitif, avancement, transfert dans une classe supérieure de traitement. (Tabl. 3)	10
7. Emplois ordinaires de professeurs.	12
8. Professeurs aspirants.	13

C. Elèves.

9. Nombre et répartition des élèves d'après les établissemens, les classes et les lignes; nombre des élèves de la ligne classique exclusive (grec et latin), qui ont pris part à l'enseignement facultatif de l'anglais et de l'hébreu; aperçu comparatif du nombre des élèves aux semestres d'automne 1878—1886; comparaison, pour les années 1877—1886, entre le nombre des élèves et la population du royaume. (Tabl. 4 et 5)	16
10. Constitution physique et état sanitaire des élèves. (Tabl. 6)	21
11. Mouvement des élèves. (Tabl. 7 et 8)	22
12. Examens de maturité et examens complémentaires. (Tabl. 9—12)	26
13. Profession projetée des élèves sortis, immédiatement après leur départ de l'école, etc. (Tabl. 13)	30

D. Economie.

14. Caisses privées des établissemens scolaires, etc.	33
15. Frais de l'Etat pour les établissemens mentionnés.	34

Tableaux annexés (p. 1*—35*).

Tabl.	
1.	Nombre de divisions excédant le nombre normal, semestre d'automne 1886. 2*
2.	Nombre des professeurs pendant le semestre d'automne 1886. 3*
3.	Répartition, d'après l'âge, des professeurs portés à une classe supérieure de traitement, du 1 ^{er} juillet 1886 au 30 juin 1887. 7*
4.	Nombre des élèves pendant le semestre d'automne 1886. 8*

Tab.	Sid.	Tabl.	Page.
5. Antal lärjungar höstterminen 1886 i 7:e latinklassen, hvilka undervisats i grekiska och tillika deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska.	13*	5. Nombre, au semestre d'automne 1886, des élèves de 7 ^{me} latine (classe supérieure) ayant pris part aux leçons de grec et en outre aux leçons facultatives d'anglais et d'hébreu.	13*
6. Antal lärjungar höstterminen 1886, som på grund af sjukdomsorsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna.	14*	6. Nombre, pendant le semestre d'automne 1886, des élèves qui n'ont pas assisté aux exercices de gymnastique par raison de maladie ou pour d'autres causes.	14*
7. Lärjungarnes flyttning år 1886 vid vårterminens slut och höstterminens början.	18*	7. Passage, en 1886, des élèves à une classe supérieure à la fin du semestre du printemps et au commencement du semestre d'automne.	18*
8. Lärjungarnes omsättning år 1886.	20*	8. Mouvement des élèves en 1886.	20*
9. Mogenhets- och kompletterings-examina vårterminen 1886.	22*	9. Examens de maturité et examens complémentaires du semestre du printemps 1886.	22*
10. Mogenhets- och kompletterings-examina höstterminen 1886.	27*	10. Examens de maturité et examens complémentaires du semestre d'automne 1886.	27*
11. Ämnen för arbetena vid den skriftliga mogenhetsexamen vårterminen 1886.	30*	11. Matières et sujets des travaux écrits pour l'examen de maturité du semestre du printemps 1886.	30*
12. Ämnen för arbetena vid den skriftliga mogenhetsexamen höstterminen 1886.	32*	12. Matières et sujets des travaux écrits pour l'examen de maturité du semestre d'automne 1886.	32*
13. Antal lärjungar, som afgått år 1886, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.	34*	13. Elèves sortis pendant l'année 1886, répartis d'après la carrière à laquelle ils devaient se vouer immédiatement après leur sortie de l'école.	34*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlemnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om statens allmänna läroverk för gossar läseåret 1886—87.

Stockholm den 18 April 1891.

Underdånigst
G. WENNERBERG.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-departementet.

Den berättelse om statens allmänna läroverk för gossar, som härmed öfverlemnas, är utarbetad efter samma hufvudgrunder, som de föregående, och det är därför tillräckligt att här nämna, att i denna berättelse hvarken varit att upptaga till behandling sådana ämnen, som endast efter

vissa mellantider behöfva återkomma, ej heller några öfversigter för en viss årsföljd, med undantag för den städse återkommande öfversigten öfver den *verkliga* förändringen i skolgenerationernas storlek och några få andra smärre sammanställningar.

A. Undervisningen i allmänhet.

Kap. 1. Läroverk.

Läroverkens antal och deras fördelning i grupper hafva under den tid, denna berättelse omfattar, varit desamma som under det föregående läseåret.

Antalet läroverk utgjorde således för läseåret 1886—87 enligt stat:

Högre allmänna läroverk	35
Femklassiga »	23
Treklassiga »	19
Tvåklassiga pedagogier	9
Enklassiga »	9

Summa 95.

Ett af läroverken i Stockholm har i denna berättelse en annan benämning än den förut använda, i det att Ladugårdslands femklassiga läroverk erhållit benämningen Östermalms. Enligt meddelande i läroverkets årsredogörelse för läseåret 1885—86 tillämpades den nya benämningen från början af år 1886; stadfästelse därå gafs genom Kungl. bref af den 14 Oktober 1887.

Allm. läroverken 1886—87.

Likasom under det föregående läseåret hade Falköpings, Filipstads, Skellefteå och Örnsköldsviks läroverk äfven under läseåret 1886—87 ett större antal lärare och mera utsträckt undervisning än de treklassiga läroverken i allmänhet. Detsamma var under sistnämnda läseår förhållandet vid Varbergs läroverk, hvarförutom utsträckning af undervisningen utan anställande af särskild extra lärare egde rum äfven vid Sala läroverk. Sedan stadsfullmäktige i Falköping åtagit sig att för läseåret 1886—87 bestrida det lagliga arvudet till aflönande af två extra lärare samt i öfrigt de omkostnader, som i anledning af de nya klassernas tillkomst kunde pröfvas erforderliga, gafs genom Kungl. bref af den 1 Juli 1886 tillstånd till medlens användande för undervisningens utsträckning till det omfång, som vid rikets allmänna läroverk är föreskrifvet för femte klassen å latinlinien; samma förhållande hade egt rum från och med läseåret 1880—81. Vid Filipstads läroverk var enligt medgifvande i Kungl. brefvet af den 18 Maj 1877 (se berättelsen för läseåret 1877—78, sid. 3) äfven under

detta läseår en extra lärare anställd på stadens bekostnad samt undervisningen utsträckt till det omfång, som är föreskrifvet för fjärde klassen vid de allmänna läroverken. Vid Skellefteå läroverk voro enligt medgifvande i Kungl. brefvet af den 12 Juni 1885 (se berättelsen för läseåret 1885—86, sid. 1) äfven under detta läseår två extra lärare anställda på stadens och enskildes bekostnad samt undervisningen utsträckt till det omfång, som vid rikets allmänna läroverk är föreskrifvet för femte klassen; samma förhållande hade egt rum från och med läseåret 1883—84. Sedan Örnsköldsviks köping anslagit för ändamålet nödiga medel, medgafs genom Kungl. bref af den 6 Augusti 1886 för läseåret 1886—87 undervisningens utsträckning till det omfång, som vid rikets allmänna läroverk är föreskrifvet för femte klassen, och voro på grund häraf två extra lärare vid läroverket anställda; enahanda utsträckning af undervisningen hade egt rum från och med läseåret 1882—83. Efter det stadsfullmäktige i Varberg för läseåret 1886—87 anslagit medel till aflönande af en extra lärare vid treklassiga läroverket därstädes, gafs genom Kungl. bref af den 13 Augusti 1886 tillstånd till medlens användande för undervisningens

utsträckning till det omfång, som är föreskrifvet för fjärde klassen vid rikets allmänna läroverk.

Genom Kungl. bref af den 16 Juli 1886 lemnades bifall till en af inspektor och lärare vid treklassiga läroverket i Sala gjord framställning om tillstånd att under läseåret 1886—87 få genomgå fjärde klassens lärokurs på latinlinien enligt gällande stadga för rikets allmänna läroverk med de lärjungar, hvilka vid föregående vårtermins slut erhöello flyttning från tredje klassen till högre läroverk.

Äfven vid två pedagogier, nemligen Södertelje tvåklassiga och Simrishamns enklassiga, har under läseåret 1886—87, likasom under det föregående, på hvarterda stället en extra lärare varit anställd, hvarigenom undervisningen kunnat utsträckas längre än för sådana läroverk i allmänhet. I Södertelje var extra läraren aflönad af staden och enskilde, såsom förhållandet varit under alla år från och med läseåret 1877—78. I Simrishamn, hvarest en extra lärare varit aflönad af enskilde från och med läseåret 1877—78 till och med läseåret 1881—82, men ingen sådan varit anställd läseåret 1882—83, var han aflönad af staden, hvilket varit fallet från och med läseåret 1883—84.

Kap. 2. Terminernas början och slut samt läseårets längd; tider på dagen för undervisning och öfningar; särskilda fridagar.

Läseåret börjades inom den i läroverksstadgan föreskrifna tiden — Augusti månad — vid samtliga läroverken, och det afslutades likaledes inom den föreskrifna tiden — Juni månad — vid dem alla, med undantag endast däraf, att läseåret vid Linköpings, Eksjö och Vadstena läroverk afslutades redan den 27 Maj, då det likväl vid dessa läroverk — med inräknande af den föreskrifna ledigheten öfver pingsthelgen — uppnått sin vederbörliga längd af 36 veckor.

Om man fränser nämnda undantag samt det här nedan berörda förhållandet vid Simrishamns pedagogi, gäller om de båda terminernas början och slut följande. Tiden för höstterminens början vaxlade mellan den 21 och 31 Augusti och för dess slut mellan den 10 och 23 December. Tiden för vårterminens början vaxlade mellan den 12 och 28 Januari och för dess slut mellan den 1 och 17 Juni. På grund af en inom staden utbruten feberepidemi afslutades höstterminen i Simrishamn den 9 December, hvilket var 8 dagar före den af Eforus förut bestämda tiden, hvaremot vårterminen i stället förlängdes med 8 dagar eller till den 11 Juni.

Uppgifter om de dagar, på hvilka den egentliga undervisningen börjat och slutat, har lemnats för alla allmänna läroverk, med undantag af ett högre (Umeå), ett femklassigt (Mariestad), två treklassiga (Vernamo och Åmål) samt från alla pedagogierna, med undantag af en tvåklassig och fyra enklassiga. Bland de lemnade uppgifterna finnas likväl åtskilliga, hvilka i ett eller annat afseende äro ofullständiga.

Om man för de läroverk, där fullständigare upplys-

ningar lemnats, sammanställer uppgiften om dagen för höstterminens början med uppgiften om dagen för den egentliga undervisningens början under samma termin, finner man, att mellan dessa två dagar, då en mellanliggande Söndag alltid frånräknats, förflutit: vid de högre läroverken i medeltal omkring $3\frac{1}{2}$ dagar, vexlande mellan 2 till och med $6\frac{1}{2}$ dagar (det sednare antalet vid Lunds läroverk), vid de femklassiga läroverken i medeltal 2 dagar, vexlande mellan $\frac{1}{2}$ (vid Arboga läroverk) till och med 4 dagar (vid Norrtelje läroverk), samt de öfriga från och med 1 till och med 3 dagar (det sednare antalet vid Varbergs och Marstrands läroverk); härtill må dock läggas, att enligt uppgift ingen sådan mellandag förekommit vid ett högre läroverk (Karlskrona) samt åtskilliga lägre. Dylika mellandagar vid början af vårterminen hafva utgjort vid högre läroverk $\frac{1}{2}$ —3 (det sednare antalet vid Nya elementarskolan, Venersborgs, Göteborgs realläroverk samt Hernösands läroverk), vid femklassiga $\frac{1}{2}$ —1 samt vid de öfriga 0— $1\frac{1}{2}$, hvarjemte vid 13 högre och 12 femklassiga läroverk uppgifvits, att inga mellandagar vid vårterminens början där förekommit. — Beträffande de mellandagar, hvilka vid terminernas slut pläga förekomma mellan dagen för den egentliga undervisningens afslutande och sjelfva examensdagen, hafva dessa under höstterminen vaxlat mellan 1—3 (det sistnämnda antalet vid Nya elementarskolan samt Linköpings och Falu läroverk), dock så att ingen sådan mellandag förekommit vid 2 högre läroverk (Skara och Östersunds), 2 femklassiga (Östermalms och Sköfde) samt två treklassiga läroverk (Filipstads och Skellefteå). Under

vårterminen har antalet dylika mellandagar äfvenledes i allmänhet vexlat mellan 1 och 3, dock så att 5 sådana mellandagar förekommit vid ett högre läroverk (Lunds), 5 för högre och 4 för lägre afdelningen vid ett högre läroverk (Halmstads), 4 vid tre högre läroverk (Vesterviks, Vexjö och Jönköpings) samt ingen sådan mellandag vid ett treklassigt läroverk (Skellefteå).

Med afseende på den dagliga undervisningstidens fördelning hafva under detta läseår inga afvikelser egt rum från § 18 i gällande läroverksstadga, sådan denna § lyder enligt Kungl. kungörelsen af den 23 December 1880.

Uppgifter om särskilda fridagar hafva lemnats från alla allmänna läroverk, utom ett femklassigt (Kristinehamns) och två treklassiga (Vernamo och Varbergs), samt från alla pedagogierna, med undantag af fem enklassiga. Från två pedagogier hafva dock uppgifterna varit otydliga. De läroverk, hvilkas uppgifter varit dugliga till bearbetning, uppgå således till 86. Bland de uppgifna fridagarna finner man på åtskilliga ställen 1 eller $\frac{1}{2}$ dag för särskilda ändamål, hvilka kunna räknas till undervisningens område, såsom täflingskjutning, militärisk utmarsch, naturvetenskaplig exkursion. Alla dylika dagar, på hvilka således ej full ledighet egde rum, äro i följande bearbetning frånräknade. Likaså äro äfven frånräknade sådana ledigheter, som gifvits en eller annan dag på grund af någon tillfällig anledning, såsom eldsvådor, skollokals desinficering efter sjukdomsfall o. d. Naturligtvis äro ej häller inräknade de redan förut omtalade mellandagarna vid terminernas början och slut. De återstående fridagarna uppgå i medeltal för de 86 läroverken till 3·7. Fördelade på läroverksgrupper uppgå fridagarnes antal i medeltal för högre läroverk till 4·2, för femklassiga till 3·8, för treklassiga till 3·2, för tvåklassiga pedagogier till 3·1 samt för enklassiga pedagogierna, af hvilka dock endast 3 lemnat tydliga uppgifter, till 2·8. Vid jemförelse för öfrigt mellan de särskilda läroverken sinsemellan visa sig högst betydliga olikheter. Så har antalet fridagar utgjort $9\frac{1}{2}$ vid ett högre läroverk (Falun); 7 vid ett högre läroverk (Östersund) och ett femklassigt (Norrtejlje); $6\frac{1}{2}$, eller 6 vid fyra högre, ett femklassigt, ett treklassigt läroverk samt vid en tvåklassig pedagogi; $5\frac{1}{2}$, eller 5 vid fem högre och tre femklassiga läroverk; $4\frac{1}{2}$, eller 4 vid tolf högre, fem femklassiga, fem treklassiga läroverk samt vid två tvåklassiga och en enklassig pedagogi; $3\frac{1}{2}$, eller 3 vid sex högre, fem femklassiga, åtta treklassiga läroverk samt vid tre tvåklassiga och en enklassig pedagogi; $2\frac{1}{2}$, eller 2 vid fem högre, fem femklassiga, tre treklassiga läroverk och vid en tvåklassig pedagogi; 1 vid ett högre läroverk och vid en enklassig pedagogi; ingen fridag vid en tvåklassig pedagogi (Kungälf).

Af de i läroverksstadgan, § 19 mom. 2, nämnda anledningar till fridagar (»För hela läroverket gemensam ledighet från undervisningen under en eller flere timmar eller

hel dag må, dock endast af eforus eller rektor, kunna medgifvas, när hård väderlek, marknad, allmän högtidlighet eller annan giltig anledning förekommer.») har den första — hård väderlek — omtalats vid endast två pedagogier, nemligen Simrishamns och Kungälf; vid den förra räckte ledigheten en, vid den sednare $\frac{1}{2}$ dag. — Marknadslof omtalas vid 46 allmänna läroverk och pedagogier, d. v. s. vid något mer än hälften af dem, hvilkas uppgifter kunnat bearbetas. Dylikt lof synes, på få undantag när, förekomma i alla de städer, där marknader hållas, hvarvid bör ihågkommas, att marknader kunna förekomma, ehuru ej upptagna i almanackan; vid ett par läroverk har marknadsloftet af häfd fortfarit, ehuru marknad ej längre finnes. Hvarje särskildt marknadslof, hvarunder här äfven innefattas lof på större torgdag, har i de flesta fall omfattat 1 dag, stundom $\frac{1}{2}$, vid åtskilliga läroverk 2 eller 3 på hvarandra följande dagar samt vid ett (Falun) ända till 4 sådana, hvarvid dock såsom orsak till loftet äfven uppgifvits skollokals rengöring samt insättning af innanfönster. — Till fridagar på grund af allmän högtidlighet kunna räknas de ledigheter, hvilka vid 20 läroverk gifvits den 1 December (i allmänhet 1, stundom $\frac{1}{2}$ dag), vid 4 läroverk i anledning af H. M:t Konungens besök i staden, vid Göteborgs 3 läroverk och Sundsvalls på Gustaf-Adolfs-dagen, vid 1 läroverk konfirmationslof, vid 1 läroverk ($\frac{1}{2}$ dag) med anledning af »Småfoglarnes vänners årsfest», vid Göteborgs femklassiga läroverk med anledning af Vanadis-utställningen samt vid Östersunds läroverk med anledning af Östersunds sekularfest till minne af stadens grundläggning.

Öfriga anledningar, på grund af hvilka ledighet beviljats, äro af mångahanda slag, men kunna delas i följande 7 grupper.

1) Majlof. Då första Maj under året inföll på Söndag, har detta lof vid åtskilliga läroverk indragits. För öfrigt har det gifvits på den 30 April (vid 18 läroverk), den 2 Maj (vid 18), den 3 Maj (vid 1), den 6 Maj (vid 2), den 18 Maj (vid 1) samt halfva 30 April och halfva 2 Maj (vid 1). Lofvet har i allmänhet omfattat en, vid några läroverk $\frac{1}{2}$ dag.

2) Fettisdags- eller (inom Skåne, Halland och Blekinge) Fastlagsmåndags-lof. Sådan ledighet omtalas vid 45 läroverk och har vid 41 omfattat en hel dag och vid 4 del af en dag.

3) Lof på Märten-Luthers- eller vid åtskilliga läroverk på Märten-Biskops-dagen eller annan närliggande dag. Sådan ledighet omtalas vid 30 läroverk och har vid 1 läroverk omfattat två och en half dag, vid 1 läroverk två dagar, vid 3 läroverk en hel dag och en del af den följande, vid 20 en dag och vid 5 del af en dag.

4) Lof för skridskoåkning, skidloppning, kalkåkning eller bollkastning. Sådan ledighet omtalas vid 25 läroverk och har, då för hvarje särskildt läroverk de olika tillfällena sammanslås, vid 1 läroverk (Norrtejlje) omfattat fyra hela dagar, vid 1 två och en half dag, vid 2 två hela dagar, vid 1 delar af tre dagar, vid 3 delar af två dagar, vid 1 en hel dag samt vid 16 läroverk del af en dag. Skridskoåkning

ingår såsom angifven anledning vid 24 af läroverken, skidlöpning vid 2, källkåkning vid 3 och bollkastning vid 1.

5) Lof för skollokalernas skurning samt insättning af innanfönster. Sådan ledighet omtalas vid 21 läroverk och har vid 1 läroverk (Falu) omfattat fyra konsekutiva dagar (hvarvid dock på samma gång äfven varit marknadslof), vid 1 läroverk (Hudiksvalls) två konsekutiva dagar under höstterminen samt en dag under vårterminen, vid 4 läroverk två konsekutiva dagar, vid 1 läroverk en hel samt delar af två spridda dagar, vid 1 en hel dag och en del af den följande, vid 1 en hel dag och del af en annan, vid 1 två spridda dagar, vid 9 en dag samt vid 2 delar af en dag.

6) Diverse anledningar, såsom Oktober-flyttningen, lärarnes vaktgöring vid den skriftliga afgångsexamen (en dag omvexlande för hvarje läsklass), beivrande af passionspredikningar, riksdagsmannaval, »gammal plägsed», o. d.

Dylika ledigheter omtalas vid 9 läroverk och hafva omfattat vid 1 läroverk en dag och vid 1 del af en dag (för Oktober-flyttningen), vid 1 en dag (lärarnes ofvannämnda vaktgöring), vid 2 delar af en dag (i anledning af riksdagsmannaval), vid 1 en dag och vid 1 delar af tre dagar (för beivrande af passionspredikningar), vid 1 en dag (den 5 Febr., »fastlagslof») samt vid 1 en dag (»gammal plägsed»).

7) Ej uppgifven anledning. Sådan ledighet omtalas vid 15 läroverk och har omfattat vid 1 läroverk två spridda dagar samt två spridda delar af hel dag, vid 1 läroverk två konsekutiva dagar, vid 3 läroverk två spridda dagar, vid 8 läroverk en hel dag samt vid 1 läroverk del af en dag, hvarjemte vid 1 pedagogi omtalas, att »frihet från undervisningen lemnats lärjungarne en, någon gång två timmar i månaden».

Kap. 3. Normala antalet afdelningar; parallelafdelningar; hela antalet afdelningar.

Tab. 1.

Såsom i föregående berättelser anmärkts, uppgår vid ett å båda linierna fullständigt läroverk normala antalet årsafdelningar till 15 och vid ett femklassigt till 7.

Vid Stockholms högre latinläroverk å Norr- och Södermalm, där R. 4 och R. 5 finnas, utgör det normala antalet afdelningar 11, vid Stockholms högre realläroverk samt vid Göteborgs högre latinläroverk och Göteborgs högre realläroverk 9, samt vid Nya elementarskolan, som har en i flera afseenden från statens öfriga läroverk afvikande organisation, 10. Vid Vesterviks och Sundsvalls på reallinien fullständiga läroverk, där äfven L. 4 och L. 5 finnas, utgör normala antalet afdelningar 11.

På grund af Kungl. brefven af den 1 Juni 1877 (se berättelsen för läsåret 1877—78, sid. 2) om indragning af vissa klasser vid åtskilliga läroverk, saknades R. 6:1, R. 6:2, R. 7:1 och R. 7:2 vid Vexjö, Halmstads och Hernösands läroverk, samt R. 7:1 och R. 7:2 vid Hudiksvalls, Strengnäs, Nyköpings, Vesterås, Kristianstads, Östersunds och Luleå läroverk.

Samtliga femklassiga läroverk omfattade båda linierna, med undantag af Jakobs läroverk i Stockholm och Oskarshamns, hvilka äro realläroverk med 5 klasser.

Genom fullständig brist på lärjungar saknades under höstterminen 1886 följande klasser vid de högre allmänna läroverken: R. 6:1 och R. 6:2 vid Hudiksvalls, R. 6:2 vid Strengnäs, R. 5 vid Vexjö samt R. 5, R. 6:1 och R. 6:2 vid Luleå läroverk. Af samma anledning har, hvad angår de femklassiga läroverken, L. 5 saknats vid Kristinehamns läroverk. — Under vårterminen 1887 voro förhållandena i detta hänseende oförändrade, med undantag af att äfven R. 5 saknades vid Strengnäs läroverk och 3:e klassen vid Ronneby treklassiga läroverk.

Med afseende på parallelafdelningarnes antal vid åtskilliga läroverk meddelades för läsåret 1886—87 samma bestämmelser som för föregående läsåret (se förra berättelsen, sid. 4). Då nemligen genom särskilda Kungl. bref af den 4 Juni 1886 anställande af extra lärare under det kommande läsåret vid vissa allmänna läroverk medgafs, bestämdes med detsamma det antal afdelningar, hvari lärjungarne inom de 5 lägsta klasserna vid samtliga dessa läroverk, utom Stockholms Nya elementarskola, samt vid ett af dem (Stockholms Realläroverk) äfven inom nedre sjetten skulle för samma läsåret vid undervisningen i läseämnena fördelas. Genom Kungl. cirkulär af samma dag till eforalstyrelserna förordnades, att det högsta antal lärjungar, som inom dessa läroverk (24 högre och 4 femklassiga) och klasser finge i hvarje särskild afdelning emottagas, skulle, där icke annorlunda särskildt föreskrefves, bestämmas enligt vissa grunder, hvilka fullkomligt öfverensstämde med dem, som bestämdes genom Kungl. cirkuläret af den 23 Juni 1882 (se berättelsen för läsåret 1882—83, sid. 3). — Slutligen meddelades äfven i 1886 års cirkulär vissa föreskrifter rörande rättighet för yngling, som anmält sig till intagning i någon hithörande klass vid berörda läroverk, men i följd af bristande utrymme icke kunnat där emottagas, att vinna inträde i motsvarande klass vid annat allmänt läroverk. Dessa föreskrifter öfverensstämde fullkomligt med motsvarande i 1882 års cirkulär.

Genom ett sednare särskildt Kungl. bref förordnades, att vid ett af de förut omnämnda läroverken antalet afdelningar i tredje klassen skulle ökas från 1 till 2, hvar emot antalet afdelningar i fjärde och femte klasserna skulle minskas från 2 till 1.

Om man sammanställer alla de läroverk, för hvilka således cirkulärets föreskrifter förklarats gälla, och man för

hvarje läroverk utsätter siffror, som ange de bestämda antalen afdelningar inom klasserna 1—5 eller vid Stockholms Realläroverk 1—6:1, så erhåller man följande förteckning.

A. Högre allmänna läroverk.

- Stockholm:
 Norra latinläroverket: 2, 3, 3, 3, 3;
 Södra » 2, 2, 2, 2, 2;
 Realläroverket: 1, 1, 1, 1, 1, 3;
 Uppsala: 2, 2, 2, 2, 2;
 Gefle: 1, 2, 2, 2, 2;
 Linköping: 2, 2, 2, 2, 2;
 Norrköping: 1, 2, 2, 2, 2;
 Vestervik: 1, 1, 1, 1, 1;
 Venersborg: 1, 1, 1, 1, 1;
 Vexjö: 1, 2, 2, 2, 2;
 Jönköping: 1, 2, 2, 3, 3;
 Lund: 2, 2, 2, 3, 3;
 Malmö: 2, 3, 3, 3, 3;
 Karlskrona: 1, 2, 2, 2, 2;
 Kristianstad: 1, 2, 2, 2, 2;
 Helsingborg: 1, 2, 2, 2, 2;
 Göteborg:
 Latinläroverket: 1, 2, 2, 2, 2;
 Realläroverket: 2, 2, 3, 3, 3;
 Halmstad: 1, 1, 2, 1, 1;
 Karlstad: 1, 2, 2, 2, 2;
 Östersund: 1, 2, 2, 1, 1;
 Umeå: 1, 1, 1, 1, 1;
 Sundsvall: 2, 2, 2, 2, 1;
 Visby: 1, 1, 1, 2, 1.

B. Femklassiga allmänna läroverk.

- Stockholm:
 Jakob: 2, 2, 2, 1, 1;
 Östermalm: 2, 3, 3, 3, 2;

Karlshamn: 1, 2, 2, 1, 1;

Göteborg: 2, 2, 2, 1, 1.

Af Tab. 1 finner man, att parallelafdelningar förekommit vid 24 högre och 5 femklassiga läroverk. Enligt nämnda tabell samt efter där angifna beräkningsgrunder uppgick *öfverskjutande* antalet parallelafdelningar¹⁾ vid de högre läroverken till 133½ (motsvarande således nära 9 sådana läroverk med 15 årsafdelningar) och vid de femklassiga till 15 (motsvarande något mer än 2 sådana läroverk med 7 årsafdelningar). Jemför man dessa siffror med motsvarande för det föregående året, så visar det sig, att öfverskjutande antalet parallelafdelningar vid de högre läroverken ökats med 6 och vid de femklassiga med 1. Inom de tre lägsta klasserna var öfverskjutande antalet parallelafdelningar, likasom under de tre närmast föregående åren, mindre än i de fyra öfriga klasserna tillsammans; det uppgick nemligen i klasserna 1—3 till 72, hvaraf 13 i första klassen, 27 i andra och 32 i tredje, under det att i klasserna 4—7 motsvarande antal utgjorde 76½. På reallinien funnos parallelafdelningar vid 6 högre och 1 femklassigt läroverk; öfverskjutande antalet utgjorde 7¼ i R. 4, 3 i R. 5, 3 i R. 6:1, 2½ i R. 6:2, 1 i R. 7:1 och 1 i R. 7:2. På latinlinien funnos dylika afdelningar vid 12 högre läroverk, men icke vid något femklassigt; öfverskjutande antalet utgjorde 12 i L. 4, 10 i L. 5, 11¾ i L. 6:1, 10¾ i L. 6:2, 8¼ i L. 7:1 och 6 i L. 7:2. — Slutligen må med afseende på Stockholms Nya elementarskola nämnas, att förekomsten af Tab. 1 af öfverskjutande afdelningar i dess 4:e, 5:e och 6:e klass beror delvis därpå, att dessa klasser äro beräknade att omfatta mera än ett år, nemligen hvardera af 4:e och 5:e 1½ år samt 6:e 2 år.

Om man efter Tab. 1 och 4 sammanräknar *hela* antalet afdelningar, så erhålles följande öfversigt.

Antal afdelningar under höstterminen 1886.

Läroverk.	K l a s s e r o c h l i n i e r.												S u m m a.						
	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Gemens. linie.	Real-linie.	Latin-linie.	Summa.
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.				
Högre allmänna läroverk.....	45	57	61	40½	44	35	43	29	41½	28½	41½	22	38½	23	37	163	177½	245½	586½
Femklassiga » »	26	28	29	24	21	23	20	—	—	—	—	—	—	—	—	83	47	41	171
Treklassiga » »	19	19	19	4	6	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	57	6	9	72
Summa	90	104	109	68½	71	60	66	29	41½	28½	41½	22	38½	23	37	303	230½	295½	829½
Procent	303			265½				261½								36	28	36	100

Anm. Af de enligt stat treklassiga läroverken hafva 7 undervisat på 4 eller 5 klasser, nemligen Falköpings med L. 4 och L. 5, Sala med L. 4, Engelholms med R. 4, Varbergs och Filipstads med R. 4 och L. 4, Skellefteå med L. 4, R. 5 och L. 5 samt Örnsköldsviks med R. 4 L. 4, R. 5 och L. 5.

Till ofvanstående summa af 829½ afdelningar kan ock antalet afdelningar vid pedagogierna läggas. Vid de tvåklassiga kan man enligt Tab. 4 beräkna hela antalet klasser

till 19, då man nemligen af där angifven orsak räknar 3

¹⁾ Vid denna beräkning har afseende ej fästats vid de klasser, som vid vissa läroverk saknats.

klasser vid Södertelje pedagogi. Vid de enklassiga åter kan man enligt sagde tabell beräkna hela antalet klasser till 10, då man nemligen af där angifven orsak räknar 2 klasser vid Simrishamns pedagogi. Hela antalet afdelningar vid båda slagen af pedagogier uppgår sålunda till 29. — Tager man åter hänsyn till samtliga afdelningar eller lexlag, som vid pedagogierna jemlikt Tab. 4 förekommit, så

utgör antalet vid de tvåklassiga 30 och vid de enklassiga 18, eller tillsammans 48.

Lägger man dessa tal till de ofvan för de allmänna läroverken anförda, hafva alltså samtliga klasser och afdelningar vid de allmänna läroverken och pedagogierna utgjort efter den förra beräkningen $858\frac{1}{2}$ och efter den sednare $877\frac{1}{2}$.

Kap. 4. Antal undervisningstimmar i veckan för de särskilda läseämnena; lärokurser i läseämnena inom särskilda klasser; undervisningen i välskrifning och öfningar; inspektioner.

Med afseende på antalet undervisningstimmar för de särskilda läseämnena är för detta läseår endast följande att anmärka.

Såsom en fortsättning af förhållanden, hvilka under en längre årsföljd egt rum vid Stockholms Gymnasium (se berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 10 och 13 samt Tab. 5), har äfven under detta läseår vid Stockholms båda högre latinläroverk den afvikelse från den allmänna undervisningsplanen förekommit, att timantalet inom 6:e klassen varit minskadt från 32 till 30. Denna minskning har vid båda läroverken åstadkommits därigenom, att för grekerna 1 timme borttagits från grekiska språket och 1 timme från det franska samt för icke-grekerna 1 från engelska språket och 1 från det franska. Däremot har vid Stockholms realläroverk, på framställning af rektor, det i förra berättelsen omnämnda förhållandet med undervisningen i teckning från och med början af läseåret 1886—87 blifvit ändradt, så att därstädes sagde undervisning numera äfven inom 6:e och 7:e klasserna erhållit det i läroverksstadgan föreskrifna antalet timmar.

Genom Kungl. brefvet af den 3 September 1885 medgafs för de tre följande läseåren i sjetta och sjunde klasserna vid Stockholms realläroverk vissa förändrade anordningar i afseende på undervisningstiderna i naturhistoria, filosofisk propedeutik och kemi, hvarom närmare redogörelse är lemnad i berättelsen för läseåret 1885—86, sid. 6.

Den anordning af lärotimmarnes fördelning i 4:e och 5:e realklasserna vid Stockholms läroverk (med undantag af Nya elementarskolan), för hvilken redogöres i berättelsen för läseåret 1878—79 (sid. 4 och följ.) har äfven under detta läseår varit gällande, hvarvid dock är att märka, att vid Norra latinläroverket geometrisk teckning förekommit endast i vissa parallellafdelningar och ej i någon under en hel timme i veckan.

Den fördelning af lärotimmarna i 3:e klassen vid Marstrands treklassiga läroverk, för hvilken redogöres i berättelsen för läseåret 1879—80 (sid. 6), har äfven under detta läseår egt rum. Likaledes har på grund af Kungl. brefvet af den 20 Juli 1883 vid Strömstads treklassiga läroverk äfven under detta läseår tillämpats den fördelning af lärotimmarna i 3:e klassen, som omnämnes i berättelsen för läseåret 1880—81 (sid. 4).

Med afseende på de för läroverken gällande lärokurserna i läseämnena har under läseåret ingen förändring egt rum, med undantag däraf att vid Stockholms Nya elementarskola enligt beslut af dess direktion tillämpades från och med början af läseåret nya lärokurser för den från samma tid fasta fjärde klassen, äfvensom vissa jemkningar i lärokurserna för klasserna 6—7 i kristendom och för klasserna 1—3 i historia och geografi. — En redogörelse för dessa förändringar finnes såsom tillägg till Nya elementarskolans årsredogörelse för läseåret 1885—86.

Angående undervisningen i välskrifning och öfningar har under detta läseår ingen förändring inträdt, hvarken med afseende på de för undervisningen anslagna antalen timmar eller med afseende på andra allmänna föreskrifter om undervisningens anordning. — Med afseende på de *utsträckta* militärofningarna (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 37) är att anmärka, att den anordning af dessa öfningar vid Norra och Södra latinläroverken i Stockholm samt Realläroverket darsammastädes, som för dessa läroverk genom Kungl. bref af den 13 Juli 1883 medgafs tillsvidare (se berättelsen för läseåret 1883—84, sid. 5), äfven under detta läseår iakttogs.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad som under flera föregående år egt rum, medgafs genom Kungl. bref af den 11 Juni 1886, att vid Tekniska skolan i Stockholm finge af vissa skolans besparade medel erforderligt belopp användas för bekostande under läroåret 1886—87 af anordningar för utbildande af teckningslärare. — Under läroåret 1886—87 begagnades undervisningen af 7 manliga och 10 kvinnliga teckningslärare-kandidater. Bland dessa hade 10 (4 manliga och 6 kvinnliga) redan under förra läroåret varit teckningslärare-kandidater. Fullständiga afgångsbetyg såsom teckningslärare tillerkändes 4 kandidater, hvaraf 2 manliga och 2 kvinnliga.

Undervisning i *slöjd* meddelades äfven under detta läseår — likasom under det föregående — åt lärjungar vid Hudiksvalls, Venersborgs och Vexjö högre, Jakobs, Enköpings och Kristinehamns femklassiga samt Marstrands och Strömstads treklassiga läroverk. Dessutom meddelades sådan undervisning under detta läseår vid högre latinläroverket å Norrmalm i Stockholm, högre läroverket i Karls-

krona samt det femklassiga i Borås. Sedan lärarekollegiet vid högre latinläroverket å Norrmalm ingått till direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk med framställning därom, gaf direktionen sitt samtycke därtill, att från början af läseåret 1886—87 finge tillsvidare vid läroverket anordnas undervisning i slöjd för de lärjungar, som ville sig däraf begagna, mot en terminlig afgift af tillsvidare 10 kr. för hvarje, hvarjemte direktionen samtidigt anvisade ett anslag af 1,000 kr. till inköp af nödig materiel. Genom Kungl. bref af den 4 Juni 1886 erhöll läroverket rättighet att under fem års tid använda af biblioteks- och materiel-kassan 500 kr. årligen till betäckande af utgifter för slöjdundervisningen, med villkor att nämnde kassa till sådan utgift lemnade tillgång utöfver de utgifter, som enligt gällande föreskrifter skola ur kassan bestridas. — Enligt Karlskrona högre läroverks årsredogörelse för läseåret 1886—87 hade redan under sommaren 1884 för läroverkets lärjungar mot särskild afgift anordnats en frivillig kurs i slöjd, hvilken, fortsatt under sommarferierna 1885 och 1886, från och med början af läseåret 1886—87 pågick äfven under terminerna. Till inköp af vid undervisningen erforderliga verktyg har af Blekinge läns hushållningssällskap lemnats ett anslag af 250 kr. — Till befrämjande af den slöjdundervisning, som under läseåret var anordnad vid läroverket i Borås bidrog Elfsborgs läns slöjdförening med 60 kr. — Slutligen bör äfven nämnas, att under läseåret 1886—87 åtskilliga lärjungar vid högre läroverket i Lund begagnade sig af undervisningen i en af enskild person i staden upprättad slöjdskola. — För öfrigt må med afseende på detta ämne hänvisas till de nämnda läroverkens årsredogörelser.

I sammanhang härmed torde äfven böra nämnas, att, enligt uppgift i årsredogörelsen för läseåret 1886—87 för allmänna läroverket i Karlskrona, vid detta läroverk sedan någon tid tillbaka pågått en kurs i stenografi (Arend'ska

systemet) under ledning af 1 eller 2 af skolans egna lärjungar.

Med afseende på den af Chefen för Ecklesiastikdepartementets byrå för ärenden angående den högre undervisningen utöfvade inspektionen af läroverken (jfr berättelsen för läseåret 1882—83, sid. 5) är att nämna, att Kanslirådet Gustrin under höstterminen 1886 inspekterade de högre läroverken i Umeå och Sundsvall och treklassiga läroverket i Örnsköldsvik samt under vårterminen 1887 högre läroverken i Nyköping och Falun, femklassiga läroverket i Eskilstuna, treklassiga läroverken i Falköping och Ronneby och enklassiga pedagogien i Ulricehamn. Dessutom inspekterades under vårterminen Beskowska skolan i Stockholm.

Någon inspektion af teckningsundervisningen har under detta läseår ej egt rum.

Angående den genom direktionen öfver gymnastiska Centralinstitutet utöfvade inspektionen af gymnastiköfningsarna (jfr berättelsen för läseåret 1877—78, sid. 10) må anföras, att den äfven under detta läseår verkställdes af öfverläraren vid institutet, Professor Törngren, som under höstterminen inspekterade högre läroverken i Strengnäs, Nyköping, Karlstad, Venersborg och Göteborg, femklassiga läroverken i Eskilstuna, Kristinehamn, Uddevalla och Göteborg, treklassiga läroverken i Åmål och Alingsås och folkskolelärarseminarierna i Karlstad och Göteborg samt under vårterminen högre läroverket i Skara, femklassiga läroverket i Borås, treklassiga läroverket i Falköping, folkskolelärarinneseminarier i Skara och tekniska elementarskolan i Borås. — Med afseende på den genom Landtförvarsdepartementet utöfvade årliga inspektionen af militäröfningsarna (jfr berättelsen för läseåret 1877—78, sid. 10) är här endast att nämna, att samtliga högre allmänna läroverk och folkskolelärarseminarier (äfvensom tekniska elementarskolan i Norrköping) inspekterades under höstterminen 1886.

B. Lärare.

Kap. 5. Lärarnes antal och fördelning; tjänstledigheter.

Tab. 2.

Af Tab. 2 framgå antalen lärare af hvarje särskildt slag, hvilka under höstterminen 1886 tjänstgjort vid de särskilda läroverken. Därur erhålles följande sammandrag, uppställt efter samma grunder, som i berättelsen för läsåret 1877—78 (sid. 13) omnämnas. Således har skillnad

ej gjorts mellan ordinarier och vikarier eller tillförordnade, och bland öfningslärarne äro biträdande eller extra sådana endast då inräknade, när på grund af läroverkets storlek särskilda medel varit anslagna för deras aflönande.

1 Läroverk.	2 Rektorer och pedagoger.	3 Lektorer.	4 Adjunker och kolleger.	5 Extra lärare.	6 Öfningslärare i			9 Öfrige.	10 Summa.
					7 Teckning.	8 Musik.	8 Gymnastik och militärofningar.		
Högre allmänna läroverk.....	35	202	349	118	39	35	40	5	823
Femklassiga » »	23	—	119	14	23	23	23	1	226
Treklassiga » »	19	—	37	8	19	19	19	—	121
Tvåklassiga pedagogier.....	9	—	9	1	2	9	9	—	39
Enklassiga »	9	—	—	1	—	1	—	—	11
Summa	95	202	514	142	83	87	91	6	1,220

Om detta sammandrag jämföres med det motsvarande för höstterminen 1885 (se förra berättelsen, sid. 8), finner man, att slutsumman vuxit från 1,215 till 1,220, således med 5. Bland de särskilda skiljaktigheterna är först att anmärka, att totalsumman af antalet extra lärare ökats från 139 till 142, således med 3, alla vid de högre läroverken. Antalet öfningslärare har ökats med 1 teckningslärare och 1 gymnastiklärare, båda biträdande lärare vid högre läroverk.

Oftanstående sammandrag, likasom Tab. 2, afser närmast höstterminen 1886, men gäller utan förändring äfven för vårterminen 1887.

Bland de 142 extra lärarne voro 11 icke aflönade af statsmedel, nämligen 1 vid ett högre läroverk (Sundsvalls)

samt alla extra lärarne vid de treklassiga läroverken och vid pedagogierna.

I slutsumman 1,220 förekomma 30 dubbelräkningar, emedan dels särskilda lärarebefattningar vid samma läroverk, dels lärarebefattningar vid skilda läroverk (detta sednare dock blott i Stockholm) bestridts af samma person. Närmare upplysningar om dessa förhållanden, som alla afse lärarebefattningar i öfningsämnen eller i välskrifning, lemnas af Tab. 2¹⁾.

De lärarebefattningar, hvilka under höstterminen 1886 bestridts af kvinnor, äro i Tab. 2 särskildt betecknade. Med åtskiljande af ordinarier och vikarier erhålles följande öfversigt.

¹⁾ I Tab. 2 bör vid Söderköpings läroverk i anmärkningskolumnen tilläggas: Kol. 6: T. f. rektor därjemte t. f. musiklärare.

Läroverk.	Lärarinnor i				Summa.
	Teckning.		Musik.		
	Ordinarie.	Vikarie.	Ordinarie.	Vikarie.	
Högre allmänna läroverk.....	3	4	—	—	7
Femklassiga „ „	5	4	—	—	9
Treklassiga „ „	3	3	1	—	7
Tvåklassiga pedagogier	—	—	—	1	1
Summa	11	11	1	1	24

I slutsumman ingår en dubbelräkning, emedan vid ett treklassigt läroverk lärarebefattningarna i teckning och musik sköttes af samma person (i båda fallen såsom ordinarie).

Öfver de under läsåret 1886—87 åtnjutna tjänstledigheter lemnas en summarisk öfversigt i nedanstående tabell,

vid hvars utarbetande samma grundsatser följts som för motsvarande i föregående berättelser från och med berättelsen för läsåret 1877—78. Således hafva icke inräknats för det första de fall, då en lärare varit ledig från sin egen befattning för att uppehålla annan lärarebefattning vid samma läroverk (t. ex. då en adjunkt tjänstgjort såsom vikarierande lektor), för det andra de fall, då en lektor vid ett läroverk varit tillförordnad rektor vid ett annat, och för det tredje de fall, då en lärare haft tjänstledighet från ett läroverk för att uppehålla lärarebefattning vid ett annat (t. ex. af den anledningen, att han vunnit befordran till det förra och haft rätt att där tillträda sin nya befattning, men fortfarande till läsårets slut tjänstgöra vid det sednare). Däremot hafva (såsom förut) inräknats både fullständiga tjänstledigheter och partiela, d. v. s. sådana då befrielse egt rum endast från en del af tjänsteåliggandena, t. ex. från en del af undervisningstimmarne eller — för rektorer — från undervisningsskyldighet med bibehållande af rektorsgöromålen.

Läroverk.	Rektorer och pedagoger.	Lektorer.	Adjunkter och kolleger.	L ä r a r e i			Summa.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfningar.	
Högre allmänna läroverk	2	32	45	5	7	16	107
Femklassiga „ „	8	—	22	2	5	8	45
Treklassiga „ „	2	—	3	—	1	3	9
Tvåklassiga pedagogier	1	—	—	—	—	2	3
Enklassiga „ „	1	—	—	—	—	—	1
Summa	14	32	70	7	13	29	165

Bland tjänstledigheterna förekomma 11 partiela och 154 fullständiga.

Partiela tjänstledigheter hafva åtnjutits af 3 rektorer (1 vid högre och 2 vid femklassiga läroverk), 1 lektor, 5 adjunkter eller kolleger (1 vid högre och 4 vid femklassiga läroverk) samt 2 teckningslärare (1 vid högre och 1 vid femklassigt läroverk). För 2 rektorer vid femklassiga läroverk, 1 adjunkt, 1 kollega samt 1 teckningslärare vid högre och 1 vid femklassigt läroverk omfattade tjänstledigheten hela läsåret; för 1 rektor vid högre läroverk, 1 lektor och 1 kollega en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra; för 2 kolleger kortare tid än en termin.

Af fullständiga tjänstledigheter, som omfattade hela läsåret, ingå i ofvanstående tabell följande antal. Vid de högre läroverken: 16 lektorer, 26 adjunkter, 2 tecknings-, 5 musik- och 5 gymnastik-lärare. Vid de femklassiga läroverken: 1 rektor, 9 kolleger, 1 tecknings-, 3 musik- och 1 gymnastik-lärare. Vid de treklassiga läroverken: 2 rektorer, 1 kollega och 1 musiklärare. Vid de tvåklassiga pedagogierna: 1 rektor. Vid de enklassiga pedagogierna: 1 pedagog.

Af fullständiga tjänstledigheter, som omfattat en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, ingå i tabellen följande antal. Vid de högre läroverken: 1 rektor, 6 lektorer, 11 adjunkter, 1 tecknings- och 1 gymnastik-lärare. Vid de femklassiga läroverken: 3 rektorer, 1 musik- och 2 gymnastik-lärare. Vid de treklassiga: 1 kollega och 2 gymnastiklärare.

Af fullständiga tjänstledigheter, som omfattat kortare tider än en hel termin, ingå i tabellen följande antal. Vid de högre läroverken: 9 lektorer, 7 adjunkter, 1 tecknings-, 2 musik- och 10 gymnastik-lärare. Vid de femklassiga läroverken: 2 rektorer, 9 kolleger, 1 musik- och 5 gymnastik-lärare. Vid de treklassiga läroverken: 1 kollega och 1 gymnastiklärare. Vid de tvåklassiga pedagogierna: 2 gymnastiklärare.

Såsom orsak till tjänstledigheten är i nära två tredjedelar af antalen fall sjukdom eller försvagad hellsa angifven. Om dessa fall fördelas efter läroverksgrupper och lärarekategorier samt man därjemte inom () angifver deras fördelning efter de tre ofvan använda tidsgrupperna (hela läsåret, en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, kortare tider än en hel termin), så

erhåller man följande resultat. Vid de högre läroverken: rektorer 1 (0, 1, 0), lektorer 15 (8, 1, 6), adjunkter 35 (20, 9, 6), teckningslärare 3 (2, 1, 0), musiklärare 6 (4, 0, 2), gymnastiklärare 5 (3, 1, 1). Vid de femklassiga: rektorer 3 (2, 1, 0), kolleger 17 (9, 0, 8), teckningslärare 2 (2, 0, 0), musiklärare 2 (2, 0, 0), gymnastiklärare 2 (2, 0, 0). Vid de treklassiga läroverken: kolleger 3 (1, 1, 1), musiklärare 1 (1, 0, 0), gymnastiklärare 1 (0, 1, 0). Vid de tvåklassiga pedagogierna: rektorer 1 (1, 0, 0). Vid de en-

klassiga pedagogierna: pedagoger 1 (1, 0, 0). Bland öfriga anledningar äro uppgifna: annan tjänstgöring i statens tjänst, ledamotskap i riksdag, vetenskapliga arbeten, fortsatta studier, afläggande af prof för sökt befattning, utländska resor, enskilda angelägenheter m. m. I några fall äro anledningarna ej uppgifna. För gymnastiklärarna har i en stor del af fallen angifvits såsom orsak militär tjänstgöring.

Kap. 6. Lärares afgang, befordran och uppflyttning i högre lönegrad.

Tab. 3.

Antalet af de fall, då en ordinarie lärare afgått från sin befattning under tiden från och med den 1 Maj 1886 till och med den 30 April 1887, finnes an-

gifvet i följande tabellariska öfversigt, vid hvars utarbetande iakttagits de i föregående berättelser följda grundsatser.

Antal ordinarie lärare, som afgått från sina befattningar från och med den 1 Maj 1886 till och med den 30 April 1887.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Läroverk.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Summa.
Högre allmänna läroverk	1	—	—	2	3	4	4	5	2	—	—	—	1	1	1	1	—	3	28.
Femklassiga » »	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	2	1	—	3	11
Treklassiga » »	1	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	6
Tvåklassiga pedagogier.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enklassiga »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2	1	1	2	3	4	5	7	6	—	—	—	1	2	3	2	—	6	45

Ann. I hela detta kapitel äro för vinnande af bekvämlighet och reda kolleger äfven räknade såsom adjunkter.

Af dem, som afgått »Till annan ordinarie befattning vid hithörande läroverk», hafva:

1 rektor vid högre läroverk på grund af erhållet nådigt förordnande tillträdt rektorsbefattningen vid annat högre läroverk,

1 rektor vid ett treklassigt läroverk utnämns till enhanda befattning vid ett femklassigt,

1 lektor på grund af erhållet nådigt förordnande tillträdt rektorsbefattningen vid ett annat högre läroverk,

1 d:o utnämns till lektor vid ett annat läroverk,

2 adjunkter utnämns till lektorer vid sina respektive läroverk,

3 d:o utnämns till adjunkter vid andra läroverk,

1 musiklärare vid ett högre läroverk utnämns till enhanda befattning vid annat högre läroverk,

1 gymnastiklärare vid ett högre läroverk utnämns till enhanda befattning vid annat högre läroverk,

1 gymnastiklärare vid ett femklassigt läroverk utnämns till enhanda befattning vid annat femklassigt läroverk.

Summa 12.

Genom döden hafva 13 afgått, nemligen 1 rektor vid ett treklassigt läroverk, 3 lektorer, 7 adjunkter, 1 musiklärare vid ett högre läroverk och 1 d:o vid ett treklassigt.

Af dem, som innefattas i kolumnerna under rubrik »Öfrige», hafva:

12 afgått efter erhållet afsked med pension, nemligen 1 rektor (vid ett femklassigt läroverk), 4 lektorer, 5 adjunkter, 1 musik- och 1 gymnastiklärare (båda vid högre läroverk),

1 adjunkt utnämns till kyrkoherde,
 1 musiklärare (vid femklassigt läroverk), utnämns till klockare och organist,
 6 afgått utan pension och utan uppgift om befordran, nemligen 1 musiklärare (vid ett femklassigt läroverk) och 5 gymnastiklärare (2 vid högre och 3 vid femklassiga läroverk).

Summa 20.

I föregående afgangstabell har ej inräknats det fallet, att rektor vid ett tvåklassigt läroverk, vid hvilket all undervisning upphört redan vid slutet af vårterminen 1872 (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 58), under denna period erhöll afsked med pension.

Antalet befordringar till ordinarie befattningar under tiden från och med den 1 Maj 1886 till och med den 30 April 1887 finnes angifvet i nedanstående tabellariska öf-

versigt, vid hvars utarbetande följts samma grundsatser som vid utarbetandet af föregående afgangstabell, ehuru befordringstabellen af anledning, som i berättelsen för läsåret 1883—84 (sid. 9) omnämns, omfattar endast de högre och femklassiga läroverken. I sammanhang härmed må erinras därom, att genom Kungl. bref af den 24 oktober 1885 föreskrefs, dels att vid läroverken i Hudiksvall, Enköping, Norrtelje, Mariestad och Arboga då till äfventyrs lediga tjenster, äfven om de blifvit till ansökning kungjorda, samt framdeles ledigblifvande befattningar därstädes icke skulle besättas med ordinarie innehafvare, utan tills vidare uppehållas på förordnande, dels ock att detsamma skulle gälla en kollegabefattning vid hvardera af de femklassiga läroverken i Borås, Linköping, Eskilstuna, Göteborg, Kristinehamn och Piteå (jfr föröfrigt berättelsen för läsåret 1885—86, sid. 11). — Slutligen må, med anledning af den frånvaro af befordringar till teckningslärareplatser, som nedanstående tabell företer, hänvisas till berättelsen för läsåret 1883—84 (sid. 9).

Antal befordringar från och med den 1 Maj 1886 till och med den 30 April 1887.

1	2	3	4		5		6	7	8						14
			Till rektors- och pedagog-befattningar.	Till lektors-befattningar.	Till adjunks-befattningar.	Till lärarebefattningar i						Summa.			
						Teckning.			Musik.		Gymn. o. mil.-öfn:r.				
Läroverk.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Summa.		
Högre allmänna läroverk.....	2	—	3	6	3	14	—	—	1	1	1	1	32		
Femklassiga »	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	4		
Summa	3	—	3	6	3	16	—	—	1	1	2	1	36		

Af dem, som befordrats »Från annan ordinarie befattning vid hithörande läroverk», hafva:

- 1 rektor vid högre läroverket i Lund, förut rektor i Visby, förordnats för tiden från den 1 Juli 1886 till den 1 Juli 1891,
- 1 d:o vid högre läroverket i Visby, förut lektor i Vesterås, förordnats för tiden från och med den 1 Juli 1886 till den 1 Juli 1891,
- 1 d:o vid ett femklassigt läroverk befordrats från enahanda befattning vid ett treklassigt,
- 1 lektor befordrats från lektorsbefattning vid annat läroverk,
- 2 d:o befordrats från adjunksbefattningar vid sina läroverk,
- 3 adjunkter befordrats från adjunksbefattningar vid andra läroverk,
- 1 musiklärare vid ett högre läroverk befordrats från enahanda befattning vid ett annat högre läroverk,
- 1 gymnastiklärare vid ett högre läroverk befordrats från enahanda befattning vid ett annat högre,

1 d:o vid ett femklassigt läroverk befordrats från enahanda befattning vid ett annat femklassigt.

Summa 12.

Om man med hänsyn till de 24 lärare, som äro inräknade i kolumnerna med öfverskrift »Öfrige», bearbetar uppgifterna om deras ålder och aflagda kunskapsprof, så erhåller man följande resultat.

Med hänsyn till åldern — beräknad efter födelseår och det år, då utnämningen vann laga kraft, men utan afseende på dag och månad — voro:

af de 6 lektorerna i kol. 5 en 31 år, tre 32, en 35 och en 42: i medeltal 34 år;

af de 16 adjunkterna i kol. 7 två 32 år, en 33, två 34, en 35, tre 36, två 38, fyra 39 och en 45: i medeltal 36.6 år;

1 musiklärare i kol. 11: 38 år;

1 gymnastiklärare i kol. 13: 31 år.

Af de 6 lektorerna voro 4 filosofie doktorer, 1 filosofie licentiat samt 1 filosofie och teologie kandidat. Af de 4

filosofie doktorerna hade 1 (vid Lunds universitet) aflagt examen efter 1853 års examensstadga och de 3 öfriga (2 i Uppsala och 1 i Lund) enligt 1870 års examensstadga. Filosofie licentiaten och teologie kandidaten hade båda aflagt sina examina i Uppsala. Tre af doktorerna voro docenter (1 i Uppsala och 2 i Lund); teologie kandidaten var tillika prestvigd. — Profär hade alla fullständigt genomgått enligt 1875 års förordning: 4 i Uppsala och 2 i Lund.

De 16 adjunkterna äro med afseende på akademiska kunskapsprof sålunda fördelade. Filosofie doktorer voro 5 (3 i Uppsala och 2 i Lund), af hvilka 1 aflagt examen (i Upsala) enligt 1853 års examensstadga och de 4 öfriga enligt 1870 års; filosofie licentiatier voro 4 (3 i Uppsala och 1 i Lund); filosofie kandidater voro 7, hvaraf 4 (2 i Uppsala och 2 i Lund) efter 1853 års examensstadga och 3 (2 i Uppsala och 1 i Lund) efter 1870 års examensstadga. En af filosofie kandidaterna var prestvigd och en hade genomgått fullständig civilingeniörskurs vid Tekniska högskolan i Stockholm. — Profär hade 11 fullständigt genomgått, hvaraf 2 (i Stockholm) enligt 1865 års förordning och 9 enligt 1875 års förordning, nemligen 2 i Stockholm (båda vid Norra latinläroverket) 4 i Uppsala och 3 i Lund. De öfriga 5 hade icke genomgått profär.

Musikläraren hade aflagt musikdirektörsexamen vid Kungl. Musikaliska Akademiens konservatorium.

Gymnastikläraren var löjtnant och hade genomgått Gymnastiska Centralinstitutet.

Förnyade rektorsförordnanden hafva under perioden från och med den 1 Juli 1886 till och med den 30 Juni 1887 vidtagit för rektorer vid nedanstående 6 läroverk:

Uppsala:	från den 1 Juli 1886	tills vidare,
Strengnäs:	d:o	till den 1 Juli 1891,
Karlskrona:	d:o	d:o
Göteborgs latinläroverk:	d:o	tills vidare,
Halmstad:	d:o	d:o
Kalmar:	d:o	d:o

Af Tab. 3 synes, huru många lärare, fördelade efter ålder, inträdt i högre lönegrad från och med den 1 Juli 1886 till och med den 30 Juni 1887. För samtliga i tabellen upptagna lärare har inträdet egt rum från och med den 1 Januari 1887 med undantag för tre, till adjunks- och kollega-befattningar utnämnde, hvilka på grund af Kungl. cirkuläret af den 1 Juni 1877 börjat uppbära lön efter andra lönegraden från och med tillrådet af sina respektive befattningar. Åldern är utan vidare hänsyn till månad eller dag beräknad såsom skillnad mellan födelseåret och det år, på hvilket inträdesdagen infallit. Bland de i högre lönegrad uppflyttade lektorerna äro äfven inräknade 4 rektorer vid högre läroverk, hvilka under perioden blifvit i egenskap af lektorer uppflyttade, nemligen 3 i tredje och 1 i fjärde lönegraden.

Uppflyttade lärare.	Antal.	Medelålder (eller ålder).
Rektorer vid femklassiga allmänna läroverk:		
i 2:a lönegraden	1	(64)
Rektorer vid tvåklassiga pedagogier:		
i 3:e lönegraden	1	(48)
Lektorer:		
i 2:a lönegraden	5	37·6
» 3:e »	9	42·9
» 4:e »	6	47·8
» 5:e »	2	53·5
Adjunkter:		
i 2:a lönegraden	18	39·3
» 3:e »	26	41·2
» 4:e »	20	44·7
» 5:e »	12	54·3
Musiklärare vid högre allmänna läroverk:		
i 2:a lönegraden	1	(47)
» 3:e »	2	43·5
Gymnastiklärare vid högre allmänna läroverk:		
i 2:a lönegraden	1	(46)
» 3:e »	2	41·5

Kap. 7. Ordinarie lärarebefattningar.

Antalen ordinarie lärarebefattningar vårterminen 1887 enligt den för läroverken gällande stat skilde sig i

intet hänseende från dem, som förefunnos vårterminen 1885 (jfr berättelsen för läsåret 1884—85, Kap. 7).

Kap. 8. Lärarekandidater.

Under läsåret 1886—87 voro profärskurser, i likhet med hvad som varit förhållandet från och med läsåret 1881—82, anordnade i Stockholm vid Norra latinläroverket, Södra d:o och Realläroverket samt vid läroverken i Uppsala och Lund.

Den praktiska profärskursen förestods vid Stockholms Norra och Södra latinläroverk och vid läroverken i Uppsala och Lund af läroverkens rektorer samt vid Stockholms Realläroverk af samma lektor som under de 3 föregående åren. Beträffande den teoretiska kursen, som i Stockholm är gemensam för alla dit hänvisade kandidater, förestods densamma därstädes af föreståndaren för Lyceum för flickor samt i Uppsala och Lund af samma akademiska lärare som de föregående respektive 9 och 6 läsåren.

Till påbörjande af profärskursen med höstterminen 1886 hade anmält sig 45¹⁾, hvaraf 38, däribland en kvinna²⁾, erhöilo hänvisning. Af de 30, som anmält sig till påbörjande af profärskursen med vårterminen 1887, återtog en sin ansökan, af de öfriga 29 erhöilo 15 hänvisning.

Nedanstående tabell visar, huru många lärarekandidater tienstgjort vid de särskilda läroverken läsåret 1886—87.

L ä r o v e r k .	Höst-t:n 1886.		Vår-t:n 1887.	
	Fortsätt- ning	Påbör- jande	Fortsätt- ning	Påbör- jande
	af profäret.		af profäret.	
Stockholm:				
Norra latinläroverket.....	1	8	7	3
Södra	3	7	6	3
Realläroverket.....	3	6	6	3
Uppsala	3	7	7	3
Lund	2	8	7	3
Summa	12	36	33	15

Af de 12 lärarekandidater, som genomgått profärets förra hälft vårterminen 1886 och således egde att fortsätta höstterminen samma år, utblef ingen; för ännu en lärarekandidat, som började vårterminen 1886, hade profärskursen enligt medgifvande af Kungl. Maj:t inskränkts till en termin (se förra berättelsen, sid. 19). Af de ofvannämnda 38, som erhöilit hänvisning att börja profäret höstterminen 1886, utblefvo alldeles 4, alla hänvisade till Stockholm, af hvilka 2 anmälde förhinder. Till följd af de anmälda ledigheterna meddelades hänvisning åt ytterligare 2 sökande. — Af de 36 lärarekandidater, som påbörjade sin profärskurs höstterminen 1886 hade 2 (en vid Stockholms Norra latinläroverk och en i Lund) måst på grund af sjukdom afbryta under höstterminen och anmälde sig hindrade att under vårterminen fortsätta samt hade 1 (vid Södra latin-

¹⁾ Då man ej medräknat 3, som i strid med profärsförfattningen ej uppgifvit, i hvilka ämnen de önskade afägga prof såsom lärarekandidater.

²⁾ Detta är det 2:a fallet af sådant slag (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 62), men profärskursen blef på grund af sjukdom afbruten vid midten af Oktober och ej fortsatt den följande terminen.

läroverket) enligt medgifvande af Kungl. Maj:t fått profärskursen inskränkt till en termin. Af de öfriga 33, hvilka således genomgått profärets förra hälft under höstterminen 1886 och egde att fortsätta vårterminen 1887, utblef ingen. — Af de 15, som erhöilit hänvisning att börja profäret vårterminen 1887, utblefvo alldeles tre, två till Stockholm och en till Uppsala hänvisade, af hvilka två hade anmält förhinder. På grund af härigenom och genom afbrott i påbörjadt profär uppkomna ledigheter erhöilo ytterligare 4 hänvisning, af hvilka dock en ej infann sig.

Samtliga lärarekandidater, som endera terminen fortsatte sin profärskurs, hade genomgått dess förra hälft vid samma läroverk.

Af de 36 lärarekandidater, som påbörjade höstterminen 1886, voro 3 filosofie doktorer (af desse en docent), 7 filosofie licentiat, 23 filosofie kandidater samt 3 teologie kandidater (af dessa en docent). Af de 15, som började vårterminen 1887, voro 2 filosofie doktorer (af dessa en docent), 2 filosofie licentiat, 9 filosofie kandidater samt 2 teologie kandidater.

Profäret afslutades höstterminen 1886 af alla de 12, hvilka under denna termin fortsatt detsamma, samt dessutom af en, hvilken, såsom ofvan är nämnt, erhöilit tillstånd att avsluta profärskursen på en termin. Af de 33, hvilka under vårterminen 1887 fortsatt sitt profär, måste 2 (en vid Norra latinläroverket och en vid Realläroverket) på grund af sjukdom under terminen afbryta, hvadan profärskursen afslutades af endast 31.

I hvilka ämnen de lärarekandidater, som under de båda terminerna afslutat profär, genomgått den praktiska kursen, utvisas af följande speciella förteckning, vid hvars upprättande hafva följts samma grundsatser, som vid upprättandet af motsvarande förteckningar i de förra berättelserna. Inom () hafva därför de ämnen blifvit satta, i hvilka endast auskultering egt rum och således hvarken öfnings- eller prof-undervisning. Dock hafva i en del fall ämnen blifvit ur förteckningen alldeles uteslutna, i hvilka af mera tillfällig anledning auskultering egt rum under ett fåtal timmar; likaså har i denna förteckning afseende ej blifvit fäst vid den alla lärarekandidater åliggande skyldigheten att meddela uppgifter för skriftliga uppsatser på modersmålet samt att rätta och genomgå dessa sednare.

Höstterminen 1886.

Stockholm:

Norra latinläroverket:

1: tyska, engelska, franska;

Södra latinläroverket:

1: tyska, latin, grekiska, allmän naturlära;

3: modersmålet, tyska, historia och geografi;

Realläroverket:

1: matematik, fysik, kemi, (allmän naturlära);

1: tyska, matematik, fysik;

1: tyska, engelska, franska.

Uppsala:

- 1: allmän naturlära, botanik och zoologi, kemi, historia och geografi;
 1: modersmålet, matematik, historia och geografi, filosofisk propedeutik;
 1: matematik, fysik, kemi.

Lund:

- 1: modersmålet, tyska, engelska, franska;
 1: matematik, allmän naturlära, botanik och zoologi, fysik.

Vårterminen 1887.

Stockholm:

Norra latinläroverket:

- 1: tyska, engelska, franska, (modersmålet);
 1: modersmålet, tyska, historia och geografi;
 2: tyska, engelska, franska, (modersmålet), (latin);
 1: franska, latin, historia och geografi (modersmålet), (tyska);
 1: modersmålet, matematik, fysik, historia och geografi;

Södra latinläroverket:

- 1: modersmålet, latin, historia och geografi;
 1: tyska, matematik, allmän naturlära, botanik och zoologi;
 1: modersmålet, allmän naturlära, botanik och zoologi, historia och geografi;
 1: modersmålet, latin, grekiska;
 1: tyska, latin, historia och geografi;
 1: kristendom, modersmålet, grekiska, filosofisk propedeutik;

Realläroverket:

- 2: matematik, allm. naturlära, botanik o. zoologi, kemi;
 2: matematik, fysik, kemi;
 1: tyska, matematik, fysik.

Uppsala:

- 1: matematik, fysik, filosofisk propedeutik;
 2: matematik, fysik, kemi;
 1: modersmålet, tyska, franska;
 1: kristendom, grekiska, filosofisk propedeutik, (tyska), (latin);
 1: modersmålet, latin, historia och geografi, (tyska);
 1: modersmålet, historia och geografi, filosofisk propedeutik.

Lund:

- 1: matematik, fysik, kemi;
 1: kristendom, modersmålet, tyska;
 1: modersmålet, tyska, franska;
 1: kristendom, latin, historia och geografi;
 1: kristendom, historia o. geografi, filosofisk propedeutik;
 1: matematik, allm. naturlära, botanik o. zoologi, kemi;
 1: matematik, allmän naturlära, botanik och zoologi, fysik, kemi.

Beräknar man enligt denna förteckning, huru många gånger hvar och ett af skolans läroämnen vid de särskilda läroverken förekommit bland de ämnen, i hvilka den praktiska kursen genomgått, så erhåller man — då de inom () satta ämnena ej medräknas — för de 44 lärarekandidater, som under läsåret 1886—87 afslutat sin profärstjenstgöring, följande öfversigt.

Antal gånger, som de särskilda läroämnena förekommit bland de ämnen, hvori profåret genomgått.

Läroämnen.	S t o c k h o l m			Uppsala.	Lund.	S u m m a.
	Norra latinläroverket.	Södra latinläroverket.	Realläroverket.			
Kristendom	—	1	—	1	3	5
Modersmålet	2	7	—	4	3	16
Tyska	5	6	3	1	3	18
Engelska	4	—	1	—	1	6
Franska	5	—	1	1	2	9
Latin	1	4	—	1	1	7
Grekiska	—	3	—	1	—	4
Hebreiska	—	—	—	—	—	—
Matematik	1	1	7	5	4	18
Allmän naturlära	—	3	2	1	3	9
Botanik och zoologi	—	2	2	1	3	8
Fysik	1	—	5	4	3	13
Kemi (med mineralogi och geologi)	—	—	5	4	3	12
Historia och geografi	3	6	—	4	2	15
Filosofisk propedeutik	—	1	—	4	1	6
Summa	22	34	26	32	32	146
Antal lärarekandidater	7	10	8	10	9	44
• ämnen på hvarje i medeltal	3.1	3.4	3.3	3.2	3.6	3.3

Beträffande de lärarekandidater, som höstterminen 1886 och vårterminen 1887 avslutade profäret, äro uppgifterna om de antal timmar, hvartill deras auskultering samt öfnings- och prof-undervisning uppgått, bearbetade och sam-

manfattade i följande tabellariska översigter. I dessa har dock ej upptagits en kandidat vid Södra latinläroverket, för hvilken, såsom ofvan nämnts, profärskursen inskränkts till en termin.

Antal timmar, hvartill den praktiska profärskursen i medeltal uppgått för de lärarekandidater, som avslutade med höstterminen 1886.

Läroverk.	Vårterminen 1886.				Höstterminen 1886.				S:a för båda terminerna.			
	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm:												
Norra latinläroverket (endast för 1)...	85		34	119	136		31	167	221		65	286
Södra " (medeltal » 3)...	106		36	142	84		39	123	190		75	265
Realläroverket (» » 3)...	167	29	12	208	100	13	12	125	267	42	24	333
Uppsala (» » 3)...	133	37	9	179	112	34	11	157	245	71	20	336
Lund (» » 2)...	54	51	8	113	50	30	8	88	104	81	16	201

Antal timmar, hvartill den praktiska profärskursen i medeltal uppgått för de lärarekandidater, som avslutade med vårterminen 1887.

Läroverk.	Höstterminen 1886.				Vårterminen 1887.				S:a för båda terminerna.			
	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm:												
Norra latinläroverket (medeltal för 6)...	119		31	150	142		34	176	261		65	326
Södra " (» » 6)...	105		34	139	120		37	157	225		71	296
Realläroverket (» » 5)...	104	23	7	134	138	17	12	167	242	40	19	301
Uppsala (» » 7)...	118	34	9	161	114	36	9	159	232	70	18	320
Lund (» » 7)...	50	34	8	92	38	34	6	78	88	68	14	170

Det kan vid dessa tabeller anmärkas, att de till grund liggande primäruppgifterna ej torde vara i alla hänseenden fullt motsvariga; särskildt synas de timmar, hvilka upptagits för genomgåendet af skriftliga uppsatser vara fullständigare inräknade vid vissa läroverk än vid andra, och gäller detta hufvudsakligen det för alla profkandidaterna

föreskrifna rättandet af uppsatser på modersmålet. För närmare kändedom om anordningen af såväl den praktiska som den teoretiska kursen hänvisas till de af profärföreståndarne till Ecklesiastik-departementet insända berättelserna, anmälda för Kungl. Maj:t den 22 Januari och den 27 Juni 1887.

C. Lärjungar.

Kap. 9. Lärjungarnes antal och fördelning efter läroverk, klasser och linier; antal lärjungar å helklassiska linien, hvilka deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska; jemförande öfversigt öfver lärjungeantalen höstterminerna 1878—1886; jemförelse för åren 1877—1886 mellan lärjungarnes antal och rikets folkmängd.

Tab. 4 och 5.

Lärjungarnes antal vid de särskilda allmänna läroverken och pedagogierna höstterminen 1886 finnas angifna i Tab. 4. Den motsvarande tabellen för vårterminen 1887 företer så obetydliga afvikelser, att det synes vara obehöfligt att offentliggöra densamma i dess helhet. Sammanställer man ur de båda tabellerna summorna för de särskilda slagen af läroverk, så erhåller man följande öfversigt, som närmast afser förhållandena den 15 September och den 1 Februari. I hithörande primäruppgifter skola nemligen jemlikt »Plan för allmänna läroverkens årsredogörelser» af den 23 Mars 1885 såsom närvarande upptagas alla de lärjungar, som dessa dagar anses komma att för terminen begagna sig af undervisningen vid läroverket, äfven om de till följd af tillfälligt förhinder då icke skulle vara tillstädes. Ehuru visserligen en och annan, som sagde dagar beräknats skola inställa sig, torde uteblifvit samt en och annan, som räknats till de frånvarande, måhända däremot inställt sig, kan detta likväl sannolikt icke hindra de särskilda talen att utan synnerlig afvikelse sammanfalla med antalen lärjungar, som under större delen af terminen verkligen deltagit i undervisningen. Större äro antagligen de afvikelser, som uppkommit däraf, att icke få lärjungar afgått under pågående termin; härför är närmare redogjort i kapitlet om »Lärjungarnes omsättning».

Läroverkens		Antal lärjungar.			
		Höst-term:n 1886.		Vår-term:n 1887.	
Art.	Antal.	Närvarande.	Frånvarande ¹⁾ .	Närvarande.	Frånvarande ¹⁾ .
Högre allmänna läroverk	35	11,169	106 + ?	11,037	63 + ?
Femklassiga »	23	2,488	7 + ?	2,457	7 + ?
Treklassiga »	19	718	1 + ?	707	2 + ?
Summa	77	14,375	114 + ?	14,201	72 + ?
Tvåklassiga pedagogier	9	193	?	206	?
Enklassiga »	9	140	?	153	?
Summa	18	333	?	359	?
Summornas summa	95	14,708	107 + ?	14,560	72 + ?

¹⁾ Enligt de ur årsredogörelserna, summariska förteckningarna öfver lärjungarnes antal och katalogerna erhållna uppgifterna; men uppgifter härom saknas alldeles vid 7 högre, 15 femklassiga och 13 treklassiga läroverk och vid 6 tvåklassiga och alla enklassiga pedagogier under höstterminen (jfr Tab. 4) samt vid 7 högre, 15 femklassiga och 11 treklassiga läroverk och vid 6 tvåklassiga och 8 enklassiga pedagogier under vårterminen.

Om man enligt Tab. 4 och motsvarande tabell för vårterminen jemför de närvarande lärjungarnes antal under de båda terminerna, så erhållas följande öfversigter.

Lärjungarnes antal vårterminen 1887, jemfördt med antalet höstterminen 1886.

Anm. Tillökning vårterminen är betecknad med +, minskning med — och oförändradt antal med 0.

1:o. Efter läroverk.

A. Högre allmänna läroverk.

Stockholm:			
Norra latinläroverket	— 11	Jönköping	— 15
Södra »	— 2	Lund	— 9
Realläroverket	— 5	Malmö	— 3
Nya elementarskolan	— 17	Karlskrona	— 4
Uppsala	— 8	Kristianstad	— 1
Gefle	+ 3	Helsingborg	— 2
Hudiksvall	— 5	Göteborg:	
Linköping	— 11	Latinläroverket	— 2
Norrköping	+ 2	Realläroverket	— 10
Vestervik	0	Halmstad	— 6
Skara	— 2	Kalmar	+ 4
Venersborg	+ 3	Karlstad	+ 2
Strengnäs	— 1	Hernösand	0
Örebro	— 10	Östersund	— 5
Nyköping	+ 2	Umeå	+ 1
Vesterås	— 5	Luleå	0
Falun	— 5	Sundsvall	— 1
Vexjö	— 7	Visby	— 2

B. Femklassiga allmänna läroverk.

Stockholm:		Sköfde	— 2
Jakob	— 1	Eskilstuna	— 2
Katarina	0	Arboga	0
Östermalm	— 11	Ystad	— 1
Norrtelje	— 1	Karlshamn	0
Enköping	+ 1	Landskrona	— 3
Söderhamn	— 2	Uddevalla	+ 3
Eksjö	+ 1	Göteborg	— 5
Vadstena	+ 1	Oskarshamn	— 2
Mariestad	— 1	Kristinehamn	+ 1
Borås	0	Piteå	— 2
Lidköping	— 4	Haparanda	— 1

C. Treklassiga allmänna läroverk.

Söderköping	— 1	Engelholm.....	+ 4
Vimmerby.....	— 1	Varberg.....	— 3
Alingsås	— 3	Marstrand.....	0
Falköping	— 3	Strömstad.....	— 7
Askersund.....	+ 1	Åmål.....	+ 2
Sala	+ 2	Filipstad.....	— 1
Vernamo	+ 2	Arvika.....	+ 1
Sölvesborg.....	+ 1	Skellefteå.....	— 1
Ronneby	— 5	Örnsköldsvik.....	+ 1
Trelleborg	0		

D. Tvåklassiga pedagogier.

Hjo.....	+ 4	Grenna	0
Södertelje	+ 1	Kungelf.....	0
Köping	0	Kungsbacka	0
Nora	+ 1	Borgholm	+ 4
Hedemora	+ 3		

E. Enklassiga pedagogier.

Öregrund	0	Simrishamn	— 3
Ulricehamn	0	Falkenberg	+ 5
Mariefred	+ 4	Laholm	+ 5
Lindesberg	0	Mönsterås.....	+ 1
Säter	+ 1		

2:o. Efter klasser och linier.

L ä r o v e r k .	1			2		3		4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		S u m m a .			
	Gemensam linie.				R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	Gem. linie.	Real. linie.	Latin. linie.
Högre allmänna läroverk	+ 52	+ 9	— 14	— 50	— 10	— 21	— 14	— 5	— 39	+ 15	— 24	+ 9	— 38	+ 7	— 9	+ 47	— 45	— 134	— 132				
Femklassiga >	+ 11	— 1	— 13	— 7	— 8	— 11	— 2	—	—	—	—	—	—	—	—	— 3	— 18	— 10	— 31				
Treklassiga >	+ 10	— 6	— 10	— 2	— 4	0	+ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	— 6	— 2	— 3	— 11				
Tvåklassiga pedagogier	+ 12	+ 2	— 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 13	—	—	+ 13				
Enklassiga >	+ 15	— 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 13	—	—	+ 13				
Summa	+ 100	+ 2	— 38	— 59	— 22	— 32	— 15	— 5	— 39	+ 15	— 24	+ 9	— 38	+ 7	— 9	+ 64	— 65	— 147	— 148				

Vill man med hvarandra jemföra årsklasserna höstterminen 1886 för att finna bland annat, huru många procent af hela antalet närvarande lärjungar tillhöra hvar och en af dem, kan man efter hufvudsakligen samma beräkningsgrunder, som i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 71 och följ.), fördela lärjungarne vid Stockholms Nya elementarskola¹⁾ i ett-års-afdelningar, som kunna anses ungefärligen motsvara de andra läroverkens årsafdelningar. För att äfven jemföra dels de båda linierna, hvari klasserna 4—7 äro fördelade, dels latinliniens båda beståndsdelar (icke-greker och greker) inom klasserna 6 och 7, kan man likaledes med afseende på Stockholms Nya elementarskola följa samma beräkningsgrunder, som i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 72 och följ.). Man erhåller sålunda följande tre tabeller öfver den *samtidiga frekvensen* inom de särskilda skolstadierna höstterminen 1886 vid samtliga allmänna läroverken och pedagogierna.

¹⁾ Med afseende på den fria flyttningen vid sagde läroverk (jfr berättelsen för läsåret 1885—86, sid. 25, noten) inträdde från och med läsåret 1886—87 den förändring, att 4:e klassen, som förut varit rörlig med beräknad tid af 1½ år för genomgåendet, genom direktionens beslut blef i enlighet med kollegii förslag förvandlad till fast och ett-årig. Dock kvarstod därjemte under detta läsåret den rörliga 4:e klassen till förmån för de lärjungar i klassen, hvilka vid övergången till detta läsåret ännu ej avslutat sina examina till 5:e klassen (se läroverkets årsredogörelse för läsåret 1885—86, sid. 27 o. 28). För klasserna 5—7 medförde denna förvandling af 4:e klassen ingen förändring under läsåret. De ofvan antydda beräkningsgrunderna för de rörliga klasserna 4—7 ledo ingen rubbning genom de nu angifna förhållandena, men till den beräknade 4:e klassen lades antalet lärjungar i den fasta 4:e.

Å r s k l a s s .	Antal närvarande lärjungar.	Procent i förhållande till		
		hela summan.	antalet i föreg. klass.	antalet i 1:a klassen.
1	2,139	14·6	—	100
2	2,469	16·8	115·4	115·4
3	2,341	15·9	94·8	109·4
4	2,159	14·7	92·2	100·9
5	1,661	11·3	76·9	77·7
6:1	1,286	8·7	77·4	60·1
6:2	992	6·7	77·1	46·4
7:1	933	6·4	94·1	43·6
7:2	728	4·9	78·1	34·0
Summa	14,708	100	—	687·5

Å r s k l a s s .	Antal lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
				hela årsklassen.		föreg. afdelning å samma linie.	
	R.	L.	S:a.	R.	L.	R.	L.
4	1,069	1,090	2,159	49·5	50·5	—	—
5	616	1,045	1,661	37·1	62·9	57·6	95·9
6:1	332	954	1,286	25·8	74·2	53·9	91·3
6:2	210	782	992	21·2	78·8	63·3	82·0
7:1	170	763	933	18·2	81·8	81·0	97·6
7:2	126	602	728	17·3	82·7	74·1	78·9
Summa	2,523	5,236	7,759	—	—	—	—
Procent	32·5	67·5	100	—	—	—	—

Latinafdelning.	Antal lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
				hela latinafdelningen.		föreg. motsvarande afdng.	
	I-G.	G.	S.a.	I-G.	G.	I-G.	G.
L. 6:1	664	290	954	69·6	30·4	—	—
L. 6:2	508	274	782	65·0	35·0	76·5	94·5
L. 7:1	488	275	763	64·0	36·0	96·1	100·4
L. 7:2	368	234	602	61·1	38·9	75·4	85·1
Summa	2,028	1,073	3,101	—	—	—	—
Procent	65·4	34·6	100	—	—	—	—

Föregående tre tabeller kunna läggas till grund för åtskilliga jämförelser af samma beskaffenhet, som i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 72 och 73), hvarför dit hänvisas. Här må blott anmärkas, att latinarnes öfvervigt öfver realisterna i klasserna 4—7 äfven detta år är något mindre än det föregående året, och att grekernas antal i jämförelse med icke-grekernas i kl. 6—7 visar ett fortfarande sjunkande. Förhållandet mellan realister och latinare, äfvensom mellan icke-greker och greker under höstterminerna 1877—1886 framgår för öfrigt af följande tabell.

Höstterminen.	Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna 4—7.		Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna L. 6—7.	
	R.	L.	I-G.	G.
	1877.....	34·5	65·5	45·6
1878.....	34·0	66·0	48·2	51·8
1879.....	32·3	67·7	50·6	49·4
1880.....	30·9	69·1	51·6	48·4
1881.....	30·7	69·3	54·1	45·9
1882.....	30·0	70·0	57·2	42·8
1883.....	29·8	70·2	59·6	40·4

Höstterminen.	Procent af greker i 7:1, hvilka undervisats i				Procent af greker i 7:2, hvilka undervisats i			
	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	hvarken engelska eller hebreiska.	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	hvarken engelska eller hebreiska.
	1877.....	31·4	47·2	14·5	6·9	16·6	43·5	18·2
1878.....	29·5	47·4	12·5	10·6	21·0	39·1	14·7	25·2
1879.....	33·4	44·1	10·0	12·5	15·4	36·3	10·4	37·9
1880.....	24·7	45·7	15·6	14·0	14·8	42·4	12·5	30·3
1881.....	22·6	50·3	9·5	17·6	14·4	50·1	8·1	27·4
1882.....	16·8	54·8	9·3	19·1	12·1	45·6	5·3	37·0
1883.....	20·8	48·3	9·1	21·8	9·9	37·8	4·2	48·1
1884.....	19·7	52·3	10·5	17·5	8·3	33·7	6·7	51·3
1885.....	19·7	51·9	10·2	18·2	4·1	35·5	8·3	52·1
1886.....	17·9	50·7	12·1	19·3	7·2	33·2	8·1	51·5

Vid genomläsandet af denna tabell finner man, att inom hvarje skolgeneration antalet af dem, hvilka begagnat

Höstterminen.	Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna 4—7.		Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna L. 6—7.	
	R.	L.	I-G.	G.
	1884.....	29·9	70·1	62·3
1885.....	30·7	69·3	64·2	35·8
1886.....	32·5	67·5	65·4	34·6

Tab. 5 utvisar, hurudant förhållandet varit under höstterminen 1886 med hänseende till de s. k. grekernas undervisning inom 7:e klassen i de enligt läroverksstadgans § 10 valfria ämnena engelska och hebreiska.

Ur nyss nämnda tabell erhåller man följande öfversigt.

Grekisk afdelning.	Lärjungar, som undervisats i				Hela antalet greker.
	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	båda språken eller ettdera.	
G. 7:1	49	139	33	221	274
G. 7:2	17	78	19	114	235
Summa	66	217	52	335	509
Procent af hela antalet	13·0	42·6	10·2	65·8	100

Häraf framgår, att antalet af de greker, hvilka höstterminen 1886 undervisats hvarken i engelska eller i hebreiska, utgjorde inom 7:1 53 af 274 samt inom 7:2 121 af 235.

Af nedanstående tabell visar det sig, huru många af grekerna i sjunde klassen i procent af hela antalet under hvar och en af höstterminerna 1877—1886 begagnat sig af den frivilliga undervisningen i engelska eller i hebreiska eller i båda språken, samt huru många som ej begagnade sig af denna undervisning.

sig af ofvannämnda frivilliga undervisning, alltid varit mindre i 7:2 än i 7:1, ett förhållande som måste bero

därpå, att lärjungarne i öfversta klassen hafva mindre tid att däri deltaga. Så finner man t. ex. att, då under höstterminen 1885 endast 18.2 % af grekerna i 7:1 ej deltog i den frivilliga undervisningen i någotdera språket, antalet höstterminen 1886 i 7:2 stigit till 51.5 %.

Såsom en fortsättning af den öfversigt öfver den verkliga förändringen i skolgenerationernas storlek, som lemnats

i föregående berättelser, meddelas nedanstående 3 tabeller, hvilka alla afse höstterminerna och äro upprättade efter samma grunder som de motsvarande i berättelsen för läsåret 1885—86 (sid. 27). I tabellerna, hvilka omfatta endast närvarande lärjungar, äro de tal, som afse den skolgeneration (jfr straxt nedan), hvilken höstterminen 1878 befann sig i första klassen, utmärkta genom ett därunder utsatt —.

Årsklass.	L ä r j u n g a r n e s a n t a l.								
	H. 1878.	H. 1879.	H. 1880.	H. 1881.	H. 1882.	H. 1883.	H. 1884.	H. 1885.	H. 1886.
1	2,293	2,455	2,365	2,307	2,161	2,187	2,121	2,052	2,139
2	2,726	2,777	2,750	2,676	2,557	2,510	2,487	2,494	2,469
3	2,380	2,424	2,564	2,520	2,440	2,366	2,260	2,331	2,341
4	2,133	2,194	2,195	2,276	2,249	2,187	2,144	2,078	2,159
5	1,575	1,769	1,804	1,742	1,777	1,835	1,759	1,753	1,661
6:1	1,174	1,212	1,296	1,375	1,281	1,308	1,370	1,248	1,286
6:2	902	993	1,009	984	1,051	958	972	1,102	992
7:1	689	749	858	881	837	900	848	846	933
7:2	506	601	637	731	754	707	795	713	728
Summa	14,378	15,174	15,478	15,492	15,107	14,958	14,756	14,617	14,708

Årsklass.	R e a l i s t e r.						L a t i n a r e.					
	H. 1881.	H. 1882.	H. 1883.	H. 1884.	H. 1885.	H. 1886.	H. 1881.	H. 1882.	H. 1883.	H. 1884.	H. 1885.	H. 1886.
4	973	961	975	937	969	1,069	1,303	1,288	1,212	1,207	1,109	1,090
5	567	612	616	654	615	616	1,175	1,165	1,219	1,105	1,138	1,045
6:1	291	270	298	298	306	332	1,084	1,011	1,010	1,072	942	954
6:2	232	185	163	198	214	210	752	866	795	774	888	782
7:1	209	175	156	140	154	170	672	662	744	708	692	763
7:2	178	179	146	129	119	126	553	575	561	666	594	602
Summa	2,450	2,382	2,354	2,356	2,377	2,523	5,539	5,567	5,541	5,532	5,363	5,236

Årsklass.	I c k e - g r e k e r.				G r e k e r.			
	H. 1883.	H. 1884.	H. 1885.	H. 1886.	H. 1883.	H. 1884.	H. 1885.	H. 1886.
L. 6:1	678	738	645	664	332	334	297	290
L. 6:2	484	481	579	508	311	293	309	274
L. 7:1	413	420	427	488	331	288	263	275
L. 7:2	278	368	351	368	233	298	243	234
Summa	1,853	2,007	2,002	2,028	1,257	1,213	1,114	1,073

Såsom redan i föregående berättelser anmärkts, kan det vara af intresse att följa hvar och en af de särskilda skolgenerationerna (årsklasserna) under deras gång genom läroverket (här taget i kollektiv mening) och se de antalsförändringar, som en sådan efter hand undergår. Dessa förändringar bero naturligtvis därpå, att lärjungar dels afgå från läroverket (antingen definitivt eller såsom tills

vidare frånvarande), dels blifva efter sina kamrater eller skynda förut, medan dessa förluster i allmänhet endast till en del ersättas genom mottagandet af andra lärjungar, som dels utifrån inkomma i läroverket (antingen såsom nyinskrifne eller såsom återvändande frånvarande), dels blifvit efter från en föregående generation eller skyndat framåt från en efterföljande. Då nu de föregående tre tabellerna, hvar och en inom sitt omfång, omfatta den normala tiden för en hel skolkurs, kan man därur erhålla en öfversigt öfver de antalsförändringar, som den skolgeneration undergått, hvilken höstterminen 1878 befann sig i första klassen och höstterminen 1886 i öfre sjunde klassen, äfvensom särskildt öfver antalsförändringarna i de grupper (realister och latinare, icke-greker och greker), hvori denna skolgeneration delat sig. I närmaste öfverensstämmelse med de tre tabeller, som äro intagna nedtill å sid. 17 och upp till å sid. 18 samt angifva den *samtidiga frekvensen* inom de särskilda skolstadierna höstterminen 1886, hafva därför

upprättats följande tre tabeller, hvilka kunna betecknas såsom från undervisningens synpunkt angifvande *vitaliteten* (jfr berättelsen för läseåret 1884—85, sid. 20) hos den skolgeneration, som höstterminen 1878 befann sig i första klassen.

Klass, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.	Procent i förhållande till antalet i	
			föregående klass.	1:a klassen.
1	Höstterminen 1878	2,293	—	100
2	» 1879	2,777	121·1	121·1
3	» 1880	2,564	92·3	111·8
4	» 1881	2,276	88·8	99·3
5	» 1882	1,777	78·1	77·5
6:1	» 1883	1,308	73·6	57·0
6:2	» 1884	972	74·3	42·4
7:1	» 1885	846	87·0	36·9
7:2	» 1886	728	86·1	31·7

Klass, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
					hela årsklassen.		föreg. afd. å samma linie.	
		R.	L.	S:a.	R.	L.	R.	L.
4	Höstterminen 1881	973	1,303	2,276	42·8	57·2	—	—
5	» 1882	612	1,165	1,777	34·4	65·6	62·9	89·4
6:1	» 1883	298	1,010	1,308	22·8	77·2	48·7	86·7
6:2	» 1884	198	774	972	20·4	79·6	66·4	76·6
7:1	» 1885	154	692	846	18·2	81·8	77·8	89·4
7:2	» 1886	126	602	728	17·3	82·7	81·8	87·0

Klass, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
					hela årsklassen.		föreg. motsvar. afdelning.	
		I-G.	G.	S:a.	I-G.	G.	I-G.	G.
L. 6:1	Höstterminen 1883	678	332	1,010	67·1	32·9	—	—
» 6:2	» 1884	481	293	774	62·1	37·9	70·9	88·3
» 7:1	» 1885	427	265	692	61·7	38·3	88·8	90·4
» 7:2	» 1886	368	234	602	61·1	38·9	86·2	88·3

Dessa tabeller få naturligtvis ej så förstås, som om meningen vore, att af de h.-t:n 1878 i 1:a klassen befintliga 2,293 lärjungarne 728 (31·7 %) befunno sig i öfre sjunde h.-t:n 1886, eller att af de h.-t:n 1881 i 4:e klassen befintliga 973 realisterna och 1,303 latinerna resp. 126 och 602 befunno sig i öfre sjunde h.-t:n 1886, eller att af de h.-t:n 1883 i L. 6:1 befintliga 678 icke-grekerna och 332 grekerna resp. 368 och 234 befunno sig i öfre sjunde h.-t:n 1886, o. s. v. En sådan tolkning vore riktig endast under de förutsättningarna, att hvarken s. k. kvarsittare eller s. k. öfverhoppare förekomme, att i kl. 2—7 inga nya lär-

jungar utifrån inkomme (hvarken såsom nyinskrifne eller såsom återvändande frånvarande) samt att inga nya lärjungar mottoges vårterminerna. Men då motsatsen mot allt detta eger rum — och detta, såsom af dessa berättelser (kap. om »Lärjungarnes omsättning») framgår, i ganska stor omfattning — så utvisa tabellerna endast, att mot ett visst antal lärjungar i en lägre klass svara 1, 2, 3 o. s. v. år sednare vissa antal i klasser, som äro 1, 2, 3 o. s. v. steg högre.

Man kan vid föregående tre tabeller anmärka bland annat, att då både 2:a och 3:e klassen hafva större antal lärjungar än den 1:a, så skulle det vara af nästan större intresse att jemföra den öfre sjunde med dessa två, än med den 1:a, samt att det äfven skulle vara af intresse att jemföra dels R. 7:2 och L. 7:2 med den första resp. real- och latin-klassen (d. v. s. med R. 4 och L. 4), dels I-G. 7:2 och G. 7:2 resp. med den första motsvarande afdelningen inom L. 6:1. Resultaten af dessa och andra dylika jemförelser finnas meddelade i följande öfversigt.

Mot 100 lärjungar i		Höstterminen 1886.	
Kl. 1	höstterminen 1878 svara	31·7	} i kl. 7:2;
» 2	» 1879 »	26·2	
» 3	» 1880 »	28·4	
» 4	» 1881 »	32·0	
» 5	» 1882 »	41·0	
» 6:1	» 1883 »	55·7	
» 6:2	» 1884 »	74·9	
» 7:1	» 1885 »	86·1	} i R. 7:2;
R. 4	» 1881 »	12·9	
R. 5	» 1882 »	20·6	
R. 6:1	» 1883 »	42·3	
R. 6:2	» 1884 »	63·6	
R. 7:1	» 1885 »	81·8	} i L. 7:2;
L. 4	» 1881 »	46·2	
L. 5	» 1882 »	51·7	
L. 6:1	» 1883 »	59·6	
L. 6:2	» 1884 »	77·8	
L. 7:1	» 1885 »	87·0	} i I-G. 7:2;
I-G. 6:1	» 1883 »	54·3	
I-G. 6:2	» 1884 »	76·5	
I-G. 7:1	» 1885 »	86·2	} i G. 7:2.
G. 6:1	» 1883 »	70·5	
G. 6:2	» 1884 »	79·9	
G. 7:1	» 1885 »	88·3	

Om de närmast föregående tre tabellerna och ofvansända sifferuppställningar jemföras med motsvarande i förra berättelsen (sid. 28), eller m. a. o. om man från undervisningens synpunkt jemför vitaliteten hos skolgenerationen af läseåren 1877—1885 med vitaliteten hos skolgenerationen af läseåren 1875—1885, så finner man vitaliteten hos den sednare öfverhufvud taget och på latinlinien vara något större, men på reallinien något mindre.

Om för hvart och ett af åren 1877—1886 lärjungarnes antal i allmänna läroverken och pedagogierna jämföres med rikets folkmängd, så erhållas de resultat, som äro intagna

i nedanstående tabellariska öfversigt, vid hvars utarbetande iakttagits samma grundsatser som vid motsvarande tabell i berättelsen för läsåret 1877—78 (sid. 26).

Jemförelse mellan lärjungarnes antal och rikets folkmängd.

Å r.	Rikets folkmängd vid årets slut.			Lärjungarnes antal höstterminen.			
	Hela folkmängden.	Manliga.		Hela antalet.	På 10,000 af folkmängden.		
		Hela.	I ålder af 10—18 år.		Hela.	Manliga.	
						Hela.	I ålder af 10—18 år.
1877.....	4,484,542	2,180,060	420,752	13,695	31	63	325
1878.....	4,531,863	2,205,292	412,656	14,378	32	65	348
1879.....	4,578,901	2,228,855	408,623	15,174	33	68	371
1880.....	4,565,668	2,215,243	407,956	15,478	34	70	379
1881.....	4,572,245	2,215,990	407,157	15,492	34	69	380
1882.....	4,579,115	2,218,343	402,918	15,107	33	68	375
1883.....	4,603,595	2,230,782	400,793	14,958	32	67	373
1884.....	4,644,448	2,252,938	399,531	14,756	32	65	369
1885.....	4,682,769	2,273,861	398,903	14,617	31	64	366
1886.....	4,717,189	2,290,340	401,840	14,708	31	64	366

Såsom i föregående berättelser påpekats, egde under åren 1876—1885 en fortgående minskning rum bland den manliga befolkningen i åldern 10—18 år. Detta förhållande upphörde, såsom af ofvanstående tabell synes, år 1886, i det den manliga befolkningen i nyssnämnda ålder

då uppgick till 401,840 mot 398,903 under år 1885. Antalet lärjungar vid de allmänna läroverken på 10,000 af den manliga folkmängden i åldern 10—18 år var däremot detsamma under båda åren, nemligen 366.

Kap. 10. Lärjungarnes kroppskonstitution och hellsotillstånd.

Tab. 6.

Någon bearbetning af årsredogörelsernas tabellariska uppgifter öfver lärjungarnes kroppskonstitution och allmänna hellsotillstånd samt å antalet sjuke och sjukdomar har ej heller för detta år, på de i berättelsen för läsåret 1880—81 (sid. 22) angifna grunder, egt rum.

Af årsredogörelsernas tabellariska uppgifter om antalet lärjungar, som under hvardera terminen af kalenderåret 1886 på grund af sjukdomsorsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna, hafva äfven denna gång endast de, som afse höstterminen, gjorts till föremål för bearbetning. Resultatet är meddeladt å Tab. 6, hvilken utarbetats efter samma grundsatser, som motsvarande tabell i berättelsen för läsåret 1877—78 (jfr sid. 29 och följ.). Af sagde tabell erhålles följande öfversigt.

Åldersgrupp.	Närvarande lärjungar.	Befriade för sjukdomsorsaker.	
		Antal.	Procent.
Under 15 år	9,414	602	6.4
15 år eller däröfver	5,154	628	12.2
Båda åldersgrupperna	14,568	1,230	8.4

De erhållna procentalen öfverensstämma mycket nära med motsvarande tal för höstterminerna 1876—1885 (se föregående berättelser).

I hvilken proportion de olika sjukdomsorsakerna medverkat, utvisas af följande tabell, i hvilken för lättare jemförelse de särskilda raderna erhållit samma nummer, som motsvarande kolumner i Tab. 6.

Sjukdomsorsaker.	Under 15 år.		15 år eller däröfver.		Båda grupperna.	
	Antal.	Procent.	Antal.	Procent.	Antal.	Procent.
Sjukdomar i:						
2. syn- och hörsel-organerna	9	1·5	15	2·4	24	2·0
3. nervsystemet.....	14	2·3	14	2·2	28	2·3
4. cirkulationsorganerna	97	16·1	141	22·5	238	19·4
5. andedräftsorganerna.....	71	11·8	61	9·7	132	10·8
6. matsmältningsorganerna	19	3·2	18	2·9	37	3·1
7. urin- och köns-organerna	30	5·0	19	3·0	49	4·1
8. rörelseorganerna och bensystemet	98	16·3	137	21·8	235	19·2
9. Missbildning	18	3·0	39	6·2	57	4·7
10. Tarmbräck.....	141	23·4	80	12·7	221	17·2
11. Allmän svaghet	93	15·4	91	14·5	184	15·1
12. Andra sjukdomar.....	12	2·0	13	2·1	25	2·1
13. Summa	602	100	628	100	1,230	100

Med afseende på de anmärkingar och slutsatser, hvartill ofvanstående tabell kan gifva anledning, är det tillräckligt att hänvisa till berättelsen för läsåret 1877—78, sid. 30.

Om man vid Tab. 6 tager i betraktande tabellens första hufvudafdelning, d. v. s. »Efter läroverk», så finner man nu, likasom fallet varit föregående läsåre, högst betydande skiljaktigheter. Så t. ex. äro såsom för sjukdomsorsaker befriade i kol. 13 uppförda vid Kristianstads läroverk endast 6 af 280 (2·1 %) och vid Vesterviks 4 af 185 (2·2 %), men vid Kalmar läroverk 77 af 359 (21·4 %), vid Strengnäs 24 af 130 (18·5 %) och vid Stockholms Södra latinläroverk 52 af 367 (14·2 %); vid femklassiga läroverket i Vadstena ingen af 58, vid Norrtelje 1 af 44 (2·3 %), vid Lidköping 2 af 81 (2·5 %), men vid Enköping 6 af 42 (14·3 %) och vid Haparanda 5 af 39 (12·8 %). I föregående berättelser (dock sednast i berättelsen för läsåret 1883—84) har anmärkts, att detta slags skiljaktigheter sannolikt till en dryg del berott därpå, att olika grundsatser (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 126) blifvit följda dels vid meddelandet af befrielse, dels vid utarbetandet af hithörande primärtabeller, hvarvid olika läroverk kunna hafva helt

olika förfarit med dem, som blifvit endast partielt (d. v. s. från vissa arter af rörelser eller öfningar) befriade. Denna sednare orsak till skiljaktighet bör likväl denna gång, likasom de 2 föregående åren, ej vara af någon större betydelse, då det i den nya »Plan för allmänna läroverkens årsredogörelser», som utfärdades den 23 Mars 1885, uttryckligen föreskrefs, att endast de lärjungar, som åtjutit fullständig befrielse från gymnastiköfningarna, skulle i läroverkens hithörande primärtabeller inräknas.

Å Tab. 6 hafva såsom af »andra orsaker» befriade, blifvit i kol. 14 upptagna 618 lärjungar. Af dessa falla 605 på de högre läroverkens öfre 7:e klass, i hvilken klass lärjungarne icke äro skyldiga att deltaga i de egentliga gymnastiköfningarne. Dock bör med afseende på det sistnämnda antalet anmärkas, att för nästan alla högre läroverk hafva hithörande specialtal måst finnas genom en approximativ beräkning, rörande hvilken det för öfrigt är tillräckligt att hänvisa till berättelsen för läsåret 1877—78 (sid. 30 och 31). Af de öfriga 13 hafva — såsom Tab. 6 närmare utvisar — 3 befriats på grund af lång skolväg och 10 af ej uppgifven orsak.

Kap. 11. Lärjungarnes omsättning.

Tab. 7 och 8.

Redogörelsen för det ämne, som detta kapitel omfattar, afser här, likasom i föregående berättelser, kalenderår. Tabellerna äro uppställda enligt de grunder, som finnas närmare angifna i berättelsen för läsåret 1884—85 (sid. 30 och 31). Tab. 7 visar med fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier antalet vid vårterminens slut före flyttningen närvarande lärjungar i afdelning, hvarifrån flyttning kunde ske vid samma läroverk å samma linie, samt antalet under år 1886 vid vårterminens slut och höstterminens början flyttade. Tab. 8 behandlar med samma fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier lärjungarnes omsättning för vår- och höst-terminerna nämnda år jemte den på hvardera terminen följande mellanterminen. Beträffande dessa tabeller är hufvudsakligen följande att anföra.

Tab. 7 lemnar — såsom redan nämnts — en öfversigt öfver den stora flyttningen vid öfvergången från läsåret 1885—86 till läsåret 1886—87. Stockholms Nya elementarskola är ur tabellen alldeles utesluten, emedan vid densamma den tid, som anses vara behöflig för klassernas genomgående, är af olika längd för olika klasser; likaså äro pedagogierna uteslutna, emedan där förekommande klasser ej kunna med afseende på den för deras genomgående behöfliga tiden lämpligen sammanställas med klasserna vid de andra läroverken. — Man finner af Tab. 7 för det första, huru många af dem, för hvilka flyttning kunde komma i fråga, äfven erhöilo sådan; för det andra, huru många af de flyttade erhöilo flyttningstillstånd redan vid vårterminens slut och huru många först vid höstterminens början; för det tredje,

huru många vid de sagda tidpunkterna öfvergingo från en linie till en annan; samt för det fjärde, huru många terminer de utan öfvergång till annan linie flyttade tillhört den närmast lägre afdelningen.

För att erhålla antalet af dem, för hvilka flyttning vid vårterminens slut kunde komma i fråga, intogs i den »Plan för allmänna läroverkens årsredogörelser», som utfärdades den 23 Mars 1885, en särskild kolumn för antalet närvarande lärjungar vid vårterminens slut före flyttningen, hvarigenom således från hvarje afdelning uteslötos de lärjungar, som tillhörde afdelningen den 1 Februari, men afgingo före flyttningen. Vid bearbetningen hafva för samma ändamål ytterligare uteslutits lärjungarne i alla slutafdelningar. Således hafva vid de högre läroverken uteslutits R. 7:2 och L. 7:2 samt dessutom vid Stockholms Norra och Södra latinläroverk R. 5, vid Vesterviks och Sundsvalls läroverk L. 5, vid Vexjö, Halmstads och Hernösands läroverk R. 5 och vid Hudiksvalls, Strengnäs, Nyköpings, Vesterås, Kristianstads, Östersunds och Luleå läroverk R. 6:2. Vid de femklassiga läroverken hafva uteslutits R. 5 och L. 5. Vid de treklassiga läroverk, som under läsåret 1886—87 läst endast på 3 klasser, har 3:e klassen uteslutits; vid Falköpings läroverk L. 5, vid Ronneby R. 4, vid Trelleborg, Engelholm och Filipstad R. 4 och L. 4, samt vid Skellefteå och Örnsköldsvik R. 5 och L. 5. Efter alla dessa uteslutningar återstodo i kl. 1—7:1 enligt kolumn 2 af tabellen 12,432 lärjungar, af hvilka 9,888 (79·5 %) enligt kol. 3—17 erhöilo flyttning till kl. 2—7:2. Med afseende på flyttningsresultaten inom särskilda läroverksgrupper eller klasser må hänvisas till tabellen samt erinras därom,

att talet i kolumn 2 för en viss klass naturligtvis bör jämföras med talet i kol. 17 för den eller de klasser, hvar till flyttning sker från den förra klassen. Slutligen må nämnas, att efter frånräkning af lärjungarne i alla slutafdelningarne (se ofvan), utgjorde de närvarande lärjungarnes antal vid de i Tab. 7 behandlade läroverken den 1 Februari 12,595, af hvilka således 163 (12,595—12,432) afgingo före flyttningen.

Af de 9,888 enligt Tab. 7 vid öfvergången till det nya läsåret flyttade lärjungarne erhöilo 7,678 (77·6 %) enligt kol. 3—9 flyttningstillstånd vid vårterminens slut samt 2,210 (22·4 %) enligt kol. 10—16 sådant tillstånd vid höstterminens början. Af nyssnämnda hela antal flyttade öfvergingo 30 (0·3 %) från en linie till en annan, hvaraf 2 vid vårterminens slut och 28 vid höstterminens början; 12 öfvergingo till R. 4, 1 till L. 4, 9 till R. 5, 1 till L. 5, 3 till R. 6:1, 1 till L. 6:1 B, 1 till R. 6:2, 1 till L. 6:2 B och 1 till R. 7:1. Vid Stockholms Nya elementarskola, som ej är inräknad i tabellen, öfvergingo 2 från en linie till en annan, båda vid början af höstterminen; af dessa öfvergick 1 till R. 5 och 1 till R. 6. — Utan tvifvel skulle de ofvannämnda talen vinna någon tillökning, om äfven de lärjungar kunnat inräknas, hvilka vid öfvergången till annat läroverk äfven öfvergått till annan linie.

Huru lång tid de lärjungar, som enligt Tab. 7 vid öfvergången till det nya läsåret flyttades utan att öfvergå till annan linie, hade tillhört den närmast lägre afdelningen, utvisas af följande tabell, hvari talen för flyttningen vid vårterminens slut (kol. 3—8) sammanlagits med motsvarande tal för flyttningen vid höstterminens början (kol. 10—15).

Klass.	Lärjungar flyttade till klassen efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Summa flyttade lärjungar.	Terminer öfver normaltiden.	
	0.	1.	2. (Normala tiden.)	3.	4.	5 (eller flere).		Summa.	Medeltal.
2	—	104	1,204	17	194	3	1,522	310	0·20
3	19	57	1,542	5	223	1	1,847	359	0·19
R. 4	2	14	673	4	132	—	825	250	0·30
L. »	17	15	785	1	49	—	867	50	0·06
R. 5	—	4	449	7	94	—	554	191	0·34
L. »	5	18	747	—	101	1	872	177	0·20
R. 6:1	—	8	206	—	27	—	241	46	0·19
L. »	1	6	632	4	79	—	722	154	0·21
R. 6:2	—	3	182	—	16	—	201	29	0·14
L. »	—	5	623	4	86	—	718	171	0·24
R. 7:1	1	1	135	—	13	—	150	23	0·15
L. »	—	4	631	2	51	—	688	100	0·15
R. 7:2	—	2	91	—	14	—	107	26	0·24
L. »	3	2	480	3	54	2	544	109	0·20
Klasserna 2—4	38	190	4,204	27	598	4	5,061	969	0·19
Realklasserna 5—7	1	18	1,063	7	164	—	1,253	315	0·25
Latin » »	9	35	3,113	13	371	3	3,544	711	0·20
Samtliga klasser	48	243	8,380	47	1,133	7	9,858	1,995	0·20

Om man för hvardera linien med inräknande af de gemensamma klasserna sammanlägger de 8 årsklassernas medeltal, så blir summan för reallinien 1.75 termin och för latinlinien 1.45 termin. De motsvarande talen i förra berättelsen voro 1.83 och 1.46, och utvisar således det nu erhållna resultatet en liten minskning för latinlinien och en något större för reallinien. — Om man förvandlar de i sista summeringsraden förekommande antalen flyttade lärjungar till procenttal, så finner man, att de, som tillhört närmast lägre klass

0 termin, d. v. s. öfverhoppat densamma, utgjorde	0.5 %
1 »	2.4 »
2 terminer, d. v. s. den normala tiden ...	85.0 »
3 »	0.5 »
4 »	11.5 »
5 » eller flere	0.1 »
Summa 100 %.	

Mellan de nu erhållna procenttalen och motsvarande tal för föregående år råder ganska stor öfverensstämmelse.

På förut angifvet skäl ingå inga tal från Stockholms Nya elementarskola i Tab. 7 samt således icke heller i föregående tabell. Angående flyttningen inom Nya elementarskolan under läsåret 1886—87 hänvisades därför till läroverkets årsredogörelse för nämnda år.

I gällande »Plan för allmänna läroverkens årsredogörelser» finnes till formuläret för flyttningstabellen fogad en så lydande anmärkning: »Har någon under kalenderåret erhållit flyttning på andra tider, än de i tabellen upptagna, bör detta i texten angifvas med motsvarande specifikation, ehuru ej i tabellform.» Denna föreskrift har äfven detta år iakttagits endast vid några få läroverk, nemligen vid 5 högre. Bland de öfriga läroverken, vid hvilka sådan flyttning har förekommit (jfr Tab. 8, kol. 4), och hvilka uppgå till 22 högre, 6 femklassiga och 3 treklassiga läroverk, hafva 2 högre och 1 femklassigt lemnat några hithörande uppgifter i anmärkningar vid sina omsättningstabeller. Enligt de sålunda från 8 läroverk lemnade uppgifterna erhåller man följande tillägg till Tab. 7. Utan öfvergång till annan linie flyttades vid början af 1886 års vårtermin 9 lärjungar, nämligen 4 till 2:a klassen (hvaraf 3 efter att hafva tillbragt en termin i föregående klass och 1 utan dylik uppgift), 1 till R. 4, 1 till L. 4 och 1 till R. 6:1 (efter det att hvar och en af dem tillbragt en termin i föregående klass), 1 till L. 6:1 B (efter tre terminer i föreg. klass) samt 1 till L. 7:1 B (efter två terminer i föreg. klass). — Till annan linie öfvergingo 10 vid vårterminens början, nemligen 2 till R. 4, 3 till R. 6:1, 1 till L. 6:1 A från L. 6:1 B, 1 till L. 6:2 B från L. 6:2 A, samt 3 till L. 7:1 B från L. 7:1 A. Bland hithörande lärjungar har således redovisats ett antal af 19, hvilket vid jämförelse med Tab. 8, kol. 4, visar sig vara inemot $\frac{1}{4}$ af hela antalet.

Tab. 8 lemnar — såsom redan nämnts — en öfersigt öfver lärjungarnes omsättning för vår- och höst-terminerna 1886 jemte den på hvardera terminen följande mellanterminen; dock har Stockholms Nya elementarskola ej kunnat

inräknas, emedan i dess omsättningstabeller endast en flyttningsskolumn användts för hvardera terminen.

Såsom redan i föregående berättelser anmärkts, måste — såvida icke ett eller annat sällsynt undantagsförhållande (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 129) inträffat — ett strängt samband ega rum mellan vissa under två på hvarandra följande terminer å omsättningstabellernas summationsrader stående tal. För hvarje särskildt läroverk och således äfven för hela läroverket (taget i kollektiv mening) måste nemligen antalet lärjungar, som en viss dag under en termin — vare sig såsom närvarande eller frånvarande — tillhörde läroverket, vara lika med den del af detta antal, som en viss dag följande termin var kvar vid läroverket, tillsammans med den del af samma antal, som under mellantiden afgått. Genom att uppställa denna grund-sats i ekvationsform erhålles för hvarje öfvergång från en termin till den följande en s. k. kontrollekvation. Men de tal, hvilka behövas för denna, kunna icke erhållas uteslutande ur omsättningstabellerna, emedan i kol. 2—6 och 11—15 af dessa ingå endast närvarande lärjungar. Antalen af frånvarande lärjungar erhållas däremot (ehuru ofullständigt) från förut lemnade summariska textabeller öfver antalen lärjungar. Om man nu tillämpar kontrollekvationen på höstterminen 1885 och vårterminen 1886 samt betecknar de ifrågakvarande talen i den föregående terminens kolumner med A_{15} o. s. v. (se Tab. 9 i förra berättelsen), dem i den efterföljande terminens kolumner med B_2 o. s. v. (se Tab. 8 i denna berättelse), antalet frånvarande den föregående terminen (se förra berättelsen, sid. 24) med A_f och antalet frånvarande den efterföljande terminen (se nyss anf. st.) med B_f , så erhåller ekvationen följande utseende:

$$(E_1) \quad \overline{A_{15} + A_f} = \overline{B_2 + B_3 + B_4 + B_f + A_{17} + A_{18} + B_7}.$$

Om man åter tillämpar kontrollekvationen på vår- och höst-terminerna 1886 samt likaledes betecknar talen i den föregående terminens kolumner med A_6 o. s. v., dem i den efterföljande terminens kolumner med B_{11} o. s. v. (ehuru båda dessa terminers tal nu hemtas ur Tab. 8 i denna berättelse) och antalen frånvarande (se förra berättelsen, sid. 24, och denna berättelse, sid. 16) på samma sätt som nyss, så erhåller ekvationen följande utseende:

$$(E_2) \quad \overline{A_6 + A_f} = \overline{B_{11} + B_{12} + B_{13} + B_f + A_8 + A_9 + B_{16}}.$$

Om man nu insätter talvärdena i ekvationen E_1 , så får venstra memrum värdet 14,474 (= 14,315 + 159) och högra memrum värdet 14,509 (= 13,786 + 0 + 88 + 130 + 162 + 312 + 31). Om man åter insätter talvärdena i ekvationen E_2 , så får venstra memrum värdet 14,323 (= 14,193 + 130) och högra memrum värdet 14,268 (= 1,844 + 7,267 + 2,204 + 114 + 696 + 1,993 + 150). Skillnaden mellan de båda membra uppgår således vid den förra ekvationen till 35 och vid den sednare till 55. Dessa skillnader kunna till någon del bero därpå, att en eller annan lärjunge blifvit under höstterminen inskrifven efter den 15 September eller under vårterminen efter den 1 Februari;

men de bero till aldra största delen på bristfälliga eller oriktiga uppgifter i läroverkens årsredogörelser.

Inom hvardera terminsgruppen af Tab. 8 äro först (kol. 2—6 och 11—15) de den 1 Februari och den 15 September närvarande lärjungarne¹⁾ fördelade efter kvarvaro i sin afdelning från föregående termin, flyttning till eller inskrifning i densamma. Om man vid gruppen för höstterminen frånräknar pedagogierna, så uppgår antalet af dem, som vid öfvergången till det nya läsåret flyttades till klasserna 2—7:2 och den 15 September voro kvar vid sina respektive läroverk, till 9,392 samt antalet af dem, som ej erhållit flyttning och den 15 September sutto kvar i sina klasser, efter frånräkning af alla slutafdelningar (jfr ofvan sid. 23) till 1,545. Dessa två grupper utgöra tillsammans 10,937, af hvilka således 85.9 % erhållit flyttning. Vid den likartade undersökning, som här ofvan (sid. 23) grundades på Tab. 7, befanns att af 12,432 vid vårterminens slut före flyttningen närvarande lärjungar 79.5 % erhållit flyttning. Således finner man, att bland de lärjungar, som mellan vårterminens slut och den 15 September afgingo ur icke-slutafdelningar, ett jmförelsevis större antal utgjordes af dem, som icke erhållit flyttning.

Af kol. 3, 4, 12 och 13 i Tab. 8 finner man, att af de lärjungar, som den 1 Februari och den 15 September tillhörde läroverken utom Stockholms Nya elementarskola, hade

0	flyttats enligt beslut vid slutet af höst-t:n 1885
88	» » » » början » vår-t:n 1886
7,267	» » » » slutet » » »
2,204	» » » » början » höst-t:n »

Af hela summan, 9,559, hade således endast 0.9 % lyckats begagna sig af den i läroverksstadgan medgifna rättigheten till flyttning vid början af en vårtermin, 76 % flyttats enligt beslut vid vårterminens slut och 23.1 % enligt beslut vid höstterminens början. I de ofvan nämnda antalen äro ej de lärjungar inräknade, hvilkas öfvergång till annan klass skett i sammanhang med öfvergång till annat läroverk, samt naturligtvis ej heller de, hvilka eljest afgått med betyg på nöjaktigt genomgående af den lemnade klassen.

Om man från de nyss nämnda antalen vid vårterminens slut och höstterminens början flyttade frånräknar dem, som tillhörde pedagogierna, erhållas talen 7,211 och 2,181 eller tillsammans 9,392, utvisande, med frånräknande af Nya elementarskolan och pedagogierna, huru många af de vid öfvergången till det nya läsåret flyttade den 15 September 1886 voro närvarande vid sina respektive läroverk. Vid jmförelse med hela antalet af de enligt Tab. 7 flyttade, 9,888 finner man, att antalet af dem, hvilka erhöilo flyttning, öferskjuter antalet af de flyttade, hvilka voro närvarande den 15 September, med 496, af hvilket öferskott 467 falla på vårterminen och 29 på höstterminen.

Antalet inskrifne utgjorde vid samtliga allmänna läro-

¹⁾ Det har äfven detta år trots många stridigheter i årsredogörelserna lyckats vinna full öfverensstämmelse mellan kol. 15 och Tab. 4 samt mellan kol. 6 och (den ottrykta) tabellen öfver lärjungarnes antal vårterminen 1886. Den skenbara stridigheten mellan kol. 15 och Tab. 4 försvinner, om man från sistnämnda tabell frånräknar Stockholms Nya elementarskola.

verken och pedagogierna, enligt kol. 5 och 14 i Tab. 8 samt med tillägg för Stockholms Nya elementarskola ur dess årsredogörelse, 3,457 under kalenderåret 1886, hvaraf 321 (9.3 %) inskrefvos under vårterminen och 3,136 (90.7 %) under höstterminen. Om de under kalenderåret inskrifne fördelas efter klasser, så finner man, att i 1:a klassen inskrefvos 1,928, i 2:a 635, i 3:e 238, i 4:e 221 (89 realister och 132 latinare), i 5:e 114 (39 r. och 75 l.), i nedre 6:e 260 (93 r. och 167 l.), i öfre 6:e 25 (3 r. och 22 l.) i nedre 7:e 18 (3 r. och 15 l.) samt i öfre 7:e 18 (6 r. och 12 l.). I dessa antal innefattas naturligtvis dels lärjungar, som före inskrifningen icke tillhört något af här ifrågavarande läroverk, dels lärjungar, som endast öfvergått från ett läroverk till ett annat.

Antalet afgångne utgjorde vid samtliga allmänna läroverken och pedagogierna enligt kol. 7—9 och 16—18 i Tab. 8 samt med tillägg af Stockholms Nya elementarskola ur dess årsredogörelse:

från början af vår-t:n 1886 t. o. m. den 31 Jan. ...	31
fr. o. m. den 1 Febr. till vår-t:ns slut	724
under näst följande mellantermin	1,995
från början af höst-t:n t. o. m. den 14 Sept.	158
fr. o. m. den 15 Sept. till höst-t:ns slut	167
under näst följande mellantermin	329

Summa 3,404.

Beträffande den 2:a gruppen här ofvan kan (likasom om den 5:e) anmärkas, att den omfattar afgångne af två olika slag. Därbland finnas nemligen dels lärjungar, som i förtid under pågående termin afbrutit sin skolgång, dels sådana, som först efter terminens avslutade arbeten afgått vid terminens slut, sedan flyttning eller afgångsexamen redan försiggått. De förre äro närmast att sammanställa med den 1:a gruppen här ofvan och de sednare med den 3:e. Att de förre utgöra ett vida mindre antal än de sednare framgår redan däraf, att något mer än hälften af hela 2:a gruppen tillhörde öfre 7:e klassen och afgingo först efter mogenhetsexamen. Sådana lärjungar hafva nemligen i årsredogörelserna förts dels till 2:a gruppen och dels till den 3:e, beroende detta utan tvifvel hufvudsakligen på den tillfälliga omständigheten, om mogenhetsexamen vid de särskilda läroverken infallit före eller efter årsexamen. På nu anförda skäl och då därjemte bland de från de andra klasserna, särskildt 3:e och 5:e, under ifrågavarande tidrymd afgångne äfven rätt många efter all sannolikhet afgått först vid terminens slut, är det antagligt, att de tidigare afgångne uppgå till högst en fjärdedel af hela 2:a gruppen, hvilket antagande äfven visat sig vara riktigt vid den undersökning, som gjordes i berättelsen för läsåret 1884—85 (sid. 37). Enligt detta antagande skulle således dessa tidigare afgångne — d. v. s. de som afgått mellan den 31 Januari och vårterminens slut — denna gång utgöra 181. Genom sammanläggning af återstoden inom 2:a gruppen, 543, med antalet af dem, som afgingo under den följande mellanterminen samt från början af höstterminen t. o. m. den 14 September, får man till summa 2,696. Man kan således säga att 79 % afgingo vid öfvergången till

det nya läsåret. — Om de afgångne fördelas efter klasser, så finner man, att ur 1:a klassen afgingo 249, ur 2:a 382, ur 3:e 453, ur 4:e 433 (301 realister och 132 latinare), ur 5:e 679 (370 r. och 309 l.), ur nedre 6:e 255 (100 r. och 155 l.), ur öfre 6:e 172 (43 r. och 129 l.), ur nedre 7:e 110 (22 r. och 88 l.) samt ur öfre 7:e 671 (117 r. och 554 l.). Bland dessa voro naturligtvis många, som endast öfvergingo till ett annat läroverk. Särskildt bero de höga talen för klasserna 3 och 5 till en del på detta förhållande. Af den första tabellen å sidan 19 framgår vid jämförelse mellan lärjungeantalen i kl. 3 och 5 höstterminen 1885 samt i kl. 4 och 6:1 höstterminen 1886, att den verkliga minskningen för »hela läroverket» utgjorde 172 vid öfvergången från 3:e till 4:e och 467 vid öfvergången från 5:e till 6:e.

Här ofvan visades, att antalet inskrifne under kalenderåret 1886 uppgick till 3,457 samt antalet afgångne från

början af vårterminen 1886 till samma tid 1887 till 3,404. Det förra antalet öferskjuter således det sednare med 53. Under hvart och ett af de 5 föregående kalenderåren understeg antalet inskrifne de afgångnes antal, nemligen med 23 år 1881, med 289 år 1882, med 175 år 1883, med 182 år 1884 och med 244 år 1885, hvaremot för hvart och ett af åren 1876—1880 antalet inskrifne öferskjutit antalet afgångne, nemligen 1876 med 664, 1877 med 509, 1878 med 670, 1879 med 782 och 1880 med 267.

Slutligen må erinras därom, att, emedan Tab. 7 och 8 tillkommit genom hopläggning af uppgifterna från de särskilda läroverken, så är det tydligt, att med hänsyn till läroverket såsom ett enda helt talen i kol. 3—17 af Tab. 7 och i kol. 12 och 13 af Tab. 8 sannolikt äro mycket för låga samt talen i kol. 14, 10 och 19 af Tab. 8 sannolikt ej obetydligt för höga.

Kap. 12. Mogenhets- och kompletterings-examina.

Tab. 9—12.

Med afseende på dessa examina gällde under år 1886 hufvudsakligen samma föreskrifter och allmänna anordningar, som under föregående år¹⁾. De vid primäruppgifternas bearbetande följda grundsatzerna äro äfven oförändrade, till följd hvaraf det är tillräckligt att här erinra därom, att termen »underkände» blifvit för korthetens skull både i tabeller och text använd i st. för uttrycken »icke berättigade till muntlig examen» och »icke förklarade mogna». Häri-genom hafva visserligen bland de underkände inräknats några lärjungar, på hvilka den använda termen ej egentligen passar, men om alla dessa fall lemnas detaljerade uppgifter i anmärkningarna till Tab. 9 och 10. — De ämnen, som under båda terminerna kalenderåret 1886 voro bestämda för den skriftliga examen, äro intagna å Tab. 11 och 12. — Likasom i de föregående berättelserna, från och med läsåret 1881—82, hafva äfven denna gång uppgifterna för de båda terminerna i allmänhet ej blifvit skilda, utan sammanarbetade till ett helt för kalenderåret.

Vårterminen 1886 anställdes mogenhetsexamen vid alla de 35 offentliga högre läroverken, samt äfvenledes vid alla

¹⁾ Endast med afseende på realisternas skriftliga examen egde den förändring rum, att uppgiften af mekaniskt eller fysikaliskt innehåll flyttades från 4:e till 2:a dagen, översättningsprovet till engelska eller tyska från 3:e till 2:a dagen, de två algebraiska uppgifterna från 4:e till 3:e dagen samt de två geometriska uppgifterna från 2:a till 4:e dagen (jfr berättelsen för läsåret 1883—84, sid. 23). — Den skriftliga examen var således båda terminerna ordnad på följande sätt:

	1:a dagen.
Latinielinien: } Uppsats på modersmålet kl. 7:30 f. m.—2 e. m.	
Realliniien: }	
	2:a dagen.
Latinielinien: } Latinskt översättningsprof kl. 7:30 f. m.—2 e. m.	
Realliniien: } En uppgift af mekaniskt eller fysikaliskt innehåll kl. 7:30—11 f. m. samt en översättning till engelska eller tyska språket kl. 2:30—6 e. m.	
	3:e dagen.
Latinielinien: } En översättning till franska eller tyska språket kl. 7:30—11 f. m.	
Realliniien: } En översättning till franska eller tyska språket kl. 7:30—11 f. m. samt två algebraiska uppgifter kl. 2:30—7 e. m.	
	4:e dagen.
Realliniien: } Två geometriska uppgifter kl. 7:30 f. m.—1 e. m.	

de 6 enskilda läroverk, som egde dimissionsrätt. Den skriftliga examen förrättades den 16, 17, 19 och 20 April. Den muntliga examen, som förrättades på dagarne fr. o. m. den 15 Maj t. o. m. den 17 Juni, upptog 1 dag vid 12 offentliga och 4 enskilda läroverk, 2 dagar vid 9 offentliga och 2 enskilda läroverk samt 3 dagar vid 14 offentliga läroverk. Tillsammans åtgingo således för den muntliga examen 80 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne examinerades under dessa 80 dagar 772 i mogenhets- och 24 i kompletterings-examen. Antalet censorer utgjorde tillsammans 15. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till 2 vid 17 offentliga och 3 enskilda läroverk, till 3 vid 15 offentliga och 3 enskilda samt till 5 vid 3 offentliga läroverk.

Höstterminen 1886 anställdes både skriftlig och muntlig mogenhetsexamen vid 11 offentliga och 2 enskilda läroverk. Den skriftliga examen förrättades den 16, 17, 19 och 20 November. Den muntliga examen, som förrättades på dagarne fr. o. m. den 8 t. o. m. den 17 December, upptog 1 dag vid 9 offentliga och 2 enskilda läroverk samt 2 dagar vid 2 offentliga läroverk. Tillsammans åtgingo således för den muntliga examen 15 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne examinerades under dessa 15 dagar 79 i mogenhets- och 4 i kompletterings-examen. Antalet censorer utgjorde tillsammans 6. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till 2 vid hvart och ett.

Af de å Tab. 9 och 10 meddelade »Sammandrag rörande mogenhetsexamen»¹⁾ erhåller man följande tabellariska öfversigt för hela kalenderåret.

¹⁾ I sammandragstabellen för vårterminen (Tab. 9 c) bör i Kol. 2 antalet anmälde latinare från enskilda läroverk rättas från 56 till 57 och således slutsumman från 903 till 904. Felet har uppkommit därigenom, att en några dagar efter anmälningen relegerad lärjunge ej upptogs å den till Eckl.-dep:tet insända anmälningslistan. Af nu angifna rättelse följer naturligtvis, att den å samma tabell stående anm:n till Kol. 2—4 bör på motsvarande sätt ändras.

I mogenhetsexamen år 1886 underkände och godkände.

Linier.	Underkände i		Godkände i muntliga exam.	Summa.
	skriftliga exam.	muntliga exam.		
1:o. Antal.				
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.				
Realister	26	3	104	133
Latinare	39	30	539	608
Båda linierna	65	33	643	741
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.				
Realister	2	1	11	14
Latinare	8	5	55	68
Båda linierna	10	6	66	82
C. Privatister.				
Realister	36	5	13	54
Latinare	69	52	54	175
Båda linierna	105	57	67	229
2:o. Procent.				
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.				
Realister	20	2	78	100
Latinare	6	5	89	100
Båda linierna	9	4	87	100
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.				
Realister	14	7	79	100
Latinare	12	7	81	100
Båda linierna	12	7	81	100
C. Privatister.				
Realister	67	9	24	100
Latinare	39	30	31	100
Båda linierna	46	25	29	100

Vid föregående tabell må anmärkas, att bland de absoluta talen förekomma dubbelräkningar, emedan åtskilliga

af de till höstterminens examen anmälde äfven voro anmälde redan till vårterminens;

Bland de till Tab. 9 och 10 fogade anmärkningarna kunna följande förtjena att särskildt framhållas. Den censorerna gifna rättigheten att i strid med examinatorernas uttalade mening förklara en examinerad vara icke mogen tillämpades i 13 fall, nemligen med afseende på 11 lärjungar vid offentliga läroverk och 2 lärjungar vid enskilda läroverk. Dessutom förekommo 10 fall, nemligen med afseende på 7 lärjungar vid offentliga läroverk och 3 privatister, att en examinerad, som af examinatorerna förklarats mogen, underkändes af en bland censorerna, men godkändes af den eller de andra och således vitsordades såsom mogen. — Bland de i muntliga examen godkände voro 22 flickor (4 realister och 18 latinare). Såvidt utronas kunnat, tillhörde alla i muntliga examen godkände statskyrkan, med undantag af 9 (5 vid offentliga läroverk, 1 vid enskildt läroverk och 3 bland privatisterna), af hvilka 1 tillhörde den svedenborgska och 8 den mosaiska trosbekännelsen.

Enligt Tab. 8 samt med tillägg för Stockholms Nya elementarskola ur dess årsredogörelse funnos den 1 Februari 1886 vid de offentliga läroverken 120 realister och 582 latinare i öfre 7:e klassen, således tillsammans 702. Till mogenhetsexamen anmälde sig vårterminen från dessa läroverk 696 lärjungar, hvaraf 119 realister och 577 latinare. Bland dessa blefvo 617 förklarade mogne, hvaraf 97 realister och 520 latinare; bland dessa sednare tillhörde 305 latinlinien utan grekiska och 215 latinlinien med grekiska. — Af de offentliga läroverkens under höstterminen till examen anmälde 45 lärjungar hade samtliga med undantag af 5, som voro lärjungar vid Stockholms Nya elementarskola, anmält sig redan till vårterminens examen. Bland dessa 45 blefvo 26 förklarade mogne, hvaraf 7 realister och 19 latinare; bland dessa sednare tillhörde 13 latinlinien utan grekiska och 6 latinlinien med grekiska. — Bland de offentliga läroverkens under året såsom mogne förklarade 643 lärjungar tillhörde således 104 (16 %) reallinien, 318 (50 %) latinlinien utan och 221 (34 %) latinlinien med grekiska.

De i mogenhetsexamen år 1886 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

Linier.	16 år.	17 år.	18 år.	19 år. (Normal-åldern).	20 år.	21 år.	22 år.	23 år.	24 år.	25 år.	26 år.	27 år.	28 år.	29 år.	30 år.	31 år.	32 år.	33 år.	34 år.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.																				
Realister	—	—	12	30	29	21	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104
Latinare	2	16	114	169	109	58	41	17	7	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	539
Summa	2	16	126	199	138	79	51	19	7	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	643
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.																				
Realister	—	—	1	4	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Latinare	—	—	9	14	6	6	6	4	3	2	—	1	1	—	2	—	1	—	—	55
Summa	—	—	10	18	9	9	6	4	3	2	—	1	1	—	2	—	1	—	—	66
C. Privatister.																				
Realister	—	—	3	3	2	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Latinare	—	2	7	11	9	5	2	8	1	1	2	1	1	—	1	—	—	—	2	54
Summa	—	2	10	14	11	6	6	8	1	1	2	1	1	—	1	—	—	—	2	67

Emedan 18 år utgjorde normalåldern i öfre 7:e klassen vid läsårets början (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 79), utgjorde 19 år normalåldern i samma klass vid läsårets slut och bör således äfven räknas som normalålder för dem, som då eller före kalenderårets slut aflade afgångsexamen. Bland de godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro således 144 under, 199 i och 300 öfver normalåldern. Motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 10, 18 och 38 samt för privatisterna 12, 14 och 41.

Af föregående tabell erhåller man motstående öfversigt öfver de godkände lärjungarnes medelålder.

Lärjungar.	Realister.	Latinare.	Samtliga.
Vid offentliga läroverk	19'93	19'63	19'68
» enskilda »	19'73	21'22	20'97
Privatister	20'00	21'63	21'31

Följande öfversigt utvisar antal och medelålder för de godkände lärjungar, som tillhörde de offentliga läroverken och de enskilda läroverken med dimissionsrätt.

Läroverk.	Antal lärjungar.	År öfver eller under (—) normalåldern.	Medelålder.	Läroverk.	Antal lärjungar.	År öfver eller under (—) normalåldern.	Medelålder.
A. Offentliga.				B. Enskilda.			
Stockholm:				Helsingborg.....	20	— 6	18'70
Norra latinläroverket.....	42	— 2	18'95	Göteborg:			
Södra »	22	— 6	18'73	Latinläroverket	38	45	20'18
Realläroverket.....	26	23	19'88	Realläroverket.....	5	9	20'80
Nya elementarskolan.....	16	— 3	18'81	Halmstad.....	9	19	21'11
Uppsala	31	24	19'77	Kalmar	9	5	19'56
Gefle.....	8	1	19'13	Karlstad	24	9	19'38
Hudiksvall	4	6	20'50	Hernösand	10	7	19'70
Linköping	37	47	20'27	Östersund	12	10	19'83
Norrköping	17	3	19'18	Umeå	21	16	19'76
Vestervik.....	5	5	20'00	Luleå	4	3	19'75
Skara	30	34	20'13	Sundsvall	5	10	21'00
Venersborg	13	14	20'08	Visby	11	6	19'55
Strengnäs	7	1	19'14	Samtliga	643	435	19'68
Örebro	25	16	19'64	B. Enskilda.			
Nyköping.....	14	8	19'57	Stockholm:			
Vesterås	11	12	20'09	Beskowska skolan	14	— 1	18'93
Falun	5	1	19'20	Wallinska flickskolan	13	12	19'92
Vexjö	27	36	20'33	Lyceum för flickor	1	0	19'00
Jönköping	36	20	19'56	Uppsala: Fjellstedtska skolan ...	7	37	24'29
Lund	41	40	19'98	Lunds privata elementarskola ...	22	75	22'41
Malmö	32	13	19'41	Göteborgs realgymnasium	9	7	19'78
Karlskrona	13	11	19'85	Samtliga	66	130	20'97
Kristianstad	13	— 2	18'85				

I följande betygstabeller äro de erhållna betygen betecknade på sedvanligt sätt, d. v. s. *A = Berömlig*, *AB = Med beröm godkänd*, *B = Godkänd* och *C = Icke godkänd*.

De *mogenhetsbetyg*, som utdelades åt de i examen godkände, voro följande.

Linier.	A.	AB.	B.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.				
Realister	6	37	61	104
Latinare	31	195	313	539
Summa	37	232	374	643
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.				
Realister	—	5	6	11
Latinare	1	23	31	55
Summa	1	28	37	66

Linier.	A.	AB.	B.	Summa.
C. Privatister.				
Realister	—	4	9	13
Latinare	2	6	46	54
Summa	2	10	55	67

För uppsatsen på *modersmålet* utdelades följande betyg.

Linier.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Realister	—	22	98	11	131
Latinare.....	14	136	444	10	604
Summa	14	158	542	21	735

Linier.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Realister	—	1	12	1	14
Latinare.....	—	16	50	2	68
Summa	—	17	62	3	82
C. Privatister.					
Realister	—	1	38	14	53
Latinare.....	1	10	121	29	161
Summa	1	11	159	43	214

Vid jmförelse med tabellen å sid. 27 finner man, att hela antalet afgifna betyg är något lägre än hela antalet anmälde. Skiljaktigheten beror — likasom i följande betygs-tabeller — därpå, att åtskilliga af de anmälde af en eller annan anledning ej erhöilo betyg. Slutligen må anmärkas, att antalet af dem, som erhöilo högre betyg än »Godkänd» utgjorde bland de offentliga läroverkens realister 17 % och bland samma läroverks latinare 25 %.

Censorernas berättelser öfver verkställda examina voro äfven för vår- och höst-terminen 1886 åtföljda af tabeller, som utvisade, huru många lärjungar hade skrivit öfver hvar och ett af de för uppsatsen på modersmålet gifna ämnena, och hvilka betyg blifvit vid hvarje särskildt ämne utdelade. Af dessa tabeller, som för hvardera terminen omfatta alla de läroverk, där skriftlig examen anställts, har, efter vid bearbetningen gjorda rättelser, erhållits följande öfversigt.

Ä m n e n.	A.	AB.	B.	C.	S:a.
Vårterminen 1886.					
1. De ekumeniska mötena och deras betydelse i kyrkans historia. ...	1	8	32	3	44
2. Orsakerna till den romerska republikens öfvergång till envælde....	—	10	21	2	33
3. Napoleon I (karakteristik).	8	106	354	22	490
4. Teckning af frihetstidens politiska partier.	3	32	154	5	194
5. Om den satiriska diktningen inom Sveriges litteratur.....	2	7	6	—	15
6. Hvilka fordringar böra ställas på en logisk bevisning?.....	—	1	4	—	5
7. Om isens egenskaper och dess förekomst i naturen.	—	7	44	9	60
8. Grunderna för bedömandet af en regents storhet.	1	10	37	5	53
Summa	15	181	652	46	894
Höstterminen 1886.					
1. Pauli omvändelse och dess betydelse för den kristna kyrkan.	—	1	15	3	19

Ä m n e n.	A.	AB.	B.	C.	S:a.
2. Kejsar Augustus och hans betydelse i Roms historia.	—	—	3	—	3
3. Orsakerna till statshvälfningen i England 1688.	—	2	61	6	69
4. Hvilka voro de förnämsta fördelarne och olägenheterna af den stormagtsställning, som Sverige intog på 1600-talet?.....	—	1	13	2	16
5. Jemförelse mellan Tegnér och Runeberg såsom skaldar.	—	—	6	1	7
6. Om luftens fuktighet och de olika former, under hvilka den utfälles såsom dagg, dimma, moln och regn.	—	1	3	3	7
7. Skildring af växtlifvet i något af Sveriges landskap (efter eget val).	—	—	5	2	7
8. Kan ett eröfringskrig under några förhållanden ur moralisk synpunkt försvaras?	—	—	5	4	9
Summa	—	5	111	21	137

För de skriftliga arbeten, hvilka *latinarna* hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Latinsk	5	152	430	17	604
Tysk	—	1	1	—	2
Fransk	18	137	390	57	602
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Latinsk	—	15	47	6	68
Tysk	—	—	—	—	—
Fransk	2	13	38	15	68
C. Privatister.					
Latinsk	—	6	117	38	161
Tysk	—	1	4	3	8
Fransk	1	12	86	54	153

För de skriftliga arbeten, hvilka *realisterna* hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Tysk	—	1	—	—	1
Fransk	1	20	67	43	131
Engelsk	—	45	73	12	130
Matematisk	5	39	72	15	131

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Tysk	—	—	2	1	3
Fransk	—	2	6	3	11
Engelsk	—	5	9	—	14
Matematisk	—	5	7	2	14
C. Privatister.					
Tysk	1	—	5	4	10
Fransk	1	—	18	24	43
Engelsk	—	6	28	19	53
Matematisk	—	5	16	32	53

Med afseende på den muntliga examen är här endast att nämna följande. I hebreiska språket examinerades 23 lärjungar vid offentliga och 7 vid ett enskildt läroverk, men ingen privatist. I engelska språket examinerades 62 bland de offentliga läroverkens greker; bland samma läroverks icke-greker blefvo naturligtvis alla, som i den muntliga examen deltog, häri examinerade, då för dessa lärjungar läsningen af engelska språket varit obligatorisk.

För de kompletteringsexamina, som anställdes i sammanhang med mogenhetsexamina vår- och höst-terminen

1886 finnes redogjort å Tab. 9 och 10. Ur där meddelade uppgifter erhålles följande sammandrag för hela kalenderåret.

Ä m n e n.	Anmälde.	Godkände.
Latin	15	10
Franska	2	2
Matematik och fysik å klassiska linien	7	2
Matematik å reallinien	10	4
Fysik och kemi reallinien	1	1
Summa	35	19

Med afseende på en i denna tabell förekommande dubbelräkning hänvisas till Tab. 9. — Ett ej förut förekommande fall må här omnämnas, nemligen att 5 latinare vid offentliga läroverk (4 vid Stockholms Norra latinläroverk och 1 vid Vesterås läroverk) under vårterminen sökte och erhöilo Kungl. Maj:ts tillstånd att samtidigt med mogenhetsexamen få undergå kompletteringsexamen i matematik å reallinien. Dessa äro här ofvan inräknade, men en af dem fullföljde ej sin afsigt med hänsyn till kompletteringsexamen.

Skillnaden mellan antalet anmälde och antalet godkände utgöres af 3 uteblifne (alla från den skriftliga examen) samt af 13 underkände (4 i den skriftliga och 9 i den muntliga examen).

Kap. 13. De afgangne lärjungarnes tillämnade lefnadsbanor närmast efter afgangen, m. m.

Tab. 13.

Tabellbilagan till detta kapitel är utarbetad efter samma grundsatsar som den motsvarande i förra berättelsen. Emedan tidsgränserna för primäruppgifterna till denna tabell fullkomligt sammanfalla med tidsgränserna för primäruppgifterna till afgangskolumnerna i Tab. 8, hvarest de afgangne äro fördelade efter tiden för afgangen, borde i hvarje läroverks årsredogörelse full öfverensstämmelse klass för klass ega rum mellan uppgifterna i omsättnings-tabellernas afgangskolumner å ena sidan och de uppgifter å andra sidan, hvilka handla om de afgangne lärjungarnes tillämnade lefnadsbanor. Likväl förekomma i årsredogörelserna ganska många stridigheter; men dessa hafva alla kunnat vid bearbetningen undanrödjas. De skenbara stridigheterna mellan Tab. 8 och Tab. 13 bero således uteslutande därpå, att Stockholms Nya elementarskola är inräknad i den sednare tabellen, men ej i den förra. Om man nemligen, såsom här ofvan å sid. 26, till antalen afgangne enligt Tab. 8 lägger motsvarande tal vid Nya elementarskolan och sedan klass för klass jämför de sålunda erhållna antalen med motsvarande tal å Tab. 13, så finner man allestädes full öfverensstämmelse.

Hela antalet af de utan godkänd mogenhetsexamen afgangne lärjungarne uppgår enligt Tab. 13 till 2,761. Bland dessa afgingo 40 genom döden. På grund af primäruppgifternas ofullständighet eller obestämdhet hafva 811 (29 %; förra året äfven 29 %) ej kunnat fördelas med afseende på tillämnade lefnadsbanor; dock har om 142 bland dessa uppgifvits, att de afgått till »näringsarna» eller »yrken» eller dylikt utan närmare bestämning. Om man från ofvan nämnda 811 frånräknar dessa 142, återstå 669, om hvilkas tillämnade lefnadsbanor alldeles inga uppgifter lemnats. Det ligger i sakens natur, att för ganska många lärjungar, i synnerhet då de afgå utan anmälan, årsredogörelserna ej kunna meddela några uppgifter om tillämnade lefnadsbanor. Likväl lider det intet tvifvel, att förenämnda antal 669 är betydligt högre, än förhållandena gjort nödvändigt. I sjelfva verket finner man t. ex., att af detta antal 73 höra till ett enda läroverk (Linköpings), hvilket, om man frånräknar två genom döden afgangne lärjungar, för öfrigt om de afgangne äfven detta år endast lemnat en namnförteckning utan någon vidare uppgift. — Äfven antalet af dem, som ej kunnat fördelas, emedan de lemnade uppgifterna äro af allt för

obestämd art (»näringsar», »yrken» m. m. d.), är tvifvelsutän högre, än behöfligt varit. Af 69 hithörande afgangne vid de högre läroverken komma 12 på hvar och ett af två läroverk (Stockholms Södra latinläroverk och Falu) samt 8 på ett (Malmö), medan de återstående 37 äro fördelade på 15 läroverk och uppgifter af dylik sväfvande natur alldeles icke förekomma vid 16 (angående Linköpings se ofvan), hvaribland två läroverk med de högsta lärjungeantalen (Stockholms Norra latinläroverk och Lunds). Af de 26 hithörande afgangne vid de femklassiga läroverken komma 9 på ett läroverk (Östermalms) och 5 på ett (Lidköpings), medan de återstående 12 äro fördelade på tre läroverk med 4 på hvarje. Af de 38 hithörande afgangne vid de treklassiga läroverken komma 12 på ett läroverk (Varbergs), 8 på ett (Marstrands) och 7 på ett läroverk (Örnsköldsviks), medan de återstående 11 äro fördelade på 7 läroverk.

Beträffande de särskilda kolumnerna i tabellens första hufvudafdelning är för öfrigt följande att här nämna. Bland de 692 lärjungar, som äro uppförda i kolumn 2, ämnade 665 öfvergå från ett till ett annat af de till denna berättelse hörande läroverk samt således icke afgå från *läroverket* (taget i kollektiv mening). Endast i 27 af de till denna kolumn hörande fallen omnämnas öfvergång till läroverk af andra slag (8 till folkskolelärare-seminarium, 3 till borgarskola, 13 till folkskola och 3 till utländskt läroverk). Hela antalet af de jemlikt kol. 3—13 afgangne utgör 168 i 1:a klassen, 280 i 2:a, 307 i 3:e, 340 i 4:e, 428 i 5:e, 227 i nedre 6:e, 151 i öfre 6:e, 102 i nedre 7:e och 26 i öfre 7:e, eller tillsammans 2,029. Dock bör erinras därom, att bland de 811 lärjungarne i kol. 13 äfven kunna finnas ganska många, som i verkligheten äro likställda med dem i kol. 2, eller m. a. o. icke afgingo från *läroverket* (i kollektiv mening).

Bestämda uppgifter därom, att vissa af lärjungarne vid de lägre läroverken efter särskild afgangspröfning afgått med betyg att hafva nöjaktigt genomgått läroverkets högsta klass och således (jemlikt § 33, mom. 2, af läroverksstadgan) med rättighet att för intagning vid näst följande termins början i närmast högre klass inom högre läroverk njuta detta betyg till godo utan särskild inträdespröfning, äro under detta läseår lemnade från 19 femklassiga och 11 treklassiga läroverk samt omfatta 207 lärjungar från de förra läroverkens 5:e klass och 54 från de sednares 3:e eller högre klass. — Om 19 lärjungar finnes angifvet att på dem tillämpats läroverksstadgans 34:e § (skilsmessa från läroverket på grund af för lång tid i klassen), om 2 att de blifvit förvisade, om 34 att de afgått för sjuklighet, om 14 att de hade återkommit till läroverket och om 26 att de emigrerat (2 till Finland, 23 till Amerika och 1 till Afrika).

Hela antalet af de *med godkänd mogenhetsexamen* afgangne lärjungarne uppgår enligt Kap. 12 och Tab. 13 till 643. På grund af felande primäruppgifter hafva 109 (17 %) ej kunnat fördelas med afseende på tillämnade lefnadsbanor; dock har om 9 af dessa (4 realister, 4 icke-greker, 1 grek) uppgifvits, att de ämnade gå till näringsarna eller

praktisk verksamhet. Det ligger i sakens natur, att årsredogörelserna ej *kunna* meddela några hithörande uppgifter om en del lärjungar, då dessa nemligen sjelfve förklarar sig ej kunna lemna sådana. Men likväl är förenämnda antal 109 betydligt högre, än förhållandena gjort nödvändigt. Af dessa 109 falla nemligen 55 (12 realister, 24 icke-gr. och 19 gr.) på 3 läroverk (Linköpings, Falu och Venersborgs), hvilka endast lemnat namnförteckningar, såsom äfven under de två föregående åren varit förhållandet vid de båda förstnämnda läroverken.

Beträffande de särskilda kolumnerna i den hithörande afdelningen af Tab. 13 är för öfrigt följande att här nämna.

Under kol. 2 innefattas följande uppgifter om tillämnad lefnadsbana: den allmänna i kolumnrubriken intagna uppgiften m. fl. dylika (9 realister, 110 icke-greker, 107 greker), teologiska studier (2 icke-gr., 16 gr.), juridiska d:o (29 icke-gr., 11 gr.), medicinska d:o (12 icke-gr., 8 gr.), filosofiska d:o (9 icke-gr., 12 gr.), lärarebanan (3 icke-gr., 2 gr.). I den första af dessa specialgrupper äro (likasom i förra berättelsen, sid. 43) inräknade de, om hvilka uppgifvits att de ämnade öfvergå till Stockholms högskola (1 r., 2 icke-gr.).

Under kol. 3 innefattas: Tekniska högskolan (7 r., 8 icke-gr.), Chalmers' Tekniska läroanstalt (1 icke-gr.), tekniskt läroverk (1 r.), utländskt d:o (1 r.), slöjdskola (1 r.), tekniska studier (4 icke-gr.).

Under kol. 4: landtbruksinstitut (1 icke-gr., 1 gr.), landtbruksingeniör (2 icke-gr.), landtbruksskola (1 icke-gr.) landtbruk (5 icke-gr., 3 gr.), landtbruk i Amerika (1 r.), trädgårdsmästareyrket (1 gr.), Skogsinstitutet (1 r., 1 icke-gr.), 1 gr.).

Under kol. 5: mekanisk verkstad (1 r.), teknisk verksamhet (3 r., 1 icke-gr.), bokbindareyrket (1 icke-gr., 1 gr.), handtverksrörelse (1 gr.).

Under kol. 6: affärsverksamhet (2 icke-gr.), handelsinstitut och handelsskola (2 r., 3 icke-gr.), handelskontor m. fl. dylika uppgifter (9 r., 11 icke-gr.), anställning vid bank (2 r., 6 icke-gr., 1 gr.), bokhandel (1 r.).

Under kol. 7: tullstaten (3 r., 9 icke-gr., 3 gr.), poststaten (2 r., 3 icke-gr., 2 gr.), telegrafstaten (1 r., 1 icke-gr.), järnvägstjenst (2 r., 3 icke-gr., 2 gr.), landtstaten (1 r.), landtmätare (2 icke-gr.), sväfvande uppgifter (8 r., 1 gr.).

Under kol. 8, som på grund af fordringarna för inträde på den militäre sjömannens bana alldeles icke eller endast i något ytterst sällsynt undantagsfall kan afse annat än landförsvaret, innefattas denna gång endast endera af de allmänna i kolumnrubriken intagna uppgifterna eller därmed liktydiga, men inga närmare uppgifter om särskilda vapenslag.

Under kol. 10 innefattas: Veterinärinstitutet (2 r., 4 icke-gr., 1 gr.), veterinäryrket (5 icke-gr.), tandläkareyrket (4 icke-gr., 5 gr.).

Under kol. 11: folkskolelärare-seminarium (2 gr.), lärarebefattning vid flickskola (1 icke-gr.), informators-plats (1 icke-gr.)

Under kol. 12 innefattas bland andra sådana, hvilka på grund af sväfvande uppgifter ej kunnat fördelas på de öfriga kolumnerna (jfr här ofvan).

Slutligen må med afseende på de i Tab. 13 och i texten här ofvan meddelade uppgifterna om tillämnade lefnads-

banor — vare sig utan eller med godkänd mogenhetssexamen — erinras därom, att den verkliga lefnadsbanan väl i åtskilliga fall torde blifva en annan än den vid afgången tillämnade. Men sannolikt är likväl, att dessa afvikelser, som svårigen kunna gå i en bestämd riktnig, ej väsentligen inverka på de hufvudsakliga resultaten.

D. Ekonomiska förhållanden.

Kap. 14. Läroverkens särskilda kassor, m. m.

Årsredogörelsernas uppgifter om nya donationer till läroverken äro sammanställda i nedanstående tabell. Vid utarbetandet af denna tabell och de motsvarande i föregående berättelser har iakttagits att endast medräkna de donationer, hvilkas afkastning anslagits till stipendier, premier eller understöd, men icke sådana, som afse andra ändamål (t. ex. anskaffande af materiel), att vid beräkningen ej medtaga löften eller testamentariska förordnanden om framdeles utfallande donationsbelopp samt att ej medräkna tillfälliga gåfvor, afsedda att i sin helhet utdelas såsom premier eller understöd åt lärjungarne, och ej heller andra till premie- och fattig-kassorna lemnade gåfvor, hvilka ej synas hafva blifvit kapitaliserade. De till Kammarrätten insända räkenskaperna hafva i en del fall rådfrågats.

Läroverk.	Kapital.	Anmärkingar.
	Kronor.	
Eksjö	3,000	Stipendiefond.
Söderköping	225	Premie- och understöds-fond.
Örebro	121	Till förökande af en stipendiefond.
Vexjö	2,000	Premiefond.
Jönköping	1,000	Stipendiefond.
Lund	1,500	Premiefond.
Malmö	1,000	Stipendiefond.
Ystad	8,400	Premie- och understöds-fond.
Karlstad	300	Premiefond.
Östersund	3,000	Till förökande af en stipendiefond.
Sundsvall	1,200	2 premiefonder.
Summa	21,746	

Vid denna tabell är följande att anmärka. Den ena af de till förmån för Sundsvalls läroverk donerade premiefonderna (en s. k. idrottsfond å 1,000 kr.) afser ej utslutande läroverkets lärjungar, utan äfven ynglingar och flickor utom detsamma.

Om man sammanställer slutsummorna i denna tabell och de motsvarande i föregående berättelser, erhåller man följande öfversigt öfver de donationer, som för de angifna

ändamålen under de elfva perioderna kommit läroverken till godo.

1876—1880	Kronor 289,633
1881—1885	» 275,905
1886—87	» 21,746

Summa Kronor 587,284.

Denna slutsumma, ehuru betydlig, är likväl att anse som ett minimivärde af hithörande belopp. Det har nemligen vid rådfrågandet af de till Kammarrätten insända räkenskaperna en eller annan gång befunnits, att donationer af hithörande art kommit läroverken till godo utan att vara i årsredogörelserna omnämnda. Ett fullständigt genomgående, år för år, af samtliga stiftsstyrelsernas och läroverkens räkenskaper, hvilket likväl blefve allt för tidsödande, skulle måhända medföra uppdagandet af flera sådana fall. Dock skulle därigenom ingen kännedom vinnas om sådana i årsredogörelserna möjligen förbigångna donationer, som ej förvaltas af stiftsstyrelserna eller läroverken.

Ställningen under år 1886 i den »Kungl. och Hvitfeldtska stipendie-inrättningen» (jfr förra berättelsen, sid. 46) utvisas af följande räkenskapssammandrag, i hvilket såsom behållning räknats utlånade medel, fordringar och kontanter, men icke värdet på inrättningens säterier, hemman m. m. Behållning vid årets början: 236,784 kr. 73 öre; inkomster: 36,391 kr. 36 öre; utgifter: 27,038 kr. 51 öre; behållning vid årets slut: 246,137 kr. 58 öre.

Inkomstsumman innefattar följande poster:

	Kronor.
Räntor å utlånade medel	11,621·16
Arrenden m. m.	27,195·19
Afgår: Ersättning till åboar samt afkortning för fattigdom m. m.	2,424·99 24,770·20
	Summa 36,391·36.

I den från arrenden m. m. afdragna summan, 2,424 kr. 99 öre, ingår dels ersättning till åboar för exproprierad jord (jfr förra berättelsen, sid. 46) till ett belopp af 1,876 kr.

38 öre, dels afkortning för fattigdom m. m. till ett belopp af 548 kr. 61 öre. — Om utgiftssumman — likasom i föregående berättelser — fördelas under tre hufvudtitlar, nemligen för det första utgifter till diverse med stiftelsen afsedda ändamål (»Stipendier m. m.»), för det andra utgifter, som äfven vanliga egare få vidkännas vid brukandet af jordegendom (»Diverse afbränningar»), och för det tredje utgifter, som inrättningen har att bestrida i sin egenskap af

förvaltande embetsverk, såsom löner, arvoden och pensioner m. m. (»Diverse förvaltningskostnader»), så erhåller man följande poster:

	Kronor.
Stipendier m. m.	17,998·39
Diverse afbränningar	1,698·82
Diverse förvaltningskostnader	7,341·30
Summa	27,038·51.

Kap. 15. Omkostnaderna för läroverken.

Med afseende på de anslag, som äro upptagna i den vid 1885 års Riksdag upprättade riksstaten för år 1886 är följande att nämna.

Såsom *Reservationsanslag* till de allmänna läroverken var förut å ordinarie stat under titeln »Anvisning i kontant» uppfördt ett belopp af 2,865,514 kronor, hvilket kvarstår oförändradt i riksstaten för år 1886. Däremot uteslötos under titeln »Indelning och därmed jemförlig anvisning, på förslag», de 7,320 kronor, hvilka förut varit där upptagna under specialrubriken »Friheter och kyrkotionde». Redan vid 1883 års Riksdag hade Kungl. Maj:t gjort hemställan därom, att detta belopp måtte uteslutas, men denna hemställan vann ej då Riksdagens bifall (se berättelsen för 1884—85, sid. 47). Men vid 1885 års Riksdag föreslog Kungl. Maj:t med hänsyn till den i riksstaten ingående och med nyssnämnda specialrubrik försedda kolumnen — hvilken »omfattar sådana indelningar, som visserligen i räkenskaperna debiteras och afföras, men i verkligheten hvarken till statsverket utgöras eller af statsmedel utbetalas, utan bestå i frihet från skatt, hvilken dock å utgiftssidan upptages såsom ett anslag för visst ändamål» (se bland Bilagor till Kungl. Maj:ts nädiga proposition om statsverket år 1885 och under Inkomstberäkningen »Utdrag af protokollet öfver finansärenden — — — den 19 December 1884, sid. 4) — ånyo bland annat, att ofvannämnda belopp måtte uteslutas, och detta förslag vann nu Riksdagens bifall. — Reservationsanslaget utgjorde således enligt riksstaten för år 1886:

	Kronor.	öre.
Anvisning i kontant	2,865,514	—
Indelning och därmed jemförlig anvisning, på förslag:		
Ersättningar	1,080	—
Summa	2,866,594	—

I förenämnda reservationsanslag ingår ett belopp af 20,500 kr. till praktisk utbildning af blifvande elementarlärare (se berättelsen för läsåret 1882—83, sid. 28). I anledning däraf må här, såsom fortsättning af förut meddelade uppgifter om omkostnaderna för profäret, nämnas, att genom Kungl. bref af den 25 Juni 1886 anordnades 10,200

kr. till arvoden åt profärsföreståndare och biträdande lärare samt genom Kungl. bref af den 22 Januari 1887 10,135 kr. för samma ändamål. Utgifterna för år 1886 utgjorde således tillsammans 20,335 kronor.

Såsom i förra berättelsen (sid. 47) är omnämndt, föredde allmänna läroverkens ordinarie anslag vid 1885 års slut en reservation af 403,353 kr. 4 öre; vid 1886 års slut hade denna reservation ökats till 444,716 kr. 84 öre.

Riksstaten för 1886 upptager såsom extra ordinarie anslag till allmänna läroverken:

1) Till löneförbättring åt lärarne vid de allmänna läroverken	Kr. 336,975
2) Till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk	» 6,000
3) Till arvoden åt extra lärare	» 40,000
Summa	Kr. 382,975.

Samtliga dessa extra ordinarie anslag voro i riksstaten för 1885 uppförda till enahanda belopp. Det första anslaget förekommer för första gången å riksstaten för 1883. Det andra anslaget, som genom Kungl. bref af den 14 Januari 1886 blef fördeladt i 8 större stipendier å 750 kr. hvarterdera, förekommer såsom extra ordinarie anslag äfven å alla föregående riksstater från och med den för 1876. Det tredje anslaget, som åren 1882—1885 utgick med lika summa, utgör en förstärkning af de medel, som till ett belopp af 100,000 kr. redan voro för samma ändamål anvisade på ordinarie stat under förutnämnda reservationsanslag (jfr berättelsen för läsåret 1878—79, sid. 36). — Alla tre anslagen beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar. Vid beviljandet detta år af det första anslaget yttrade Riksdagen, att den »till förekommande af den ovisshet, som enligt hvad förhandlingarna vid innevarande riksdag utvisa, uppstått rörande de grunder, enligt hvilka den tillfälliga löneförbättringen skall utgå, velat uttala att, ehuru ifrågavarande löneförbättring hufvudsakligen och i enlighet med Riksdagens mening iklädt sig naturen af tjänstgöringspenningar, utbetalning däraf icke lärare böra ega rum, när den, som erhållit tjänstledighet, under tiden skött och uppburit betalning för annat arbete i statens, kommunens eller enskildes tjänst.»

Såsom i förra berättelsen (sid. 47) är omnämndt, föredde det första af förenämnda extra ordinarie anslag vid 1885 års slut en reservation af 17,050 kr. 1 öre; vid 1886 års slut hade denna reservation nedgått till 7,199 kr. 40 öre, men därjemte blef ett belopp af 16,746 kr. 79 öre, bestående af under åren 1883 och följande uppkomna besparingar, enligt Kungl. bref af den 15 Juli 1887 (från Finans-departementet) och i likhet med dylika å andra anslag affördt från reservationen och staldt till Riksdagens disposition såsom tillgång för kommande statsregleringar.

Då den extra ordinarie staten, såsom nyss anmärktes, ej förändrades och från den ordinarie, såsom ofvan är nämndt, det i kolumnen för »Friheter och kyrkotionde» förut i riksstaten uppförda anslaget uteslutits, förete således för år 1886 de på ordinarie och extra ordinarie stat uppförda anslagen tillsammanantagna en minskning med samma belopp, som minskningen på den ordinarie staten, eller m. a. o. med 7,320 kronor. Dock må erinras därom, att denna minskning, såsom af det förut anförda framgår, endast är skenbar.

Ställningen i den utom statsregleringen och Rikshufvudboken stående räkning, som i Statskontoret föres öfver influtna examensafgifter och öfver därmed bestridda utgifter, utvisas för 1886 af följande sammandrag.

	Kronor.	öre.
Debet.		
Behållning vid årets början	14,412	76
Influtna examensafgifter	21,400	—
Summa	35,812	76
Kredit.		
Utgifter	20,268	65
Behållning vid årets slut	15,544	11
Summa	35,812	76

Härvid är dock att märka, att räkningen upprättats med hänsyn till inkomster och utgifter, som *under* sjelfva räkenskapsåret till Statskontoret influtit eller därifrån utbetalts, men utan hänsyn till det examensår, hvartill medlen egentligen höra. Bland utgifterna ingår i sjelfva verket ett mindre belopp från examensåret 1885, men inkomsterna tillhöra däremot endast examensåret 1886 samt motsvara — efter 20 kr. för hvar och en till mogenhetsexamen anmäld och 10 kr. för hvarje ämne för hvar och en till kompletteringsexamen anmäld (jfr berättelsen för 1876—77, sid. 190) — alldeles antalen af de enligt Tab. 9 och 10 till dessa båda examina anmälde (respektive 1,052 och 34, i hvilket sednare tal 1 i två ämnen) med tillägg för mogenhetsexamen af 1 (se sid. 26, spalt. 2, noten) och med afdrag för kom-

pletteringsexamen af 1, som sökt och erhållit tillstånd att samtidigt med mogenhetsexamen få undergå kompletteringsexamen, men ej fullföljde sin afsigt (se sid. 30). — Af utgiftssumman åtgingo 20,094 kr. 65 öre till arvoden samt rese- och traktaments-ersättningar åt censorerna samt 174 kr. till arvoden åt lärare för kompletteringsexamen.

Det å ordinarie stat stående anslaget till »Pedagogier och folkskolor», af hvilket — såsom i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 191 och följ.) närmare visats — en mindre del utgår till andra läroverk, än de egentliga pedagogierna, är i riksstaten för 1886 upptaget till samma belopp som i riksstaten för 1885 med undantag däraf, att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (jfr ofvan sid. 34) under rubriken »Friheter och kyrkotionde» det förut uppförda beloppet, 5,350 kr., minskades till 1,010 kronor. Anslaget var till följd däraf sålunda sammansatt:

	Kronor.	öre.
Anvisning i kontant	62,677	—
Indelning och därmed jemförlig anvisning, på förslag:		
Friheter och kyrkotionde	1,010	—
Ersättningar	5,200	—
Summa	68,887	—

På de egentliga pedagogierna är för år 1886 (likasom för 1881—1885) enligt Statskontorets s. k. Statsliggare uppförd hela »Anvisning i kontant» utom 5,166 kr. 55 öre, men ingen del af de två andra posterna. Det belopp, som jemlikt Kungl. brefvet af den 9 Juni 1871 (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 192) blef till detta anslag under år 1886 öfverfördt från reservationsanslaget för allmänna läroverken, utgjorde 5,138 kr. 50 öre.

Riksstaten för 1886 upptager såsom extra ordinarie anslag till pedagogierna:

Till löneförbättring åt lärarne vid de en- och två-klassiga pedagogierna Kr. 8,750.

Anslaget, som af Riksdagen — under hänvisning till dess här ofvan (sid. 34) intagna yttrande angående det likartade anslaget till allmänna läroverken — beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och i riksstaten för 1885 var uppfördt till samma belopp, föredde vid 1885 års slut en reservation af 816 kr. 32 öre och vid 1886 års slut en reservation af 250 kr., sedan hela det förutvarande reserverade beloppet blifvit enligt Kungl. bref af den 15 Juli 1887 (jfr här ofvan) affördt såsom besparing och staldt till Riksdagens disposition såsom tillgång för kommande statsregleringar.

Stockholm den 11 April 1891.

Simon Nordström.

Clas Gustafsson.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Antal afdelningar öfver det normala höstterminen 1886.

Läroverk.	Klasser och linier.														Summa.				
	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.	Summa.
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.				
A. Högre allmänna läroverk.																			
Stockholm:																			
Norra latinläroverket.....	1	2	2	1	1	—	1	—	2	—	2	—	2	—	1	5	1	9	15
Södra	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Realläroverket	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	1	—	6	—	6
Nya elementarskolan.....	—	—	1	1½	—	1	—	—	—	½	1	—	—	—	—	1	3	1	5
Uppsala	1	1	1	—	1	—	1	—	¾	—	—	—	¾	—	¾	3	—	4¼	7¼
Gefle	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Linköping	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	3	—	6	9
Norrköping	—	1	1	¾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	¾	—	2¾
Skara	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Örebro	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	4
Vexjö	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	2	—	5	7
Jönköping	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	2	—	5	7
Lund	1	1	1	—	2	—	2	—	1	—	1	—	1	—	1	3	—	8	11
Malmö	1	2	2	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	½	5	—	4½	9½	
Karlskrona	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Kristianstad	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Helsingborg	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Göteborg:																			
Latinläroverket	—	1	1	—	1	—	1	—	2	—	2	—	1	—	1	2	—	8	10
Realläroverket.....	1	1	2	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	4	5	—	9	
Halmstad	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kalmar	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	3	6
Karlstad	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	¾	—	½	—	¾	2	—	4	6
Östersund	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Sandsvall.....	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	4
Summa	10	22	26	6¼	12	3	10	3	11¾	2½	10¾	1	8¼	1	6	58	16¾	58¾	133½
B. Femklassiga allmänna läroverk.																			
Stockholm:																			
Jakob	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Katarina.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Östermalm	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	6
Karlshamn	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Göteborg.....	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Summa	3	5	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	1	—	15
Summornas summa	13	27	32	7¼	12	3	10	3	11¾	2½	10¾	1	8¼	1	6	72	17¾	58¾	148½

Anm. Då vid något läroverk en årsafdelning varit delad i s. k. parallelafdelningar, har i tabellen utsatts det tal, hvarmed antalet öfverskjutit det normala, således 1 eller 2, allt efter som parallelafdelningarna varit 2 eller 3. Då en årsafdelning endast under en del af läsötimmarne varit delad i 2 parallelafdelningar, har utsatts ett bråk, som (approximatift) anger, huru stor del de timmar, under hvilka delning egt rum, utgjort af hela antalet timmar för läsevecka i enkel afdelning. Efter likartade grunder har förfarit, då antalet parallelafdelningar utgjort 2 under en del af läsötimmarne, men 3 under återstoden; således har då utsatts 1 + ett bråk.

Tab. 2. Lärarnes antal höstterminen 1886.

Anm. 1. Ordinarie och vikarierande lärare äro ej här skilda.

2. Tecknet * (i kolumnerna för lärare i teckning och musik) utmärker, att undervisningen bestrids af kvinna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Läroverk.	Rektorer.	Lektorer.	Adjunkter.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkingar.
					Teckning.	Musik.	Gymn. o. ml.-öfnar.			
A. Högre allmänna läroverk.										
Stockholm:										
Norra latinläroverket.....	1	7	7	{ 1 16	1	1	2	1	37	Kol. 5: Öfre raden afser e. o. lektorer. — Kol. 8: En hufvudl. (ord. gymn.-l. vid Nya elem.-skolan) och 1 biträdande (samma som vid Real-lvkt), afönd af statsmedel. — Kol. 9: Särskild skrifvare, samma som vid Nya elem.-skolan.
Södra „.....	1	7	7	4	1	1	1	1	23	Kol. 7: Läraren (ordinarie) därjemte t. f. musiklärare vid Realläroverket. — Kol. 9: Särskild skrifvare.
Realläroverket.....	1	4	7	{ 3 4	2	1	2	—	24	Kol. 5: Öfre raden afser e. o. lektorer. — Kol. 6: En ord. och en biträdande, afönd af statsmedel. — Kol. 7: Se anm. vid Södra latinläroverket. — Kol. 8: En ord. och en biträdande (se Norra latinlvkt), afönd af statsmedel.
Nya elementarskolan.....	1	7	11	1	1	1	1	1	24	Kol. 5: E. o. lektor. — Kol. 6: Läraren (ord.) därjemte t. f. teckningslärare vid Katarina läroverk. — Kol. 8: Undervisningen har bestrids af Gymn. Centr.-institutet. — Kol. 9: Särskild skrifvare (se Norra latinläroverket).
Uppsala.....	1	7	16	4	1	1	2	—	32	Kol. 8: En ordinarie och en biträdande, afönd af statsmedel.
Gefle.....	1	7	9	3	*1	1	1	—	23	
Hudiksvall.....	1	4	7	—	1	1	1	—	15	
Linköping.....	1	7	14	6	1	1	1	1	32	Kol. 9: Särskild bibliotekarie med 1 timme i läseämne.
Norrköping.....	1	6	10	4	*1	1	1	—	24	
Vestervik.....	1	3	7	1	*1	1	1	—	15	
Skara.....	1	7	15	—	1	1	1	—	26	
Venersborg.....	1	5	10	1	*1	1	1	—	20	
Strengnäs.....	1	7	7	—	*1	1	1	—	18	
Örebro.....	1	7	17	—	1	1	1	—	28	
Nyköping.....	1	5	8	—	*1	1	1	—	17	
Vesterås.....	1	7	10	—	1	1	1	—	21	
Falun.....	1	5	11	—	1	1	1	—	20	
Vexjö.....	1	7	12	2	1	1	2	—	26	Kol. 8: En ordinarie och en biträdande, afönd af statsmedel.
Jönköping.....	1	7	13	7	1	1	2	1	33	Kol. 8: En ordinarie och en biträdande, afönd af statsmedel. — Kol. 9: Särskild skrifvare.
Lund.....	1	7	15	7	1	1	1	—	33	Kol. 7: En af adjunkterna ordinarie musiklärare.
Malmö.....	1	6	14	7	2	1	1	—	32	Kol. 6: En ordinarie och en biträdande, afönd af statsmedel.
Karlskrona.....	1	6	10	3	1	1	1	—	23	
Kristianstad.....	1	5	10	2	1	1	1	—	21	
Helsingborg.....	1	4	7	8	1	1	1	—	23	
Göteborg:										
Latinläroverket.....	1	7	11	7	1	1	1	—	29	
Realläroverket.....	1	4	9	8	2	1	1	—	26	Kol. 6: En ordinarie och en biträdande, afönd af statsmedel.
Halmstad.....	1	4	7	2	1	1	1	—	17	Kol. 6: Dessutom en biträdande (därjemte vik. gymnastiklärare), afönd af statsmedel.
Kalmar.....	1	7	14	—	1	1	1	—	25	
Karlstad.....	1	7	9	8	2	1	1	—	29	Kol. 6: En ordinarie och en biträdande, afönd af statsmedel.
Hernösand.....	1	6	7	—	1	1	1	—	17	
Östersund.....	1	5	8	2	1	1	1	—	19	
Umeå.....	1	5	8	2	1	1	1	—	19	Kol. 6: En af lektorerna ordinarie teckningslärare.
Luleå.....	1	4	6	—	1	1	1	—	14	Kol. 7: En vikarierande adjunkt vik. musiklärare.
Sundsvall.....	1	4	6	4	1	1	1	—	18	Kol. 5: Där af 1 afönd af staden.
Visby.....	1	5	10	1	*1	1	1	—	20	
Summa	35	202	349	118	39	35	40	5	823	

Tab. 2 (forts.). Lärarnes antal höstterminen 1886.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Kolleger.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkingar.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfvar.			
B. Femklassiga allmänna läroverk.									
Stockholm:									
Jakob	1	6	2	1	1	1	—	12	Kol. 5: Samma lärare som vid Östermalms läroverk, på båda ställena tillförordnad. — Kol. 7: Gymn. Central-institutet.
Katarina	1	7	—	1	1	1	—	11	Kol. 5: Se anm. vid Nya elem.-skolan i kol. 6.
Östermalm	1	7	7	1	1	1	1	19	Kol. 5: Se Jakobs läroverk. — Kol. 8: Särskild skrifvare.
Norrtelje	1	5	—	1	1	1	—	9	Kol. 5 o. 7: Ord. gymnastikläraren t. f. teckningslärare. — Kol. 6: En af kollegerna t. f. musiklärare.
Enköping	1	5	—	*1	1	1	—	9	Kol. 5: Dessutom 1 biträdande lärarinna, afönad af den ordinarie.
Söderhamn	1	5	—	1	1	1	—	9	
Eksjö	1	5	—	*1	1	1	—	9	Kol. 7: En af kollegerna ordinarie gymnastiklärare.
Vadstena	1	5	—	1	1	1	—	9	
Mariestad	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Borås	1	5	—	1	1	1	—	9	
Lidköping	1	5	—	1	1	1	—	9	
Sköfde	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Eskilstuna	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Arboga	1	5	—	*1	1	1	—	9	Kol. 3: En af kollegerna med minskad tjenstgöring och hans vikarie äro här räknade som 1.
Ystad	1	5	—	1	1	1	—	9	Kol. 3: En af kollegerna med minskad tjenstgöring och hans vikarie äro här räknade som 1.
Karlshamn	1	5	2	1	1	1	—	11	
Landskrona	1	5	—	1	1	1	—	9	
Uddevalla	1	5	—	*1	1	1	—	9	Kol. 6: En af kollegerna t. f. musiklärare.
Göteborg	1	5	3	*1	1	1	—	12	
Oskarshamn	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Kristinehamn	1	5	—	1	1	1	—	9	
Piteå	1	5	—	1	1	1	—	9	
Haparanda	1	4	—	1	1	1	—	8	Kol. 2: Rektor med minskad tjenstgöring och hans vikarie äro här räknade som 1. — Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Summa	23	119	14	23	23	23	1	226	

Tab. 2 (forts.). Lärarnes antal höstterminen 1886.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Kolleger.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkingar.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfnr.			
C. Treklassiga allmänna läroverk.									
Söderköping	1	2	—	*1	1	1	—	6	
Vimmerby	1	2	—	*1	1	1	—	6	
Alingsås	1	2	—	*1	1	1	—	6	Kol. 7: En af kollegerna ordinarie gymnastiklärare.
Falköping	1	2	2	1	1	1	—	8	Kol. 4: Aföfnade af staden.
Askersund	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5 o. 7: Samma person t. f. lärare i teckning och i gymnastik.
Sala	1	2	—	*1	1	1	—	6	Kol. 3: Dessutom 1 timlärare med 4 timmar samt 1 (tillika lärare i musik och gymnastik) med 1 timme i läseämne i veckan. — Kol. 6 o. 7: Samma person ordinarie lärare i musik och i gymnastik.
Vernamo	1	1	—	1	1	1	—	5	Kol. 3: Enligt stat 2 kolleger, men en ledig plats var i anseende till det ringa lärjungeantalet ej uppehållen af vikarie. — Kol. 5: Kollegan t. f. teckningslärare.
Sölvesborg	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 7: En vikarierande kollega t. f. gymnastiklärare.
Ronneby	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 7: En af kollegerna t. f. gymnastiklärare.
Trelleborg	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: Rektor t. f. teckningslärare.
Engelholm	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Varberg	1	2	1	1	1	1	—	7	Kol. 4: Aföfnad af staden.
Marstrand	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 6: En af kollegerna t. f. musiklärare.
Strömstad	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Åmål	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5 o. 7: Ord. gymnastikläraren t. f. teckningslärare.
Filipstad	1	2	1	1	1	1	—	7	Kol. 4: Aföfnad af staden. — Kol. 6: En af kollegerna t. f. musiklärare.
Arvika	1	2	—	*1	1	1	—	6	
Skellefteå	1	2	2	*1	*1	1	—	8	Kol. 4: Aföfnade af staden och enskilde. — Kol. 5 o. 6: Samma person ord. lärarinna i teckning och i musik.
Örnsköldsvik	1	2	2	1	1	1	—	8	Kol. 4: Aföfnade af köpingen. — Kol. 7: Den ene af extra lärarne t. f. gymnastiklärare.
Summa	19	37	8	19	19	19	—	121	

Tab. 2 (forts.). Lärarnes antal höstterminen 1886.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverk.	Rektorer.	Kolleger.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Summa.	Anmärkingar.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfnar.		
D. Tvåklassiga pedagogier.								
Hjo.....	1	1	—	—	*1	1	4	
Södertelje.....	1	1	1	1	1	1	6	Kol. 4: Afönad af staden och enskilde.
Köping.....	1	1	—	1	1	1	5	
Nora.....	1	1	—	—	1	1	4	
Hedemora.....	1	1	—	—	1	1	4	Kol. 7: Kollegan t. f. gymnastiklärare.
Grenna.....	1	1	—	—	1	1	4	Kol. 5: Kollegan har äfven undervisat i teckning.
Kungelf.....	1	1	—	—	1	1	4	Kol. 5: Vik. kollegan har äfven undervisat i teckning. — Kol. 6 o. 7: Samma person t. f. lärare i musik och i gymnastik.
Kungsbacka.....	1	1	—	—	1	1	4	
Borgholm.....	1	1	—	—	1	1	4	
Summa	9	9	1	2	9	9	39	
E. Enklassiga pedagogier.								
Öregrund.....	1	—	—	—	—	—	1	Kol. 5: T. f. pedagogen har äfven undervisat i teckning. — Kol. 6 o. 7: Stadens folkskolelärare har undervisat i musik och i gymnastik.
Ulrichamn.....	1	—	—	—	—	—	1	
Mariefred.....	1	—	—	—	—	—	1	
Lindesberg.....	1	—	—	—	—	—	1	
Säter.....	1	—	—	—	—	—	1	
Simrishamn.....	1	—	1	—	1	—	3	Kol. 4: Afönad af staden. — Kol. 5 o. 7: Extra läraren har äfven undervisat i teckning och i gymnastik. — Kol. 6: Undervisningen åligger stadens Kantor.
Falkenberg.....	1	—	—	—	—	—	1	
Laholm.....	1	—	—	—	—	—	1	
Mönsterås.....	1	—	—	—	—	—	1	
Summa	9	—	1	—	1	—	11	

Sammandrag.

Se texten.

Tab. 3. Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad från och med den 1 Juli 1886 till och med den 30 Juni 1887.

Ann. 1. Tiden för inträdet i högre lönegrad är räknad från och med den 1 Januari 1887, utom för 3 i kol. 11 (se texten).

2. Aldern är utan vidare hänsyn till månad och dag städse beräknad såsom skillnad mellan födelseåret och det år, i hvilket inträdesdagen infaller.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
Ålder.	Rektorer vid				Lektorer,					Adjunkter och Kolleger,					Öfningslärare vid högre allmänna läroverk i								
	högre	5-kl.	3-kl.	2-kl.											Teckning,		Musik,		Gymn. o. mil-öfningar,				
	allmänna läroverk,				pedagogier,		s o m i n t r ä d t i l ö n e g r a d e n :																
	2.	2.	2.	2.	3.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	2.	3.	2.	3.				
År																							
33.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—				
34.....	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
35.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
36.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
37.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—				
38.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
39.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—				
40.....	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	9	1	—	—	—	—	—	—	1				
41.....	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—				
42.....	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—				
43.....	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	3	4	—	—	—	—	—	—	1				
44.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—				
45.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—				
46.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—				
47.....	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—				
48.....	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—				
49.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—				
50.....	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—				
51.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—				
52.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—				
53.....	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—				
54.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—				
55.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—				
56.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—				
57.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
58.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
59.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—				
60.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
61.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
62.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
63.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
64.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
65.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
66.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
67.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—				
Summa	—	1	—	—	1	5	9	6	2	18	26	20	12	—	—	1	2	1	2				

Tab. 4. Lärjungarnes antal

Anm. Att vid ett läroverk en klass saknas på grund af läroverkets organisation är betecknad med —.

Läroverk.		N ä r v a r a n d e l ä r -														
		K l a s s e r o c h l i n i e r .														
		1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2	
		Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.
A. Högre all-																
Stockholm:																
1	Norra latinläroverket	70	100	96	48	53	30	55	—	82	—	64	—	55	—	31
2	Södra	44	70	61	26	24	26	21	—	36	—	16	—	26	—	17
3	Realläroverket	30	35	35	36	—	35	—	80	—	66	—	42	—	30	—
4	Nya elementarskolan	30	40	44	78	—	41	12	—	—	19	26	—	—	7	7
5	Uppsala	56	60	57	21	40	16	40	14	35	7	33	4	36	6	29
6	Gefle	27	46	54	27	17	8	26	13	12	7	20	5	14	3	15
7	Hudiksvall	25	24	25	10	8	11	4	0	5	0	7	—	3	—	4
8	Linköping	35	53	54	14	35	10	45	10	53	4	28	3	36	5	39
9	Norrköping	31	58	50	38	25	24	31	9	18	4	18	4	23	7	14
10	Vestervik	18	30	36	22	5	25	3	13	—	12	—	12	—	9	—
11	Skara	30	31	54	10	29	6	36	8	47	6	48	7	41	2	29
12	Venersborg	18	25	31	16	14	11	11	5	19	2	16	4	9	2	17
13	Strengnäs	12	14	15	5	10	1	6	2	17	0	22	—	15	—	11
14	Örebro	53	63	53	28	40	18	25	14	24	8	30	8	11	8	25
15	Nyköping	25	23	31	14	23	7	17	6	14	1	12	—	13	—	14
16	Vesterås	24	31	19	9	22	7	17	5	33	2	20	—	20	—	14
17	Falun	21	40	30	13	15	4	20	2	21	6	15	9	19	5	10
18	Vexjö	28	41	48	8	41	0	47	—	47	—	41	—	37	—	29
19	Jönköping	26	49	56	20	53	18	59	7	55	9	33	9	46	7	26
20	Lund	40	47	72	17	56	5	63	8	65	4	52	5	61	5	43
21	Malmö	63	86	81	26	39	18	45	7	52	7	37	3	24	4	31
22	Karlskrona	28	43	48	20	14	16	12	12	17	5	13	7	26	3	7
23	Kristianstad	18	50	45	20	26	8	30	1	30	1	25	—	15	—	11
24	Helsingborg	34	50	63	32	30	15	36	9	23	5	24	4	21	3	11
Göteborg:																
25	Latinläroverket	35	60	60	—	51	—	51	—	62	—	63	—	49	—	40
26	Realläroverket	70	70	90	96	—	53	—	50	—	21	—	20	—	5	—
27	Halmstad	33	28	39	7	24	5	20	—	17	—	14	—	10	—	15
28	Kalmar	31	48	59	17	46	8	28	4	37	1	28	1	30	1	20
29	Karlstad	23	42	49	24	40	13	30	10	38	9	28	5	32	4	35
30	Hernösand	34	26	21	8	18	3	22	—	21	—	15	—	17	—	16
31	Östersund	26	39	40	14	18	3	13	7	19	3	9	—	18	—	8
32	Umeå	14	15	18	6	14	7	22	7	23	2	21	3	24	2	17
33	Luleå	6	17	18	3	15	0	17	0	16	0	11	—	6	—	9
34	Sundsvall	46	38	32	31	9	8	6	5	—	7	—	4	—	5	—
35	Visby	18	29	24	13	16	9	18	5	10	1	7	2	14	2	7
Summa		1,122	1,521	1,608	777	870	469	888	313	948	219	796	161	751	125	601

Stockholm: Nya elementarskolan: Lärjungarne i 4:e klassen äro här räknade till reallinien, ehuru de egentligen tillhöra den gemensamma linien, som i detta läroverk omfattar

höstterminen 1886.

Att däremot en klass saknas genom fullständig brist på lärjungar är betecknad med 0.

j u n g a r.				Från- varande lärjungar.	S ä r s k i l d f ö r d e l n i n g a f L. 6—7.											Summa.	
S u m m a.					L. 6:1		L. 6:2		L. 7:1		L. 7:2		S u m m a.				
Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.	Summa.		Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.		
266	78	340	684	2	76	6	50	14	40	15	22	9	188	44	232	1	
175	52	140	367	1	28	8	8	8	21	5	13	4	70	25	95	2	
100	289	—	389	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
114	145	45	304	0	—	—	25	1	—	—	6	1	31	2	33	4	
173	68	213	454	4	25	10	27	6	25	11	24	5	101	32	133	5	
127	63	104	294	2	9	3	14	6	10	4	7	8	40	21	61	6	
74	21	31	126	2	3	2	1	6	2	1	1	3	7	12	19	7	
142	46	236	424	1	32	21	18	10	20	16	21	18	91	65	156	8	
139	86	129	354	1	13	5	10	8	18	5	11	3	52	21	73	9	
84	93	8	185	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
115	39	230	384	4	29	18	22	26	20	21	15	14	86	79	165	11	
74	40	86	200	3	13	6	7	9	8	1	15	2	43	18	61	12	
41	8	81	130	1	12	5	16	6	11	4	7	4	46	19	65	13	
169	84	155	408	?	18	6	21	9	6	5	13	12	58	32	90	14	
79	28	93	200	1	12	2	9	3	10	3	11	3	42	11	53	15	
74	23	126	223	?	25	8	7	13	14	6	11	3	57	30	87	16	
91	39	100	230	?	11	10	10	5	11	8	7	3	39	26	65	17	
117	8	242	367	4	27	20	28	13	17	20	16	13	88	66	154	18	
131	70	272	473	1	44	11	21	12	33	13	15	11	113	47	160	19	
159	44	340	543	4	39	26	32	20	34	27	21	22	126	95	221	20	
230	65	228	523	6	41	11	29	8	16	8	22	9	108	36	144	21	
119	63	89	271	—	11	6	9	4	19	7	1	6	40	23	63	22	
113	30	137	280	—	21	9	19	6	9	6	6	5	55	26	81	23	
147	68	145	360	5	15	8	16	8	7	14	6	5	44	35	79	24	
155	—	316	471	?	36	26	40	23	22	27	22	18	120	94	214	25	
230	245	—	475	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	
100	12	100	212	—	5	12	8	6	6	4	8	7	27	29	56	27	
138	32	189	359	25	25	12	16	12	15	15	6	14	62	53	115	28	
114	65	203	382	10	33	5	20	8	25	7	23	12	101	32	133	29	
81	11	109	201	?	9	12	5	10	10	7	9	7	33	36	69	30	
105	27	85	217	?	15	4	8	1	15	3	4	4	42	12	54	31	
47	27	121	195	1	11	12	14	7	19	5	11	6	55	30	85	32	
41	3	74	118	1	11	5	9	2	5	1	7	2	32	10	42	33	
116	60	15	191	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	
71	32	72	175	5	9	1	3	4	9	5	5	2	26	12	38	35	
4,251	2,064	4,854	11,169	106 + ?	658	290	522	274	477	274	366	235	2,023	1,073	3,096		

de fyra lägsta klasserna; vid fördelning i enlighet med läroverkets organisation tillhöra således rätteligen 192 lärjungar den gemensamma linien, 67 reallinien och 45 latialinien.

Tab. 4 (forts.). Lärjungarnes antal höstterminen 1886.

Läroverk.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r .											Från- varande lärjungar.	
	K l a s s e r o c h l i n i e r .								S u m m a .				
	1	2	3	4		5		Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.	Summa.		
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.						
B. Femklassiga allmänna läroverk.													
Stockholm:													
Jakob.....	66	55	37	24	—	17	—	158	41	—	199	1	
Katarina	19	23	33	11	5	15	4	75	26	9	110	?	
Östermalm	69	103	94	56	36	20	29	266	76	65	407	?	
Norrtelje	12	7	12	1	4	2	6	31	3	10	44	?	
Enköping	11	9	6	4	6	2	4	26	6	10	42	?	
Söderhamn	17	16	16	12	4	3	9	49	15	13	77	2	
Eksjö.....	13	26	12	5	10	3	14	51	8	24	83	2	
Vadstena	10	11	15	7	9	2	4	36	9	13	58	?	
Mariestad	23	20	11	3	13	2	7	54	5	20	79	0	
Borås.....	20	15	14	6	2	7	3	49	13	5	67	?	
Lidköping	12	19	15	8	10	8	9	46	16	19	81	?	
Sköfde	27	34	16	10	5	8	10	77	18	15	110	?	
Eskilstuna.....	29	17	12	10	3	3	2	58	13	5	76	?	
Arboga	13	22	20	9	3	6	1	55	15	4	74	0	
Ystad.....	19	31	25	9	14	4	9	75	13	23	111	?	
Karlshamn	29	49	43	27	8	11	13	121	38	21	180	1	
Landskrona	24	16	23	16	7	4	5	63	20	12	95	?	
Uddevalla	24	25	24	14	7	9	9	73	23	16	112	1	
Göteborg	68	60	48	25	9	15	6	176	40	15	231	?	
Oskarshamn	15	21	21	12	—	9	—	57	21	—	78	?	
Kristinehamn	20	17	16	11	7	6	0	53	17	7	77	0	
Piteå	15	16	13	6	3	4	1	44	10	4	58	?	
Haparanda.....	9	13	9	3	2	1	2	31	4	4	39	?	
Summa	564	625	535	289	167	161	147	1,724	450	314	2,488	7 + ?	

Tab. 4 (forts.). Lärjungarnes antal höstterminen 1886.

Läroverk.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r .										Från- varande lärjungar.	
	K l a s s e r o c h l i n i e r .						S u m m a .					
	1	2	3	4		5		Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.		Summa.
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.					
<i>C. Treklassiga allmänna läroverk.</i>												
Söderköping	9	12	14	—	—	—	—	35	—	—	35	?
Vimmerby	15	12	16	—	—	—	—	43	—	—	43	?
Alingsås	24	13	20	—	—	—	—	57	—	—	57	?
Falköping	9	17	11	—	15	—	6	37	—	21	58	?
Askersund	7	12	11	—	—	—	—	30	—	—	30	0
Sala	20	16	5	—	4	—	—	41	—	4	45	?
Vernamo	7	4	11	—	—	—	—	22	—	—	22	?
Sölvesborg	7	4	3	—	—	—	—	14	—	—	14	0
Ronneby	2	8	5	—	—	—	—	15	—	—	15	?
Trelleborg	7	11	5	—	—	—	—	23	—	—	23	?
Engelholm	19	10	7	6	—	—	—	36	6	—	42	?
Varberg	22	24	9	6	3	—	—	55	6	3	64	0
Marstrand	7	6	6	—	—	—	—	19	—	—	19	?
Strömstad	25	18	13	—	—	—	—	56	—	—	56	0
Åmål	13	14	8	—	—	—	—	35	—	—	35	1
Filipstad	11	10	9	7	4	—	—	30	7	4	41	0
Arvika	19	17	9	—	—	—	—	45	—	—	45	?
Skellefteå	7	8	8	0	5	1	4	23	1	9	33	?
Örnsköldsvik	13	5	7	5	5	1	5	25	6	10	41	?
Summa	243	221	177	24	36	2	15	641	26	51	718	1 + ?

Tab. 4 (forts.). Lärjungarnes antal höstterminen 1886.

Läroverk.	Närvarande lärjungar.				Frånvarande lärjungar.	Läroverk.	Närvarande lärjungar.	Summa.	Frånvarande lärjungar.
	Klasser.			Summa.					
	1	2	3						
D. Tvåklassiga pedagogier.						E. Enklassiga pedagogier.			
Hjo.....	3	3	—	6	?	Öregrund.....	13	13	?
Södertelje.....	18	14	21	53	0	Ulricehamn.....	I. 2 II. 4	6	?
Köping.....	22	13	—	35	0	Mariefred.....	7	7	?
Nora.....	16	7	—	23	?	Lindesberg.....	I. 11 II. 11	22	?
Hedemora.....	9	6	—	15	?	Säter.....	10 9	19	?
Grenna.....	5	17	—	22	?	Simrishamn.....	I. 5 II. 12 III. 13	30	?
Kungelf.....	8	5	—	13	?	Falkenberg.....	8	8	?
Kungsbacka.....	9	5	—	14	?	Laholm.....	24	24	?
Borgholm.....	5	7	—	12	0	Mönsterås.....	11	11	?
Summa	95	77	21	193	?	Summa	140	140	?

Södertelje: Emedan för undervisningens utsträckning en extra lärare under läsåret varit anställd, äro äfven i nedanstående sammandrag 21 lärjungar förda till 3:e klassen.

Köping : Hvardera klassen delad i en nedre och en öfre afdelning.

Nora : D:o do.

Hedemora: Hvardera klassen i vissa ämnen delad i 2 å 3 lexlag.

Grenna : Läser på 3 klasser; 3:e klassen omfattar 7 lärjungar, här förda till 2:a klassen.

Kungelf : Hvardera klassen delad i en nedre och en öfre afdelning.

Öregrund : I de flesta ämnen en lägre och en högre afdelning.

Mariefred : I vissa ämnen en lägre och en högre afdelning.

Simrishamn: Emedan för undervisningens utsträckning en extra lärare varit anställd, äro i nedanstående sammandrag 25 lärjungar förda till 2:a klassen.

Laholm : Läser på 3 afdelningar.

Sammandrag.

Läroverk.	Närvarande lärjungar.														Frånvarande lärjungar.					
	Klasser och linier.												Summa.							
	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Gemens. linie.	Summa.			
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.				L.		
35 högre.....	1,122	1,521	1,608	777	870	469	888	313	948	219	796	161	751	125	601	4,251	2,064	4,854	11,169	106 + ?
23 femklassiga.....	564	625	535	289	167	161	147	—	—	—	—	—	—	—	—	1,724	450	314	2,488	7 + ?
19 treklassiga.....	243	221	177	24	36	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	641	26	51	718	1 + ?
Summa	1,929	2,367	2,320	1,090	1,073	632	1,050	313	948	219	796	161	751	125	601	6,616	2,540	5,219	14,375	114 + ?
9 tvåklassiga pedagogier ...	95	77	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	193	—	—	193	?
9 enklassiga » ...	115	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140	—	—	140	?
Summa	2,139	2,469	2,341	1,090	1,073	632	1,050	313	948	219	796	161	751	125	601	6,949	2,540	5,219	14,708	114 + ?

Anm. Såsom tabellens föregående afdelningar närmare upplysa, saknas uppgifter om antalen frånvarande lärjungar vid 7 högre, 15 femklassiga och 13 treklassiga allmänna läroverk samt vid 6 tvåklassiga och alla enklassiga pedagogier.

Tab. 5. Antal lärjungar höstterminen 1886 i 7:e latinklassen, hvilka undervisats i grekiska och tillika deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska.

L ä r o v e r k .	Nedre 7:e klassen.				Hela antalet s. k. Greker.	Öfre 7:e klassen.				Hela antalet s. k. Greker.	Summa för 7:1 och 7:2.				Hela antalet s. k. Greker.
	Lärjungar, som undervisats i					Lärjungar, som undervisats i					Lärjungar, som undervisats i				
	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	både språken eller ettdera.		både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	både språken eller ettdera.		både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	både språken eller ettdera.	
Stockholm:															
Norra latinläroverket.....	1	13	1	15	15	—	6	1	7	9	1	19	2	22	24
Södra „.....	1	2	—	3	5	1	1	1	3	4	2	3	1	6	9
Nya elementarskolan.....	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	1	1
Uppsala.....	—	7	3	10	11	—	2	3	5	5	—	9	6	15	16
Gefle.....	—	1	—	1	4	—	3	—	3	8	—	4	—	4	12
Hudiksvall.....	—	1	—	1	1	—	1	1	2	3	—	2	1	3	4
Linköping.....	5	5	1	11	16	2	6	—	8	18	7	11	1	19	34
Norrköping.....	1	2	2	5	5	—	2	—	2	3	1	4	2	7	8
Skara.....	3	9	5	17	21	1	2	1	4	14	4	11	6	21	35
Venersborg.....	—	1	—	1	1	1	—	—	1	2	1	1	—	2	3
Strengnäs.....	1	1	—	2	4	—	—	—	—	4	1	1	—	2	8
Örebro.....	—	4	1	5	5	—	—	—	—	12	—	4	1	5	17
Nyköping.....	1	1	1	3	3	2	1	—	3	3	3	2	1	6	6
Vesterås.....	1	2	1	4	6	—	2	—	2	3	1	4	1	6	9
Falun.....	2	5	—	7	8	1	2	—	3	3	3	7	—	10	11
Vexjö.....	5	13	2	20	20	2	7	1	10	13	7	20	3	30	33
Jönköping.....	2	3	4	9	13	—	—	3	3	11	2	3	7	12	24
Lund.....	3	6	1	10	27	2	8	1	11	22	5	14	2	21	49
Malmö.....	1	5	1	7	8	2	2	—	4	9	3	7	1	11	17
Karlskrona.....	2	3	1	6	7	—	4	—	4	6	2	7	1	10	13
Kristianstad.....	—	6	—	6	6	1	4	—	5	5	1	10	—	11	11
Helsingborg.....	2	9	1	12	14	—	—	1	1	5	2	9	2	13	19
Göteborg.....	7	15	3	25	27	—	4	—	4	18	7	19	3	29	45
Halmstad.....	—	3	1	4	4	—	—	—	—	7	—	3	1	4	11
Kalmar.....	5	8	—	13	15	—	2	1	3	14	5	10	1	16	29
Karlstad.....	1	4	2	7	7	—	8	3	11	12	1	12	5	18	19
Hernösand.....	2	3	1	6	7	1	3	2	6	7	3	6	3	12	14
Östersund.....	1	—	1	2	3	1	1	—	2	4	2	1	1	4	7
Umeå.....	—	4	—	4	5	—	4	—	4	6	—	8	—	8	11
Luleå.....	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3
Visby.....	2	3	—	5	5	—	2	—	2	2	2	5	—	7	7
Summa	49	139	33	221	274	17	78	19	114	235	66	217	52	335	509

Tab. 6. Antal lärjungar höstterminen 1886, som på grund af sjukdomsorsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörselorganerna.	I nervsystemet.	I cirkulationsorganerna.	I andedräftsorganerna.	I matsmältningsorganerna.	I urin- och könsorganerna.	I rörelseorganerna och bensystemet.	Misshildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	S u m m a.				
l:o. Efter läroverk.																
A. Högre allmänna läroverk.																
Stockholm:																
Norra latinlärov....	1	2	24	3	3	9	7	5	12	3	—	69	24	93	684	
Södra »	1	—	9	6	2	1	10	2	11	10	—	52	18	70	367	Kol. 14: Däraf 7 utan uppgifven orsak.
Realläroverket.....	5	—	7	5	4	2	11	—	6	4	6	50	28	78	389	
Nya elem.-skolan....	—	—	7	5	—	—	5	—	3	3	—	23	6	29	304	
Uppsala	—	—	5	4	3	3	9	4	10	4	2	44	34	78	454	
Gefle.....	—	—	5	—	—	1	4	—	5	1	—	16	17	33	294	
Hudiksvall	—	—	5	—	—	—	4	—	—	—	—	9	4	13	126	
Linköping	2	2	4	5	1	—	3	1	2	2	1	23	35	58	424	
Norrköping	2	—	1	2	—	—	5	—	5	11	—	26	19	45	354	
Vestervik.....	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	4	7	11	185	
Skara	1	—	4	1	3	5	5	6	9	13	—	47	22	69	384	Kol. 15: Dessutom (?) 6, som deltagit endast i fristående öfningar.
Venersborg	—	—	5	1	—	—	3	—	8	—	—	17	18	35	200	Kol. 15: Dessutom (?) 9, som deltagit endast i fristående öfningar.
Strengnäs	2	4	3	—	—	—	4	2	2	7	—	24	7	31	130	
Örebro	—	2	10	10	—	—	10	4	8	3	7	54	28	82	408	
Nyköping.....	—	—	2	—	—	15	3	—	2	1	—	23	13	36	200	
Vesterås	—	—	1	1	—	—	10	3	4	—	—	19	14	33	223	
Falun	—	—	7	5	—	—	1	—	6	1	—	20	13	33	230	Kol. 14: Däraf 1 utan uppgifven orsak.
Vexjö	—	—	3	—	—	—	5	4	—	4	—	16	29	45	367	Kol. 13: Af de befriade deltog 3 i fristående öfningar.
Jönköping	—	—	7	1	—	1	9	—	11	16	—	45	26	71	473	Kol. 15: Dessutom 8 delvis befriade.
Lund	1	—	8	6	2	—	12	2	6	5	—	42	43	85	543	
Malmö	—	—	5	3	—	2	1	—	4	3	—	18	31	49	523	
Karlskrona	—	—	1	4	6	1	2	2	2	2	—	20	7	27	271	Kol. 15: Dessutom (?) 3 delvis befriade.
Kristianstad	—	—	1	1	—	—	—	—	4	—	—	6	11	17	280	
Helsingborg.....	1	1	14	7	1	—	3	1	3	5	2	38	13	51	360	Kol. 14: Däraf 1 utan uppgifven orsak.
Göteborg:																
Latinläroverket ...	1	1	11	12	—	—	7	3	11	6	—	52	31	83	471	
Realläroverket.....	—	3	12	5	3	—	8	—	4	12	—	47	5	52	475	
Halmstad.....	—	—	2	1	—	1	4	1	1	1	—	11	12	23	212	
Kalmar	3	6	13	7	—	1	5	6	14	22	—	77	15	92	359	
Karlstad	—	1	4	2	1	—	11	1	6	11	—	37	29	66	382	
Hernösand	—	—	2	2	—	—	3	—	3	5	—	15	14	29	201	
Östersund	1	—	1	2	—	—	8	—	—	1	—	13	7	20	217	
Umeå	—	—	3	3	—	—	7	—	2	—	—	15	14	29	195	Kol. 15: Dessutom 10 befriade från redskapsgymnastik.
Luleå	—	2	1	3	—	—	5	—	1	—	—	12	8	20	118	Kol. 15: Dessutom 10 delvis befriade.
Sundsvall.....	—	—	2	—	—	—	2	2	3	—	5	14	3	17	191	
Visby	—	—	4	—	—	—	3	—	1	1	—	9	9	18	175	
Summa	21	24	195	108	29	42	189	49	170	157	23	1,007	614	1,621	11,169	

Anm. Af de i kol. 14 upptagna hafva 605 räknats såsom befriade af den orsak, att de tillhörde öfre 7:e klassen; jfr texten.

Tab. 6 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1886, som på grund af sjukdoms-
orsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörsel-organerna.	I nervsystemet.	I cirkulations-organerna.	I andlednings-organerna.	I matsmältnings-organerna.	I urin- och köns-organerna.	I rörelseorganerna och bensystemet.	Missbildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	Summa.				

B. Femklassiga allmänna läroverk.

Stockholm:																	
Jakob	—	—	4	—	—	1	1	—	2	1	—	9	3	12	199	Kol. 14: Boende utom staden.	
Katarina	—	—	1	—	—	3	—	1	2	2	—	9	—	9	110		
Östermalm	1	—	7	5	1	2	9	1	12	3	—	41	—	41	407		
Norrtelje	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	44		
Enköping	—	1	1	—	—	—	1	2	1	—	—	6	—	6	42		
Söderhamn	—	—	2	1	3	—	1	—	1	1	—	9	—	9	77		
Eksjö	—	—	—	—	1	—	3	—	—	3	—	7	—	7	83		
Vadstena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58		
Mariestad	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	4	—	4	79		
Borås	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	4	—	4	67		
Lidköping	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	2	81		
Sköfde	—	—	3	2	—	—	2	—	1	—	—	8	—	8	110		
Eskilstuna	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	3	76		
Arboga	—	1	1	—	—	—	2	—	1	1	—	6	—	6	74		
Ystad	—	1	1	—	—	—	1	—	2	—	—	5	—	5	111		
Karlshamn	1	—	2	7	1	1	2	—	—	—	—	14	—	14	180		
Landskrona	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	1	7	—	7	95		
Uddevalla	—	—	3	1	—	—	1	1	1	2	—	9	—	9	112		
Göteborg	—	1	1	2	—	—	1	—	6	2	—	13	—	13	231		
Oskarshamn	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	5	—	5	78		
Kristinehamn	—	—	2	—	—	—	3	1	—	—	—	6	—	6	77		
Piteå	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	5	58	Kol. 15: Dessutom 5 delvis befriade.	
Haparanda	—	—	2	—	—	—	1	—	1	1	—	5	—	5	39		
Summa	3	4	38	18	6	7	34	7	43	17	1	178	3	181	2,488		

Tab. 6 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1886, som på grund af sjukdoms-
orsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörselorganerna.	I nervsystemet.	I cirkulationsorganerna.	I andedräftsorganerna.	I matsmältningsorganerna.	I urin- och könsorganerna.	I rörelseorganerna och bensystemet.	Missbildning.	Trambräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	S u m m a.				
C. Treklassiga allmänna läroverk.																
Söderköping	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	35
Vimmerby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
Alingsås	—	—	1	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	5	—	57
Falköping	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	3	—	58
Askersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Sala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	45
Vernamo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Sölvesborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Ronneby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Trelleborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Engelholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
Varberg	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	—	—	—	4	—	64
Marstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Strömstad	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	4	—	56
Åmål	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	3	—	35
Filipstad	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	41
Arvika	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	3	—	45
Skellefteå	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	—	33
Örnsköldsvik	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	41
Summa	—	—	3	3	2	—	8	1	7	9	1	34	—	34	—	718
D. Tvåklassiga pedagogier.																
Hjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Södertelje	—	—	2	2	—	—	2	—	—	1	—	7	—	7	—	53
Köping	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2	—	35
Nora	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Hedemora	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	15
Grenna	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	22
Kungelf	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Kungsbacka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	14
Borgholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Summa	—	—	2	3	—	—	4	—	1	1	—	11	1	12	—	193

Anm. Bland de enklassiga pedagogierna förekom gymnastik endast vid Öregrund och Simrishamn. Af Öregrunds 13 lärjungar var ingen befriad; angående Simrishamns 30 lärjungar saknas närmare uppgift i detta hänseende.

Tab. 6 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1886, som på grund af sjukdoms-
orsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Läroverk.	S j u k d o m a r.													Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkingar.
	I syn- och hörsel-organerna.	I nervsystemet.	I cirkulations-organerna.	I andedräfts-organerna.	I matsmältnings-organerna.	I urin- och köns-organerna.	I rörelseorganerna och bensystemet.	Missbildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	Summa.					

Sammandrag.

Högre allmänna läroverk ...	21	24	195	108	29	42	189	49	170	157	23	1,007	614	1,621	11,169
Femkl. » » ...	3	4	38	18	6	7	34	7	43	17	1	178	3	181	2,488
Trekl. » » ...	—	—	3	3	2	—	8	1	7	9	1	34	—	34	718
Tvåklassiga pedagogier	—	—	2	3	—	—	4	—	1	1	—	11	1	12	193
Summa	24	28	238	132	37	49	235	57	221	184	25	1,230	618	1,848	14,568

2.o. Efter läroverks- och ålders-grupper.

Läroverks- o. ålders-grupper.																
Högre allm. läroverk:																
Under 15 år	6	10	63	49	11	23	57	12	94	68	10	403	7	410	6,371	
15 år eller däröfver	15	14	132	59	18	19	132	37	76	89	13	604	607	1,211	4,798	
Femklassiga allm. läroverk:																
Under 15 år	3	4	29	16	6	7	29	6	40	16	1	157	3	160	2,203	
15 år eller däröfver	—	—	9	2	—	—	5	1	3	1	—	21	—	21	285	
Treklassiga allm. läroverk:																
Under 15 år	—	—	3	3	2	—	8	—	6	8	1	31	—	31	656	
15 år eller däröfver	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	—	3	62	
Tvåklassiga pedagogier:																
Under 15 år	—	—	2	3	—	—	4	—	1	1	—	11	1	12	184	
15 år eller däröfver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	
Summa:																
Under 15 år	9	14	97	71	19	30	98	18	141	93	12	602	11	613	9,414	
15 år eller däröfver	15	14	141	61	18	19	137	39	80	91	13	628	607	1,235	5,154	
Summornas summa	24	28	238	132	37	49	235	57	221	184	25	1,230	618	1,848	14,568	

Tab. 7. Lärjungarnes flyttning år 1886 vid vårterminens slut och höstterminens början.

Anm. Stockholms Nya elementarskola och pedagogierna äro ej här inräknade; om anledningen se texten.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Afdelningar och linier.	Vid vår-rens slut före flyttningen när lärjungar i afdelning, hvar- ifrån flyttning kan ske vid samma läroverk å samma linie.	Vårterminen.							Höstterminen.							Båda terminerna. (Summa af kol. 3-16).		
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen							Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen									
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdel- ning af samma linie följande antal terminer.							från annan linie.	efter att hafva tillhört närmast lägre afdel- ning af samma linie följande antal terminer.							från annan linie.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.	0.		1.	2.	3.	4.	5 eller flere.				
A. Högre allmänna läroverk.																		
1	1,104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2	1,530	—	64	552	11	86	—	—	—	8	174	1	17	1	—	914		
3	1,531	—	37	817	2	105	—	—	14	10	251	1	32	—	—	1,269		
R. 4	588	—	6	320	2	68	—	—	2	3	134	2	17	—	10	564		
L. »	881	—	11	522	—	30	—	1	15	2	97	—	6	—	—	684		
R. 5	337	—	2	238	4	60	—	—	—	2	83	2	11	—	4	406		
L. »	907	—	15	477	—	72	—	—	5	1	135	—	16	1	1	723		
6 o. 7	Se nästa sida under »Sammandrag».																	
Samtliga afdelningar	9,854	—	155	5,308	29	709	2	1	41	37	1,472	9	151	2	22	7,938		
B. Femklassiga allmänna läroverk.																		
1	540	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2	572	—	17	281	2	45	—	—	—	5	66	1	13	2	—	432		
3	531	—	5	263	1	56	—	—	2	1	97	—	12	1	—	438		
R. 4	251	—	4	138	—	35	—	—	—	1	63	—	10	—	1	252		
L. »	171	—	1	108	1	9	—	—	2	—	22	—	1	—	—	144		
R. 5	—	—	—	88	—	21	—	1	—	—	39	1	2	—	4	156		
L. »	—	—	1	95	—	5	—	—	—	—	27	—	6	—	—	134		
Summa	2,065	—	28	973	4	171	—	1	4	7	314	2	44	3	5	1,556		
C. Treklassiga allmänna läroverk.																		
1	224	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2	192	—	9	104	2	26	—	—	—	1	27	—	7	—	—	176		
3	77	1	4	91	—	11	—	—	2	—	23	1	7	—	—	140		
R. 4	2	—	—	14	—	2	—	—	—	—	4	—	—	—	1	21		
L. »	18	—	1	22	—	—	—	—	—	—	14	—	3	—	—	40		
R. 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1		
L. »	—	—	1	7	—	2	—	—	—	—	6	—	—	—	—	16		
Summa	513	1	15	238	2	41	—	—	2	1	75	1	17	—	1	394		

Tab. 7 (forts.). Lärjungarnes flyttning år 1886 vid vårterminens slut och höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Afdelningar och linier.	Vid vår-rens slut före flyttningen närv. Lärjungar i afdelning, hvar- ifrån flyttning kan ske vid samma läroverk å samma linie.	Vårterminen.							Höstterminen.							Båda terminerna. (Summa af kol. 3—16).
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen							Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen							
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer.							efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer.							
		0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.	från annan linie.	0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.	från annan linie.	
Sammandrag.																
1	1,868	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2,294	—	90	937	15	157	—	—	—	14	267	2	37	3	—	1,522
3	2,139	1	46	1,171	3	172	—	—	18	11	371	2	51	1	—	1,847
R. 4	841	—	10	472	2	105	—	—	2	4	201	2	27	—	12	837
L. »	1,070	—	13	652	1	39	—	1	17	2	133	—	10	—	—	868
R. 5	337	—	2	326	4	81	—	1	—	2	123	3	13	—	8	563
L. »	907	—	17	579	—	79	—	—	5	1	168	—	22	1	1	873
R. 6:1	262	—	4	149	—	25	—	—	—	4	57	—	2	—	3	244
L. » B (Icke-greker)	605	—	2	335	2	59	—	—	—	—	99	1	11	—	1	510
» » A (Greker)	285	—	3	175	1	8	—	—	1	1	23	—	1	—	—	213
R. 6:2	185	—	—	148	—	14	—	—	—	3	34	—	2	—	1	202
L. » B	550	—	3	298	3	55	—	—	—	1	87	1	14	—	1	463
» » A	295	—	1	212	—	15	—	—	—	—	26	—	2	—	—	256
R. 7:1	136	—	1	107	—	9	—	—	1	—	28	—	4	—	1	151
L. » B	405	—	3	301	—	36	—	—	—	1	101	—	3	—	—	445
» » A	253	—	—	194	1	11	—	—	—	—	35	1	1	—	—	243
R. 7:2	—	—	1	75	—	9	—	—	—	1	16	—	5	—	—	107
L. » B	—	—	1	224	2	29	—	—	2	—	69	—	6	—	—	333
» » A	—	—	1	164	1	18	2	—	1	—	23	—	1	—	—	211
Gemensamma linien	6,301	1	136	2,108	18	329	—	—	18	25	638	4	88	4	—	3,369
Reallinien	1,761	—	18	1,277	6	243	—	1	3	14	459	5	53	—	25	2,104
Latinlinien	4,370	—	44	3,134	11	349	2	1	26	6	764	3	71	1	3	4,415
Summa	12,432	1	198	6,519	35	921	2	2	47	45	1,861	12	212	5	28	9,888

Tab. 8. Lärjungarnes omsättning år 1886.

Ann. Stockholms Nya elementarskola är ej här inräknad; om anledningen se texten.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Afdelningar och linier.	Vårterminen.									Höstterminen.								
	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 Februari.					Lärjungar afgångne i afdelningen				Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 September.					Lärjungar afgångne i afdelningen			
	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut vid vårt-terminens slut.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut vid höst-terminens slut.	Inskrifne under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut. vid föreg. terminens slut.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut. vid höst-terminens slut.	Inskrifne under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.
A. Högre allmänna läroverk.																		
1	1,030	—	—	85	1,115	2	14	54	70	141	—	—	951	1,092	8	4	18	30
2	1,492	—	19	37	1,548	5	18	114	137	182	682	198	419	1,481	3	13	24	40
3	1,516	—	8	25	1,549	1	22	165	188	172	917	309	166	1,564	14	5	25	44
R. 4.....	601	—	4	2	607	3	17	126	146	98	368	164	69	699	12	8	21	41
L. ».....	858	—	12	8	878	1	5	57	63	95	539	119	117	870	5	1	18	24
R. 5.....	396	—	2	8	406	1	13	151	165	35	269	98	26	428	7	10	20	37
L. ».....	920	—	—	8	928	1	15	82	98	120	534	160	62	876	16	5	25	46
6 o. 7.....	Se nästa sida under »Sammandrag».																	
Samtliga afdelningar	10,476	—	73	204	10,753	25	529	1,273	1,827	1,215	5,841	1,709	2,100	10,865	133	102	249	484
B. Femklassiga allmänna läroverk.																		
1	512	—	—	31	543	2	4	45	51	72	—	—	492	564	4	10	6	20
2	574	—	5	5	584	—	13	62	75	83	327	87	128	625	4	6	8	18
3	535	—	3	5	543	1	13	74	88	88	313	111	23	535	3	7	12	22
R. 4.....	260	—	1	2	263	—	12	61	73	50	153	74	12	289	—	3	8	11
L. ».....	169	—	—	1	170	—	2	16	18	22	113	27	5	167	—	3	3	6
R. 5.....	144	—	—	—	144	—	39	95	134	13	97	49	2	161	—	5	5	10
L. ».....	158	—	1	1	160	—	44	99	143	18	95	31	3	147	—	1	1	2
Summa	2,352	—	10	45	2,407	3	127	452	582	346	1,098	379	665	2,488	11	35	43	89
C. Treklassiga allmänna läroverk.																		
1	207	—	—	19	226	—	2	17	19	40	—	—	203	243	—	—	3	3
2	189	—	1	3	193	3	4	27	34	31	130	36	24	221	—	3	7	10
3	161	—	2	2	165	—	4	80	84	33	99	34	11	177	—	2	11	13
R. 4.....	21	—	—	—	21	—	4	10	14	5	13	4	2	24	1	—	2	3
L. ».....	33	—	2	—	35	—	5	12	17	2	21	12	1	36	1	1	2	4
R. 5.....	9	—	—	—	9	—	1	7	8	1	—	1	—	2	—	—	—	—
L. ».....	17	—	—	—	17	—	—	17	17	—	9	6	—	15	—	—	—	—
Summa	637	—	5	24	666	3	20	170	193	112	272	93	241	718	2	6	25	33
D. Tvåklassiga pedagogier.																		
1	77	—	—	16	93	—	—	8	8	41	—	—	54	95	1	2	—	3
2	90	—	—	3	93	—	2	47	49	22	37	15	3	77	2	—	1	3
3	15	—	—	—	15	—	10	—	10	5	10	5	1	21	—	1	—	1
Summa	182	—	—	19	201	—	12	55	67	68	47	20	58	193	3	3	1	7

Tab. 8 (forts.). Lärjungarnes omsättning år 1886.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Afdelningar och linier.	Vårterminen.									Höstterminen.								
	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 Februari.					Lärjungar afgångne i afdelningen				Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 September.					Lärjungar afgångne i afdelningen			
	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut		Inskritne under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut		Inskritne under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.
vid föreg. terminens slut.		vid vår- terminens början.	vid föreg. terminens slut.								vid höst- terminens början.							
E. Enklassiga pedagogier.																		
1	114	—	—	27	141	—	7	32	39	90	—	—	25	115	1	1	4	6
2	25	—	—	—	25	—	1	11	12	13	9	3	—	25	—	—	3	3
Summa	139	—	—	27	166	—	8	43	51	103	9	3	25	140	1	1	7	9
Sammandrag.																		
1	1,940	—	—	178	2,118	4	27	156	187	384	—	—	1,725	2,109	14	17	31	62
2	2,370	—	25	48	2,443	8	38	261	307	331	1,185	339	574	2,429	9	22	43	74
3	2,227	—	13	32	2,272	2	49	319	370	298	1,339	459	201	2,297	17	15	48	80
R. 4	882	—	5	4	891	3	33	197	233	153	534	242	83	1,012	13	11	31	55
L. »	1,060	—	14	9	1,083	1	12	85	98	119	673	158	123	1,073	6	5	23	34
R. 5	549	—	2	8	559	1	53	253	307	49	366	148	28	591	7	15	25	47
L. »	1,095	—	1	9	1,105	1	59	198	258	138	638	197	65	1,038	16	6	26	48
R. 6:1	270	—	4	1	275	3	13	48	64	27	133	61	92	313	12	6	18	36
L. » B (Icke-greker)	607	—	3	5	615	2	14	80	96	78	370	110	100	658	10	5	17	32
» » A (Greker) ...	285	—	2	2	289	1	3	15	19	23	182	25	60	290	—	2	6	8
R. 6:2	194	—	2	1	197	—	5	28	33	18	140	40	2	200	3	3	2	8
L. » B	549	—	4	4	557	2	8	42	52	59	334	94	10	497	16	7	13	36
» » A	294	—	—	3	297	3	3	19	25	23	221	24	5	273	3	2	7	12
R. 7:1	138	—	1	1	140	—	4	6	10	16	110	33	2	161	6	2	4	12
L. » B	406	—	5	—	411	—	5	18	23	42	328	100	7	477	13	5	16	34
» » A	252	—	—	4	256	—	6	9	15	28	199	43	4	274	3	3	10	16
R. 7:2	106	—	1	5	112	—	62	37	99	12	84	21	1	118	2	5	2	9
L. » B	329	—	3	2	334	—	178	128	306	27	253	76	4	360	—	9	3	12
» » A	233	—	3	3	239	—	124	94	218	19	178	34	3	234	—	7	—	7
Gemensamma linien..	6,537	—	38	258	6,833	14	114	736	864	1,013	2,524	798	2,500	6,835	40	54	122	216
Reallinien	2,139	—	15	20	2,174	7	170	569	746	275	1,367	545	208	2,395	43	42	82	167
Latinlinien	5,110	—	35	41	5,186	10	412	688	1,110	556	3,376	861	381	5,174	67	51	121	239
Summa	13,786	—	88	319	14,193	31	696	1,993	2,720	1,844	7,267	2,204	3,089	14,404	150	147	325	622

Tab. 9. Mogenhets- och kompletterings-examina vårterminen 1886.

a) Den skriftliga mogenhetsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summor summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gad läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gad läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm:											
Norra latinläroverket	—	1	—	—	1	—	43	—	2	45	46
Södra	—	1	—	1	2	—	21	—	6	27	29
Realläroverket	2	—	4	—	6	25	—	2	—	27	33
Nya elementarskolan	1	—	2	2	5	6	4	2	5	17	22
Uppsala	—	—	—	—	—	5	26	—	—	31	31
Gefle	—	1	—	1	2	1	8	—	6	15	17
Hudiksvall	—	—	—	—	—	—	4	—	1	5	5
Linköping	3	9	—	—	12	7	28	—	—	35	47
Norrköping	—	—	4	—	4	5	12	—	—	17	21
Vestervik	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	5
Skara	1	1	—	—	2	4	26	—	2	32	34
Venersborg	2	—	3	—	5	4	9	4	3	20	25
Strengnäs	—	2	—	7	9	—	7	—	2	9	18
Örebro	2	1	1	1	5	4	19	—	—	23	28
Nyköping	—	—	—	—	—	—	14	—	6	20	20
Vesterås	—	—	—	6	6	—	11	—	5	16	22
Falun	—	—	—	—	—	1	5	—	1	7	7
Vexjö	—	1	—	2	3	—	27	—	4	31	34
Jönköping	4	1	2	—	7	3	35	—	1	39	46
Lund	1	5	—	—	6	—	40	2	2	44	50
Malmö	—	1	1	1	3	5	28	1	1	35	38
Karlskrona	—	—	—	2	2	7	6	—	—	13	15
Kristianstad	—	—	—	7	7	—	13	—	4	17	24
Helsingborg	—	1	—	1	2	3	18	—	4	25	27
Göteborg:											
Latinläroverket	—	3	—	—	3	—	37	—	1	38	41
Realläroverket	1	—	—	—	1	4	—	—	—	4	5
Halmstad	—	3	—	2	5	—	9	—	2	11	16
Kalmar	—	4	—	1	5	—	10	—	—	10	15
Karlstad	—	2	1	1	4	3	22	2	1	28	32
Hernösand	—	—	—	2	2	—	10	—	3	13	15
Östersund	—	—	—	—	—	—	12	—	—	12	12
Umeå	2	—	—	—	2	2	20	—	1	23	25
Luleå	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	4
Sundsvall	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	5
Visby	—	—	—	1	1	1	12	—	1	14	15
Summa	19	37	18	38	112	100	540	13	64	717	829

Stockholm: Södra latinläroverket: Kol. 5: Uteblef på grund af sjukdom.
Vexjö: Kol. 3: Uteblef på grund af sjukdom.

Kristianstad: Kol. 5: 2 af dessa uteblefvo.
Helsingborg: Kol. 3: Uteblef på grund af sjukdom.

Tab. 9 (forts.). Mogenhets- och kompletterings-examina vårterminen 1886.

a) Den skriftliga mogenhetsexamen (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summornas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
2. Enskilda.											
Stockholm:											
Beskowska skolan	—	2	—	—	2	—	14	—	—	14	16
Wallinska flickskolan	—	—	—	—	—	2	8	—	2	12	12
Lyceum för flickor	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Uppsala: Fjellstedtska skolan	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	7
Lunds privata elementarskola	—	4	—	—	4	—	20	—	—	20	24
Göteborgs realgymnasium	2	—	—	—	2	10	—	—	—	10	12
Summa	2	6	—	—	8	12	50	—	2	64	72
Summornas summa	21	43	18	38	120	112	590	13	66	781	901

Tab. 9 (forts.). Mogenhets- och kompletterings-examina vårterminen 1886.

b) Den muntliga mogenhetsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summor summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.		8	10
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.			med »Godkänd» eller deröfver i grekiska.	
1. Offentliga.													
Stockholm:													
Norra latinläroverket.....	—	1	—	—	1	—	42	—	1	43	44	11	—
Södra „.....	—	1	—	3	4	—	20	—	3	23	27	8	—
Realläroverket.....	1	—	1	—	2	24	—	1	—	25	27	—	—
Nya elementarskolan.....	—	—	—	2	2	6	4	2	5	17	19	—	1
Uppsala.....	—	2	—	—	2	5	24	—	—	29	31	12	—
Gefle.....	1	—	—	1	2	—	8	—	5	13	15	5	3
Hudiksvall.....	—	—	—	1	1	—	4	—	—	4	5	1	—
Linköping.....	—	3	—	—	3	7	25	—	—	32	35	12	—
Norrköping.....	—	—	—	—	—	5	12	—	—	17	17	6	—
Vestervik.....	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	5	—	—
Skara.....	—	—	—	1	1	4	26	—	1	31	32	16	1
Venersborg.....	—	—	1	1	2	4	9	3	2	18	20	4	2
Strengnäs.....	—	—	—	2	2	—	7	—	—	7	9	3	—
Örebro.....	—	—	—	—	—	4	19	—	—	23	23	6	—
Nyköping.....	—	—	—	3	3	—	14	—	4	18	21	7	—
Vesterås.....	—	—	—	5	5	—	11	—	—	11	16	1	—
Falun.....	—	1	—	1	2	1	4	—	—	5	7	2	—
Vexjö.....	—	1	—	2	3	—	26	—	2	28	31	10	—
Jönköping.....	—	2	—	1	3	3	33	—	—	36	39	13	—
Lund.....	—	1	—	—	1	—	39	2	2	43	44	21	—
Malmö.....	—	2	—	—	2	5	26	1	1	33	35	11	1
Karlskrona.....	—	—	—	—	—	7	6	—	—	13	13	3	—
Kristianstad.....	—	—	—	3	3	—	13	—	1	14	17	7	—
Helsingborg.....	—	2	—	1	3	3	16	—	3	22	25	7	1
Göteborg:													
Latinläroverket.....	—	—	—	—	—	—	37	—	1	38	38	10	—
Realläroverket.....	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	4	—	—
Halmstad.....	—	—	—	2	2	—	9	—	—	9	11	7	—
Kalmar.....	—	1	—	—	1	—	9	—	—	9	10	5	—
Karlstad.....	—	1	1	—	2	3	21	1	1	26	28	5	1
Hernösand.....	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10	10	5	—
Östersund.....	—	—	—	—	—	—	12	—	3	15	15	6	—
Umeå.....	—	1	—	—	1	2	19	—	1	22	23	5	1
Luleå.....	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	4	—	—
Sundsvall.....	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	5	—	—
Visby.....	1	1	—	1	3	—	11	—	—	11	14	5	—
Summa	3	20	3	30	56	97	520	10	36	663	719	214	11

Stockholm: Norra latinläroverket: Kol. 3: Underkänd af censorerna. — Kol. 8: Af dessa tillhörde 2 den mosaiska trosbekännelsen. — Kol. 12: Dessutom 1 (L. bl. priv.), som här aflagt skr. ex., men af sjukdom hindrats att här deltaga i den muntl. och erhållit vederbörligt tillstånd att aflägga muntl. ex. i Nyköping.

Södra latinläroverket: Kol. 3: Underkänd af censorerna. — Kol. 8: Af dessa tillhörde 1 den mosaiska trosbekännelsen.

Realläroverket: Kol. 2: Underkänd af censorerna. — Kol. 7: Af dessa tillhörde 1 den mosaiska trosbekännelsen.

Nya elementarskolan: Kol. 10: 2 af dessa deltog ej i den skr. ex., emedan de, som h. t. n. 1885 däri godkända, men på grund af sjukdom uteblifvit från den muntl., nu af K. Mit befriats från skr. ex. — Kol. 14: Dessutom 1 med C i grekiska godkänd i muntl. ex.

Gefle: Kol. 2: Underkänd af censorerna.

Linköping: Kol. 3: 2 af dessa underkändes af censorerna.

Norrköping: Kol. 8: 1 af dessa underkändes af den ene censorerna.

Skara: Kol. 5: Uteblef.

Venersborg: Kol. 4: Uteblef. — Kol. 8: 1 af dessa underkändes af den ene censorerna. — Kol. 9: 1 af dessa tillhörde den svedenborgska och 1 den mosaiska trosbekännelsen.

Strengnäs: Kol. 13: Dessutom 1 med C i grekiska godkänd i den muntl. examen.

Nyköping: Kol. 12: Däraf 1 (priv.), hvilken hit hänvisats för muntl. ex. (se ofvan under Stockholms Norra latinläroverk).

Falun: Kol. 3: Underkänd af censorerna.

Jönköping: Kol. 3: 1 af dessa underkändes af censorerna.

Lund: Kol. 3: Underkänd af censorerna. — Kol. 8: 1 af dessa underkändes af

en censor, men godkändes af de båda andra. — Kol. 9 o. 10: Flickor.

Malmö: Kol. 3: Af dessa uteblef 1 enligt anmälan.

Kristianstad: Kol. 5: Af dessa uteblefvo 2.

Helsingborg: Kol. 3: Den ene af dessa uteblef. — Kol. 5: Uteblef. — Kol. 10:

Däraf 1 flicka.

Göteborg: Latinläroverket: Kol. 8: 1 af dessa underkändes af den ene censorerna.

Halmstad: Kol. 5: Den ene af dessa uteblef.

Kalmar: Kol. 3: Uteblef på grund af sjukdom.

Karlstad: Kol. 3: Uteblef.

Hernösand: Kol. 12: Dessutom 3 (priv.), hvilka här aflagt skr. ex., men för

den muntliga hänvisats till Östersund.

Östersund: Kol. 12: Däraf 3 (priv.), hvilka aflagt skr. ex. i Hernösand, men

för den muntliga hit hänvisats.

Umeå: Kol. 3: Underkänd af censorerna.

Tab. 9 (forts.). Mogenhets- och kompletterings-examina vårterminen 1886.

b) Den muntliga mogenhetsexamen (forts.).

1 Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	2					3					12 Summornas summa.	13		14	
	U n d e r k ä n d e .					G o d k ä n d e .						L ä r j u n g a r u r k o l .			
	L ä r j u n g a r v i d d i m i s s i o n s b e r ä t t i g a d t l ä r o v e r k .		Ö f r i g e (» P r i v a t i s t e r ») .			S u m m a .	L ä r j u n g a r v i d d i m i s s i o n s b e r ä t t i g a d t l ä r o v e r k .		Ö f r i g e (» P r i v a t i s t e r ») .			S u m m a .	8	10	
	R.	L.	R.	L.	R.		L.	R.	L.	m e d » G o d k ä n d » e l l e r d ä r ö f v e r i g r e k i s k a .					
2. Enskilda.															
Stockholm:															
Beskowska skolan	—	—	—	—	—	—	14	—	—	14	14	—	—		
Wallinska flickskolan.....	—	—	—	—	—	2	8	—	2	12	12	—	—		
Lyceum för flickor.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—		
Uppsala: Fjellstedtska skolan	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	7	7	—		
Lunds privata elementarskola	—	3	—	—	—	3	17	—	—	17	20	8	—		
Göteborgs realgymnasium.....	1	—	—	—	—	1	9	—	—	9	10	—	—		
Summa	1	3	—	—	—	4	11	47	—	2	60	64	15		
Summornas summa	4	23	3	30	60	108	567	10	38	723	783	229	11		

Lunds privata elementarskola: Kol. 3: 1 af dessa underkändes af censorerna och 1 uteblef.

Göteborgs realgymnasium: Kol. 2: Underkänd af censorerna. — Kol. 7: 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen.

c) Sammandrag rörande mogenhetsexamen.

1 L ä r j u n g a r .	2 Anmälde.	3		4		5		6		7 I muntl. ex. godkände med »Godkänd» eller däröfver i grekiska.
		Skriftlig examen.		Muntlig examen.						
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.					
a) Tillhörande dimissionsberättigade 35 offentl. lärov. {	Realister	119	19	100	3	97	—			—
	Latinare	577	37	540	20	520	214			214
	Summa	696	56	640	23	617	214			214
» » 6 enskilda » {	Realister	14	2	12	1	11	—			—
	Latinare	56	6	50	3	47	15			15
	Summa	70	8	62	4	58	15			15
b) Öfrige (»Privatister») {	Realister	31	18	13	3	10	—			—
	Latinare	106	38	66	30	38	11			11
	Summa	137	56	79	33	48	11			11
Summa Realister	164	39	125	7	118	—			—	
» Latinare	739	81	656	53	605	240			240	
Summornas summa	903	120	781	60	723	240			240	

Kol. 2: Alla lärjungar vid dimissionsberättigade läroverk aflade examen vid sina respektive läroverk. Af privatisterna hänvisades 40 till annat läroverk än det, där de anmält sig; nemligen från Stockholms Norra latinläroverk 3 till Strengnäs, från Stockholms Södra latinläroverk 2 till Gefle, 1 till Strengnäs och 2 till Nya elementarskolan, från Nya elementarskolan 1 till Visby, från Linköping 2 till Norrköping, från Örebro 2 till Karlstad, från Nyköping 1 till Stockholms Södra latinläroverk, från Vesterås 4 till Strengnäs, från Falun 2 till Gefle, från Jönköping 1 till Halmstad och 2 till Norrköping, från Lund 2 till Kristianstad och 2 till Malmö, från Malmö 6 till Kristianstad och 1 till Lund, från Göteborgs latinläroverk 1 och från Göteborgs realläroverk 3 till Venersborg, från Halmstad 1 till Vexjö samt från Kalmar 1 till Vexjö. Dessutom hänvisades för den muntliga examen 5 från Hernösand till Östersund, hvarjemte 1, anmäld vid Stockholms Norra latinläroverk och dit hänvisad både för muntlig och skriftlig examen, sedermera erhöill tillstånd att aflägga den muntliga examen vid Nyköpings läroverk.

Kol. 2—4: Hela antalet anmälde (903) öfverskjuter summan af de i skriftliga

examen underkände (120) och godkände (781) med 2; om anledningen se anm. under afd:n b vid Nya elementarskolan.

Kol. 3: Häri äro inräknade: 2 utan uppgifven orsak uteblifne (L. bland priv.) samt 3 (2 L. vid off. lärov. och 1 L. bl. priv.), hvilka uteblefvo på grund af sjukdom. — Dessutom äro här inräknade 2 (1 R. vid off. lärov. o. 1 L. bl. priv.), hvilka uteblefvo efter att hafva deltagit i endast en del af den skriftliga examen.

Kol. 5: Häri äro inräknade: 1 (L. vid off. lärov.) för sjukdom uteblifven, 1 (L. vid off. lärov.) efter anmälan uteblifven samt 9 (2 L. vid off. lärov., 1 L. vid ensk. lärov. 1 R. o. 5 L. bl. priv.) utan anmälan uteblifne. — Af censorerna underkändes 12 (2 R. o. 8 L. vid off. lärov., 1 R. o. 1 L. vid ensk. lärov.).

Kol. 6: 4 af desse (L. vid off. lärov.), underkändes af en censor, men godkändes af den eller de andra. — 6 tillhörde den mosaiska trosbekännelsen (1 R. o. 3 L. vid off. lärov., 1 R. vid ensk. lärov., 1 R. bl. priv.) och 1 den svedenborgska (R. bl. priv.). — 18 voro flickor (2 R. o. 9 L. vid ensk. lärov., 2 R. och 5 L. bl. priv.).

Kol. 7: Dessutom godkändes 2 (1 vid off. lärov., 1 priv.), hvilka fått C i grekiska.

Tab. 9 (forts.). Mogenhets- och kompletterings-examina vårterminen 1886.

d) Kompletteringsexamen.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Latin	12	1	11	2	9
Franska	1	1	—	—	1
Matematik och fysik å klassiska linien	6	—	—	4	2
Matematik å reallinien	7	2	5	1	4
Fysik och kemi å reallinien	(1)	—	—	—	1
Summa	26	4	16	7	17

Kol. 2: Vid Stockholms Norra latinläroverk 4 (i matematik å reallinien), Stockholms Södra d:o 8 (i latin), Stockholms Realläroverk 1 (i franska), Nya elementarskolan 2 (i matematik och fysik å klassiska linien), Uppsala 4 (1 i latin och 3 i matematik och fysik å klassiska linien), Vesterås 2 (1 i latin och 1 matematik å reallinien), Lunds offentliga 2 (1 i latin och 1 i matematik och fysik å klassiska linien), Karlskrona 1 (i latin), Helsingborg 1 (i matematik samt i fysik och kemi å reallinien), Karlstad 1 (i matematik å reallinien). Af dessa hänvisades för de erforderliga proven 10 till annat läroverk än det, där de anmält sig, nemligen från Stockholms Södra latin-

läroverk 8 till Nya elementarskolan och från Lunds offentliga 2 till Malmö. Dessutom hänvisades för den skriftliga examen 4 från Stockholms Norra latinläroverk till Nya elementarskolan, hvaremot de fingo aflägga den muntliga examen vid det läroverk, där de anmält sig. — Den inom () stående siffran afser en komplettaut, som redan är inräknad i närmast ofvanstående tal. Denna siffra är därför ej intagen i slutsumman.

Kol. 3: Af de 2 i skriftliga examen i matematik såsom underkände upptagne uteblef den ene utan uppgifven orsak.

Kol. 5: Komplettauten i matematik å reallinien underkändes af censorn.

Tab. 10. Mogenhets- och kompletterings-examina höstterminen 1886.

a) Den skriftliga mogenhetsexamen.

1 Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					12 Summornas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm:											
Södra latinläroverket	—	—	—	8	8	—	3	—	15	18	26
Realläroverket	—	—	13	—	13	2	—	2	—	4	17
Nya elementarskolan	—	—	1	7	8	3	4	1	10	18	26
Uppsala	—	—	1	1	2	—	2	—	1	3	5
Linköping	3	1	—	1	5	—	10	—	—	10	15
Örebro	—	—	1	—	1	1	1	—	—	2	3
Vexjö	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	3
Malmö	1	—	—	8	9	—	6	1	3	10	19
Helsingborg	—	1	—	2	3	—	1	—	5	6	9
Göteborg:											
Latinläroverket	—	—	—	4	4	—	1	—	2	3	7
Realläroverket	3	—	2	—	5	1	—	1	—	2	7
Summa	7	2	18	31	58	7	29	5	38	79	137
2. Enskilda.											
Stockholm: Wallinska flickskolan	—	2	—	—	2	—	6	—	—	6	8
Lunds privata elementarskola	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3
Summa	—	2	—	—	2	—	9	—	—	9	11
Summornas summa	7	4	18	31	60	7	38	5	38	88	148

Stockholm: Södra latinläroverket: Kol. 8: Af dessa tillhörde 1 Norra latinläroverket.

» Realläroverket: Kol. 4: 1 af dessa uteblef.

» Nya elementarskolan: Kol. 5: Af dessa uteblef 1 med anmaldt förfall. — Kol. 8: 1 af dessa tillhörde Beskowska skolan.

Uppsala: Kol. 5: Uteblef.

Malmö: Kol. 2: Tillhörde Lunds off. läroverk. — Kol. 5: Af dessa uteblefvo 5 enligt anmälan. — Kol. 8: Af dessa tillhörde 4 Lunds off. läroverk.

Göteborg: Realläroverket: Kol. 2: Af dessa uteblef 1; tillhörande Jönköpings läroverk; af de båda öfriga tillhörde den ene Jönköpings och den andre Venersborgs läroverk.

Tab. 10 (forts.). Mogenhets- och kompletterings-examina höstterminen 1886.

b) Den muntliga mogenhetsexamen.

1 Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	2 3 4 5 6 U n d e r k ä n d e.					7 8 9 10 11 G o d k ä n d e.					12 Summornas summa.	13 14 Lärjungar ur kol.		
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.				Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.				Summa.		Summornas summa.	8.	10
	Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Öfrige (»Privatister»).		Summa.	med »Godkänd» eller däröfver i grekiska.	10						
	R.	L.		R.					L.				R.	L.
1. Offentliga.														
Stockholm:														
Södra latinläroverket.....	—	1	—	8	9	—	2	—	7	9	18	1	2	
Realläroverket.....	—	—	1	—	1	2	—	1	—	3	4	—	—	
Nya elementarskolan.....	—	1	—	6	7	3	3	1	4	11	18	—	—	
Uppsala.....	—	—	—	1	1	—	2	—	—	2	3	1	—	
Linköping.....	—	5	—	—	5	—	5	—	—	5	10	1	—	
Örebro.....	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	
Vexjö.....	—	1	—	1	2	—	1	—	1	2	4	1	1	
Malmö.....	—	3	—	2	5	—	3	1	1	5	10	2	—	
Helsingborg.....	—	—	—	4	4	—	1	—	1	2	6	—	1	
Göteborg:														
Latinläroverket.....	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	3	—	—	
Realläroverket.....	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	2	—	—	
Summa	—	11	2	22	35	7	19	3	16	45	80	6	4	
2. Enskilda.														
Stockholm: Wallinska flickskolan.....	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3	—	—	
Lunds privata elementarskola.....	—	1	—	—	1	—	5	—	—	5	6	2	—	
Summa	—	1	—	—	1	—	8	—	—	8	9	2	—	
Summornas summa	—	12	2	22	36	7	27	3	16	53	89	8	4	

Stockholm: Södra latinläroverket: Kol. 3: Tillhörde Norra latinläroverket. — Kol. 5: 1 af dessa uteblef utan anmälan. — Kol. 10: Däraf 1 flicka; 1 underkändes af den ene censorn; 1 tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. Nya elementarskolan: Kol. 3: Tillhörde Beskowska skolan. — Kol. 5: Af dessa uteblefvo 3, 1 på grund af sjukdom, 1 med samt 1 utan anmäldt förfall. — Kol. 8: Af dessa tillhörde 1 den mosaiska trosbekännelsen. — Kol. 10: 1 af dessa underkändes af den ene censorn.

Uppsala: Kol. 5: Uteblef. — Kol. 8: 1 af dessa underkändes af den ene censorn.

Linköping: Kol. 3: 1 af dessa underkändes af censorerna. — Kol. 8: 1 af dessa underkändes af den ene censorn.

Vexjö: Kol. 3: Tillhörde Kalmar läroverk och deltog ej i den skriftliga examen, emedan han, som vårterminen 1886 däri godkäfts, men till följd af sjukdom uteblifvit från muntlig examen, nu af K. M:t befriats från skriftlig examen. — Kol. 5: Uteblef.

Malmö: Kol. 3: Bland dessa tillhörde 2, af hvilka 1 uteblef, Lunds off. läroverk. — Kol. 8: 2 af dessa tillhörde Lunds off. läroverk.

Helsingborg: Kol. 5: Af dessa uteblefvo 2.

Göteborg: Latinläroverket: Kol. 8: Underkändes af den ene censorn. — Kol. 10: Af dessa underkändes 1 af den ene censorn.

Lunds privata elementarskola: Kol. 3: Uteblef.

Tab. 10 (forts.). Mogenhets- och kompletterings-examina höstterminen 1886.

c) Sammandrag rörande mogenhetsexamen.

1	2	3		4		5		6		7
		Skriftlig examen.		Muntlig examen.				I muntl. ex. godkände med »Godkänd» eller däröfver i grekiska.		
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.					
L ä r j u n g a r.	Anmälde.									
a) Tillhörande dimissionsberättigade 16 öffentl. lärov.	{ Realister	14	7	7	—	7	—			
	{ Latinare	31	2	28	10	19	6			
	Summa	45	9	35	10	26	6			
» » » 3 enskilda »	{ Realister	—	—	—	—	—	—			
	{ Latinare	12	2	10	2	8	2			
	Summa	12	2	10	2	8	2			
b) Öfrige (»Privatister»)	{ Realister	23	18	5	2	3	—			
	{ Latinare	69	31	38	22	16	4			
	Summa	92	49	43	24	19	4			
	Summa Realister	37	25	12	2	10	—			
	» Latinare	112	35	76	34	43	12			
	Summornas summa	149	60	88	36	53	12			

Kol. 2: Bland de lärjungar, som tillhörde dimissionsberättigade läroverk, hänvisades för både skriftlig och muntlig examen 10 från sitt eget till annat läroverk; nemligen 1 från Stockholms Norra latinläroverk till Stockholms Södra d:o, 1 från Venersborg och 2 från Jönköping till Göteborgs realläroverk, 5 från Lunds offentliga till Malmö samt 1 från Beskowska skolan till Nya elementarskolan. Dessutom hänvisades 1, som af K. Mt befriats från skriftliga prof, för den muntliga examen från Kalmar till Vexjö. — Bland privatisterna hänvisades för både skriftlig och muntlig examen 28 till annat läroverk, än det, hvarest de anmält sig; nemligen från Stockholms Norra latinläroverk 2 till Stockholms Södra d:o och 5 till Nya elementarskolan, från Nya elementarskolan 1 till Stockholms Södra latinläroverk och 1 till Stockholms realläroverk, från Örebro 1 till Göteborgs realläroverk, från Jönköping 1 till Göteborgs latinläroverk och 1 till Göteborgs realläroverk, från Lunds offentliga 5 till Malmö och 4 till Helsingborg, från Kristianstad 1 till Helsingborg, från Karlstad 2 till Göteborgs latinläroverk samt från Lunds enskilda 4 till Malmö.

Kol. 2—4: Hela antalet anmälde (149) öferskjuter summan af de i skr. ex. underkände (60) och godkände (88) med 1; om anledningen se anm. under afdeln. b vid Vexjö.

Kol. 3: Af dessa uteblefvo 6 (L. bland priv.) enligt anmälan och 3 (1 R. vid off. lärov., 1 R. och 1 L. bl. priv.) utan anmälan. — Dessutom är häri inräknad 1 (L. bl. priv.), som uteblef efter att hafva deltagit endast i en del af den skriftliga examen.

Kol. 5: Häri äro inräknade 1 (L. bl. priv.), som uteblef på grund af sjukdom, 1 (L. bl. priv.), som uteblef enligt anmälan, och 8 (1 L. vid off. lärov., 1 L. vid ensk. lärov., 6 L. bl. priv.) utan uppgifven orsak uteblifne. — Af censorerna underkändes 1 (L. vid off. lärov.).

Kol. 6: 6 af desse (3 L. vid off. lärov., 3 L. bland priv.) underkändes af den ene censorn. — 2 (1 L. vid off. lärov., 1 L. bland priv.) tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. — 4 voro flickor (3 L. vid ensk. lärov., 1 L. bl. priv.).

d) Kompletteringsexamen.

1	2	3		4		5		6	
		Skriftlig examen.		Muntlig examen.					
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.				
Ä m n e n.	Anmälde.								
Latin	3	1	2	1	1				
Franska	1	—	1	—	—				
Matematik och fysik å klassiska linien	1	—	—	1	1				
Matematik å reallinien	3	3	—	—	—				
Summa	8	4	3	2	2				

Kol. 2: Vid Stockholms Södra latinläroverk 1 (i latin), Stockholms realläroverk 1 (i franska), Stockholms Nya elementarskola 1 (i matematik å reallinien), Uppsala 2 (1 i latin, 1 i matematik och fysik å klassiska linien), Jönköping 2 (i matematik å reallinien) samt Lunds offentliga 1 (i latin). Af dessa

hänvisades 3 till annat läroverk än det, hvarest de anmält sig, nemligen från Jönköping 2 till Göteborgs realläroverk samt från Lund 1 till Malmö.

Kol. 3: Häri äro inräknade 2 (i matematik), som utan anmälan uteblefvo.

Tab. 11. Ämnen för arbetena vid den skriftliga mogenhetsexamen vårterminen 1886.

A. För båda linierna.

Ämnen för uppsats på modersmålet.

1. De ekumeniska mötena och deras betydelse i kyrkans historia.
2. Orsakerna till den romerska republikens övergång till envælde.
3. Napoleon I (karaktéristik).
4. Teckning af frihetstidens politiska partier.
5. Om den satiriska diktningen inom Sveriges litteratur.
6. Hvilka fordringar böra ställas på en logisk bevisning?
7. Om isens egenskaper och dess förekomst i naturen.
8. Grunderna för bedömandet af en regents storhet.

Tyskt översättningsprof: a)

Jungfruns af Orléans uppträdande hade beröfvat Engelsmännen frukterna af ett fjortonårigt krig. Liksom hennes vänner, hvilka hon gagnade så mycket, betraktade henne som ett himmelskt väsen, så tillskrefvo äfven Engelsmännen hennes handlingar en osynlig magt. För dem måste den dock förefalla som en ond sådan, eftersom jungfrun skadade dem mycket och äfven de voro öfvertygade om sin saks rättvisa. Vidare trodde de fast på sin vapenlycka, som endast genom trolldom kunnat svika dem, och de hoppades alltså med tillförsigt att åter segra, när hexan blifvit oskadliggjord. Hären fordrade derföre högt hennes död. Regenten villfor gerna detta rop; om det skedde af en liknande öfvertygelse eller af politisk klokhet, må lemnas oafgjordt. Johanna ställes alltså inför en andlig domstol i Rouen, och genom sin oerfarenhet och sin orubbliga öfvertygelse om egen oskuld gaf hon sjelf domarena medel i hand att fälla henne. Med samma mod, som hon visat på slagfältet, gick hon äfven nu döden till mötes.

Franskt översättningsprof.

Konung Ludvig den elfte, som vid sextio års ålder afled 1483, tvekade aldrig att begagna grymma och trolösa medel för att uppnå de systemål, som han en gång hade föresatt sig. Man måste erkänna, att han gjorde sitt land viktiga tjänster, men det är likväl lätt att förstå, att fransmännen aldrig kunde lära sig att älska honom. Han visste sjelf, att han var hatad af de fleste bland sina undersåtar, men det var honom tillräckligt, att man fruktade honom. »Må man hata mig, blott man fruktar mig», var hans valspråk, liksom många tyranners före honom. Kärleken var en honom obekant känsla, på hvilken han ej satte stort värde. Han misstrodde sina närmaste, och man vet ej af, att han egde någon vän. Ehuru han sålunda mer än någon annan stod ensam i världen, var han dock mycket fäst vid lifvet, och det berättas om honom, att han slösade omsorger på sin läkare, emedan denne hade lyckats inbilla honom, att konungen endast fyra dagar skulle öfverleva honom.

B. För latinlinien.

Latinskt översättningsprof.

Då Cyrus under Peloponnesiska kriget lofvat att gifva sold åt Lacedemoniernas här och redan afsändt penningar till Lysander, skickade denne, som förlorat befälet och ville bereda den nye anföraren Callieratidas svårigheter, penningarna tillbaka och uppmanade Callieratidas att sjelf i Sardes bedja Cyrus om penningar eller ock underhålla hären, hurhelst han ville. Tvungen af nöden, reste Callieratidas till Sardes och lät genom drabanterna anmäla, att han ville tala med Cyrus. Men desse svarade: »Cyrus har icke tid att mottaga dig, ty han dricker i dag i vänners krets.» Callieratidas svarade härtill: »då vill jag stå här och vänta, till dess han druckit; ty han kan väl ej dricka hela dagen.» Då nu drabanterna begabbade

honom, som kunde vara så enfaldig, återvände han till hären under böner till gudarne, att de måtte straffa den man, som först förmått Greker att för underhållande af inbördes krig tigga guld vid barbarers dörrar; sjelf skulle han, så snart han återkomme till Sparta, göra allt för att återställa fred bland Grekerne.

C. För reallinien.

Tyskt översättningsprof: b)

En arabisk krönika berättar, att i Kina brukar hvar och en, som visat något större prof på konstskicklighet, föra sitt arbete till guvernören för att af honom erhålla belöning. Guvernören låter derpå utställa det inlemnade föremålet, och det hålles ett års tid tillgängligt för offentligt skärskådande. Har under tiden ingen haft något anmärka på det, så belönar guvernören utställaren och låter honom träda i sin tjänst; men om någon kunnat påvisa betydande fel, får konstnären ingenting. En gång inlemnade en man ett sidentyg; i detta var ett ax inväfdt, hvarpå satt en sparf. Hvem som såg det, måste tro, att han hade framför sig ett verkligt ax, på hvilket en lefvande sparf slagit sig ned; så utmärkt var väfnaden. Sidentyget utställes en tid bortåt; slutligen kom en granskare och hade åtskilligt att klandra. Guvernören lät honom få företräde, och granskaren yttrade då: »ingen kan påstå, att ett ax icke böjer sig, om en sparf sätter sig på det, men här sitter sparven på ett rakt ax; det är ett fel.» Denna anmärkning fann guvernören så välgrundad, att han fränkände utställaren all belöning.

Engelskt översättningsprof.

Den romerske kejsaren Marcus Aurelius var en verklig Sokrates på tropen; midt under de utländska krig, hvilka bragte oro i hans länder, skapade han ensam genom sina dygder sitt folks lycka; han styrde det så, som en fader styr sina barn.

Knappt tagen ur sin ammas armar, ställes han under sina lärares uppsigt. Hans barndoms studier ingåfvo honom tidigt dessa tankar om allmänt väl, hvilka han framdeles förverkligade; och man såg honom vid en mera framskriden ålder afstå från alla de nöjen, som vanligen falla på de stores lott. Enkel i sina vanor, måttlig i sin spis, försmådde han allt det yppiga öfverflöd, som stod honom till buds. Denne store furste hade öfvertänt sin ställnings pligter, som han utöfvade med omsorgsfull noggrannhet. Hofvens laster angrepp aldrig på minsta vis hans dygder. När han med senatorerne öfverlade om allmänna angelägenheter, gaf han alltid efter för deras mening, emedan, sade han, det är förnuftigare att följa flere opplysta personers åsigt än en endas, hvilken kan misstaga sig.

Geometriska uppgifter.

1. Att konstruera ett paralleltapezium, då de två parallela sidorna, en vinkel och den genom dess spets gående diagonalen äro gifna.
2. En cirkel är gifven. En del af dess periferi antages vara skuren i tre lika stora delar. Skär den återstående delen af periferien på samma sätt!
3. DAE är en vid A rätvinklig triangel. Från A dragas på ömse sidor om AD linierna AB och AC , som bilda vinklarna DAB och DAC , hvardera lika med DEA , och som skära DE i B och dess förlängning i C . Bevisa, att

$$\overline{AB}^2 : \overline{BE}^2 = \overline{CD} : \overline{CE}.$$

4. Från en punkt P af en parabel fällas perpendiklarna PA och PB mot axeln och styrlinien. Hvilken är orten för midtpunkten af räta linien AB ?

Tab. 11 (forts.). Ämnen för arbetena vid den skriftliga mogenhetsexamen vårterminen 1886.

5. En cirkel A tangerar innantill en annan cirkel B i punkten P , och en tangent till A i punkten Q skär B i R och S . Bevisa, att vinkeln RPQ är lika stor med vinkeln SPQ !

6. Inskrif i en gifven cirkelsektor en qvadrat så, att tvenne af dess hörn ligga på bågen!

7. En godtycklig punkt D på basen BC af en triangel ABC sammanbindes med spetsen A . Omkring de sålunda bildade trianglarne ABD och ACD omskrifvas cirklar, hvilkas centra äro O och P . Bevisa, att triangeln AOP blir likformig med triangeln ABC samt att förhållandet $AO:AP$ blir detsamma, hvarhelst än punkten D toges på BC !

Algebraiska uppgifter.

1. Beräkna det numeriska värdet på logaritmen för $\sqrt[4]{7}$ i det system, hvars bas är $\sqrt[7]{4}$!

2. En arrendator, som under tio år skall vid hvarje års början erlagga 350 kronor, erhåller anstånd med betalningen till det tionde årets slut, under vilkor att räntefoten bestämmes till 6 %. Huru mycket skall han då på en gång erlagga: a) efter enkel, b) efter sammansatt ränteberäkning?

3. Ur två kranar, N:o 1 och N:o 2, af olika vidd rinner vatten med konstant hastighet. N:o 1 är öppen 3 minuter längre än N:o 2. Ur båda tillsammans hafva då runnit 350 liter. N:o 1 ensam skulle hafva gifvit 125 liter på den tid, hvarunder N:o 2 var öppen; och N:o 2 ensam skulle hafva gifvit 240 liter på den tid, hvarunder N:o 1 var öppen. Huru länge hade det runnit ur hvardera kranen, och hvad gaf hvardera i minuten?

4. Om α , β , γ äro en triangelns vinklar, så är

$$\operatorname{tg} \alpha + \operatorname{tg} \beta + \operatorname{tg} \gamma = \operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{tg} \beta \cdot \operatorname{tg} \gamma.$$

5. I en sfer med radien a är inskrifven en rät kon, hvars basarea är $\frac{1}{n}$ af sferens. Huru stor är konens toppvinkel och huru stort dess basplans afstånd från sferens centrum? Hvilket är det minsta värde, som n kan hafva?

6. AB och CD äro parallela sidor af ett paralleltrapezium och E en punkt på sidan CD . Längden af AB är 32,7 meter. Vidare är $\angle BAC = 98^\circ 17' 52''$; $\angle ABD = 109^\circ 11' 23''$; $\angle BAE = 42^\circ 9' 14''$; $\angle ABE = 67^\circ 11' 13''$. Beräkna trapeziets area och dess sidors längder!

7. En dignitet af ett helt tal n kan alltid, då n är udda, och aldrig, då n är jemnt, uttryckas i form af en summa af n konsekutiva (på hvarandra följande) hela tal. Bevisa detta, och angif summans termer, då digniteten är 9!

Uppgifter af mekaniskt och fysikaliskt innehåll.

1. En rät kon af trä, hvars höjd är 15 centimeter och basradie 20 centimeter, är fritt rörlig omkring sin spets. Huru stor vikt skall hängas fast vid en punkt af basens omkrets, för att den diametralt motsatta

punkten af omkretsen skall komma i jernhöjd med konens spets? Träets egentliga vikt är 0,85.

2. Mot en fogel, som flyger framåt i rät linie med en hastighet af 20 meter i sekunden, vill en skytt afskjuta en bösskula i det ögonblick, då en linie, som från skyttens öga kan tänkas dragen till fogeln, är vinkelrät mot fogelns bana. Huru bör bössan rigtas, för att fogeln skall träffas af kulan, då hennes bana kan antagas vara rätlinig och hennes hastighet 450 meter i sekunden?

3. En slutna quicksilfvermanometer, hvars båda armar utgöras af vertikala och fullt cylindriska rör med samma rörvidd, är på den slutna armen försedd med en millimetergradering, hvars nollpunkt är förlagd till armens topp. Vid en atmosfärs gastryck i den öppna armen står quicksilfret lika högt i båda armarne och visar då på delstreck 235 af graderingen. Huru stort gastryck, i atmosfärer räknadt, anger manometern, när quicksilfret visar på 114? En atmosfärs tryck mätes af en 760 millimeter hög quicksilfverpelare.

4. På en jernbansträcka utläggas stålskenor, hvilkas längd vid 0° är 24 fot. Vid utläggningen, som sker vid $+35^\circ$, beröra de angränsande skenorna hvarandra med ändarne, men fästas så, att de fritt kunna sammandraga sig vid afkylning. Huru stort blir afståndet mellan två närliggande skenändar vid -30° , under förutsättning att afståndet mellan skenorans midtpunkter förblir oförändradt? Stålets utvidningskoefficient är 0,000011.

5. En gaslåga och en elektrisk glödlampa befinna sig på 170 centimeters afstånd från hvarandra. På deras förbindningslinie och mellan dem ställes en skärm så, att han blir lika starkt belyst af dem båda. Skärmens afstånd från gaslågan är då 75 centimeter. Om gaslågan lyser 10 gånger så starkt som ett s. k. normalljus af stearin, så frågas, huru många normalljus glödlampan motsvarar i ljusstyrka.

6. Af ett föremål önskar man medelst en sferisk konkavspegel, hvars radie är 8 decimeter, erhålla en bild på 6 decimeters afstånd från föremålet. Huru bör man för detta ändamål ställa spegeln, och huru stort blir förhållandet mellan bildens storlek och föremålets?

7. En galvanisk stapel, hvars inre ledningsmotstånd är 4,6 motståndsenheter, slutes med en koppartråd, hvars motstånd är 0,4 enheter. Koppartråden ersättes derpå med en lika lång, men dubbelt så tjock nysilfvertråd. I hvilket förhållande förändras derigenom den värmemängd, som af strömmen på viss tid utvecklas i den yttre ledningen, då egentliga ledningsmotståndet för nysilfver är 10 gånger så stort som för koppar?

Anm. 1. För det tyska öfversättningsprovet voro 2 ämnen gifna, emedan det realisterna åliggande arbetet att verkställa öfversättningar till 2 främmande språk var deladt på två tidsafdelningar med franska under den ena (gemensam för latinare och realister) och engelska under den andra samt tyska (valfritt i stället för ettdera af de båda förra språken) under bådadera.

Anm. 2. Ett i de till läroverken utsända geometriska uppgifterna förekommande tryckfel är här rättadt; i den 3:e uppgiften stod nemligen \overline{BC}^2 i st. för \overline{BE}^2 .

Tab. 12. Ämnen för arbetena vid den skriftliga mogenhetsexamen höstterminen 1886.

A. För båda linierna.

Ämnen för uppsats på modersmålet.

1. Pauli omvändelse och dess betydelse för den kristna kyrkan.
2. Kejsar Augustus och hans betydelse i Roms historia.
3. Orsakerna till statshvälfningen i England 1688.
4. Hvilka voro de förnämsta fördelarna och olägenheterna af den stormagtsställning, som Sverige intog på 1600-talet?
5. Jemförelse mellan Tegnér och Runeberg såsom skaldar.
6. Om luftens fuktighet och de olika former, under hvilka den utfälles såsom dagg, dimma, moln och regn.
7. Skildring af växtlifvet i något af Sveriges landskap (efter eget val).
8. Kan ett eröfringskrig under några förhållanden ur moralisk synpunkt försvaras?

Tyskt öfversättningsprof: a)

Ludvig den fjortondes regering omfattade sjuttio år eller, om man endast vill räkna tiden för hans egen styrelse, mer än ett halft århundrade. Omdömena om denna tid äro hvarandra mycket olika. Det var visserligen ett på ärofulla tilldragelser rikt tidehvarf, men man berättar äfven om stort elände, som då herskade i landet. Det påstås, att Ludvig en gång skall hafva förklarar: »Staten, det är jag.» Äfven om han aldrig yttrat dessa ord, är det dock säkert, att de väl motsvara andan af hans styrelse. Han har fullbordat monarkiens enhet, åt Frankrike förvärfvat första platsen bland de europeiska kontinentalmagterna samt genomfört centralisation i förvaltningen, och det torde knappt nu för tiden finnas en fransman, som ej med tillfredsställelse ser tillbaka på allt detta. Ludvigs tidehvarf vann derjemte en särskild glans genom litteraturens uppblomstring, ty den uppnådde då i Frankrike en klassisk fulländning.

Franskt öfversättningsprof.

Några historieskrifvare hafva dragit i tvifvelsmål, att Karl den Store någonsin eftertraktat kejsarkronan, och antaga, att påfven tillerkände honom denna värdighet af tacksamhet och utan att hafva begärt hans samtycke. Detta är knappast sannolikt. Om Karl hade velat följa de forne cæsarerernas föredöme, hade han kunnat låta utropa sig till kejsare af sina veteraner; men genom att på det sättet afgöra en så viktig fråga hade han begått en mycket oklok handling. Karl insåg, att han ur påfvens händer borde mottaga tecknen till den kejsarliga värdigheten. Han begaf sig derfor till Rom, der han blef väl mottagen af den dåvarande påfven, som bar namnet Leo den tredje. Kort tid derefter, år åttahundra på sjelfva juldagen, egde kröningen rum i Sankt Peterskyrkan.

B. För latinlinien.

Latinskt öfversättningsprof.

Fem år efter det Regulus råkat i krigsfångenskap hos Kartagerna, beslöto desse efter nederlaget vid Panormus att i Rom söka utverka en utväxling af fångar och om möjligt fred samt skickade sändebud, åtföljda af Regulus, hvilken de ansågo särdeles lämplig att förorda deras förslag. Men häri bedrogo de sig. Regulus afstyrkte icke blott fred utan äfven fångarnas utväxling, emedan denna skulle blifva förmånligare för Kartagerna. Ståndaktigt motstod han sina vänners böner, hvilka besvuro honom att stanna kvar i Rom, och vägrade till och med att se sin hustru och sina barn. Trogen sin ed, återvände han till Kartago, änskönt han visste, att svårt straff der väntade honom. Förgrymmade öfver att ha blifvit svikne i sin väntan, skola Kartagerna hafva uppfunnit de grymmaste marter för

att pina honom till döds, hvarom sinsemellan afvikande berättelser finnas att läsa hos olika författare. Huru mycken sanning det ligger i dessa berättelser, är svårt att afgöra.

C. För reallinien.

Tyskt öfversättningsprof: b)

Karl V var född i Nederländerna och älskade af hjertat det folk, bland hvilket han uppvuxit. Dess seder behagade honom; dess otvungna naturlighet gjorde ett angenämt afbrott mot spanjoreernas gravitetiska stelhet. Han talade landets språk och inrättade sitt enskilda lif enligt der rådande sedvanor. Det tryckande hofceremonielet, hvilket så ofta bildar en skiljemur mellan konung och folk, var bannlyst från Bryssel. Tillträdet till monarken stod öppet för alla, och han underhöll sig på det älskvärdaste sätt med enhvar. Detta folkvänliga uppträdande tillvann honom i hög grad undersåtarnes kärlek och kom dem att glömma många anledningar till missnöje. Hans härar nedtrampade deras skördar, och hans ståthållare utpressade deras penningar, men genom en vänlig min och ett godt ord vann han deras hjertan.

Engelskt öfversättningsprof.

Då den olycklige engelske konungen Karl I såsom fånge fördes till London, var han sjelf fullkomligt öfvertygad, att slutet på hans lif var nära förestående. Dock ville han, oakadt alla vidtagna förberedelser, ej tro, att hans fiender kunde hafva för afsigt att sluta sina våldsgerningar med en offentlig rättegång och afrättning. Deremot var han beredd att hvilket ögonblick som helst blifva offer för ett lönnmord, ett vanligt öde för afsatta furstar. Afsatt var han i sjelfva verket redan, och man försummade icke att låta honom märka det. Alla kunglighetens utmärkelse-tecken voro afskaffade, och hans betjening hade fått befallning att bemöta honom utan ceremonier. Karl tog i början anstöt af detta för honom kränkande beteende, men man lät honom i tydliga ord förstå, att en konung utan rike icke har rätt att påräkna uppmärksamhet af någon.

Geometriska uppgifter.

1. Från en punkt A på en cirkels periferi utgå en tangent AB och en sekant AC . Från sekantens andra skärningspunkt C är mot densamma dragen en normal CB , hvilken träffar tangenten i B , samt från B en mot tangenten vinkelrät linie, som träffar AC i D . Bevisa, att BD är lika stor med endera af de tangenter, som från D kunna dragas till cirkeln!

2. Konstruera en triangel, som är lika stor med en gifven triangel och har en vinkel gemensam med honom, men en annan vinkel lika med en gifven vinkel!

3. Två indeterminerade räta linier A och B , samt en determinerad, C , äro gifna. Upprita en cirkel, som har sin medelpunkt på A , sin radie lika stor med C samt af B afskär ett stycke, lika stort med sidan af en i cirkeln inskrifven regulier femhörning!

4. Att i en gifven triangel inskrifva en annan triangel, likformig med en gifven.

5. Tre räta linier skära hvarandra i en punkt. Drag genom en annan gifven punkt en rät linie, som af de förre skäres i ett uppgifvet förhållande!

6. Hvilken är den största korda i en ellips, som kan dragas genom den mindre axelns ändpunkt?

7. Från en rörlig punkt P på hyperbeln

$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$$

dragas räta linierna PA och PB till ändpunkterna af hyperbelns reella

Tab. 12 (forts.). Ämnen för arbetena vid den skriftliga mogenhetsexamen höstterminen 1886.

axel AB samt från dessa ändpunkter linierna AQ och BQ , vinkelräta mot de förra. Hvilken kurva beskriver punkten Q , när P genomlöper hyperbeln?

Algebraiska uppgifter.

1. En årsränta, som skall utfalla med 100 kronor vid slutet af hvart och ett af de närmaste 20 åren, utbytes mot en annan, som skall utfalla på samma sätt under 30 år. Huru stor blir denna senares årsbelopp, då räntefoten är 5 %?

2. Ett tals Briggska logaritm är en enhet större än dess naturliga. Hvilka äro talet och logaritmerna?

3. Huru stora äro specifika viktarna af två kroppar, om a gram af den första och b gram af den andra tillsammans hafva specifika vigten s , och c gram af den första och d gram af den andra hafva tillsammans specifika vigten s' ?

4. Huru hög är en lodrät flaggstång, hvilken synes under 39 graders vinkel af en åskådare, som befinner sig på 100 fots afstånd, och hvars öga är $5\frac{1}{2}$ fot öfver marken?

5. Två snällpressar trycka tillsammans 27000 ark på 1 timme 40 minuter, hvarvid den ena pressen trycker 100 ark på 10 sekunder kortare tid än den andra. På huru lång tid trycker hvardera pressen 1000 ark?

6. Ett tals siffror äro i ordning a, b, c, d . Om $2d$ subtraheras från det tal, hvars siffror är a, b, c , blir resten en multipel af 7. Bevisa, att det förnämnda talet också är en multipel af 7!

7. En aritmetisk progression utgöres af alla bråk, hvilka till sin storlek ligga mellan talen 493 och 621 samt hafva samma nämnare. Denna progressions summa är 498515. Hvilken är nämnaren?

Uppgifter af mekaniskt och fysikaliskt innehåll.

1. En jemntjock och homogen skifva i form af en rektangel $ABCD$ skall uppbäras i vågrät ställning af tre stöd och det så, att tyngden blir lika fördelad mellan dem. Ett af dem sättes under hörnet A , de båda öfriga under hvar sin af punkterna E och F , belägna den förra på sidan BC , den senare på sidan CD . Angif läget af punkterna E och F !

2. Ett lutande plan, som stöder sin nedre kant mot en vågrät bordskifva under en lutningsvinkel af 30° , har vid sin öfre kant en liten trissa. Öfver denna löper ett snöre, hvars längd är lika med planets, och som i

hvardera ändan har en liten kula fästad. Dessa kulor, af hvilka således den ena hvilar på planet, den andra hänger fritt ned, äro så belägna, att de, om snöret afklippes, samtidigt slå ned på bordskifvan. Bestäm kulornas lägen vid afklippningen! Friktionen och snörets vikt lemnas utan afseende.

3. Öfvanpå en vattenmassa finnes ett lager af olja. I vätskorna simmar med axeln vertikal en rät träcylinder, hvars höjd är 4 gånger så stor som oljelagrets tjocklek. Bestäm cylinderns jemnvigtsläge, då oljans egentliga vikt är $0,9$, träets $0,6$!

4. En cylindrisk skorstens höjd är 12 m., dess inre genomskärningsyta $0,5$ qvm. Trycket antages vara detsamma inom skorstenen som i fria luften, men temperaturen är på det förra stället 180° , på det senare 11° . Beräkna skilnaden mellan den i skorstenen befintliga gasmassans vikt och vigten af en lika stor volym af den yttre luften, då man vet, att en kbm. af gasen inom skorstenen skulle väga $1,5$ kg., men 1 kbm. af luften utanför $1,3$ kg. vid det rådande trycket, om temperaturen hos båda vore 0° . Utvidningskoefficienten antages vara såväl för gasen som för luften $0,00366$.

5. En samlingslins ger af ett föremål, som befinner sig på 6 dm:s afstånd från optiska medelpunkten, en verklig bild på 18 dm:s afstånd från föremålet. Hvilken ändring undergår fenomenet, om föremålet flyttas 3 dm. närmare till optiska medelpunkten?

6. Angif styrkan af den elektriska ström, som på tolf timmar utfaller ur en lösning 72,9 gr. silfver, då man vet, att en ström af 10 enheters styrka på 8 timmar sönderdelar 27 gr. vatten. Syrets atomvikt är 16, silfrets 108; det förra ämnet är två-atomigt, det senare en-atomigt.

7. Polerna af en galvanisk stapel, hvars inre ledningsmotstånd är 3,5 enheter, förenas ena gången med en 5,4 m. lång nysilfvertråd, hvars genomskärningsyta är $0,6$ qvmm., andra gången med en fem gånger så lång tråd af samma slag. I hvilketdera fallet är den värmemängd störst, som på lika tider utvecklas i hela den yttre ledningen? Nysilfrets specifika ledningsmotstånd är $0,2$.

Anm. Med afseende på de två ämnena för det tyska öfversättningsprovvet se anm. 1 till Tab. 11.

Tab. 13. Antal lärjungar, som afgått år 1886, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

1:o. Utan godkänd mogenhetsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Klasser och linier.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t														
	för att, enligt föräldrars och målsmäns (eller sin egen) uppgift, öfvergå till												utan att dylik uppgift om dem jemmas.		Summa.
	annat offentligt allmänt läroverk, folkskola, seminarium och dylikt.	enskilda studier eller enskildt läroverk.	tekniskt läroverk.	landbruk eller läroverk för landbruk.	handels- eller handelsinstitut.	brugs-, fabriks- eller handverks-rörelse.	sjömansryket.	handel eller handelsinstitut.	sjömansryket.	sådana civila tjänstemän, hvar till mogenhetsexamen ej erfordras.	militärskolan eller krigsskola.	apotek.	andra lefnadsbanor.	genom åsden.	
A. Högre allmänna läroverk.															
1	22	19	—	2	2	3	—	1	2	—	—	46	3	100	
2	51	19	—	5	7	10	3	1	1	—	2	75	4	178	
3	68	9	7	12	15	17	6	3	3	—	2	87	6	235	
R. 4	16	12	7	10	26	56	10	3	3	—	1	54	2	200	
L. »	30	3	2	5	3	13	1	—	—	—	—	28	2	87	
R. 5	39	4	27	11	18	64	11	4	2	—	2	34	2	218	
L. »	27	6	8	6	7	32	—	5	5	—	—	48	3	147	
6 o. 7	Se nästa sida under »Sammmandrag».														
Samtliga klasser	299	167	80	82	107	278	41	47	21	35	13	525	35	1,730	
B. Femklassiga allmänna läroverk.															
1	34	8	1	—	1	1	1	—	—	—	—	23	2	71	
2	22	13	—	3	15	5	4	1	—	—	—	29	1	93	
3	25	6	—	4	11	16	9	—	2	1	2	33	1	110	
R. 4	12	2	5	5	13	21	4	—	2	—	1	19	—	84	
L. »	13	1	—	—	1	3	—	—	1	—	—	5	—	24	
R. 5	61	2	6	7	2	26	2	1	1	—	1	35	—	144	
L. »	109	—	1	2	3	9	2	1	1	—	—	17	—	145	
Summa	276	32	13	21	46	81	22	3	7	1	4	161	4	671	
C. Treklassiga allmänna läroverk.															
1	4	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	13	—	22	
2	13	1	—	2	3	3	1	—	—	—	—	21	—	44	
3	40	2	—	1	12	2	1	1	2	—	—	35	1	97	
R. 4	1	—	2	—	6	3	—	1	—	—	—	4	—	17	
L. »	17	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	21	
R. 5	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	8	
L. »	8	1	—	—	1	1	1	1	—	—	—	4	—	17	
Summa	85	8	2	4	25	9	4	3	2	—	—	83	1	226	
D. Tvåklassiga pedagogier.															
1	3	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	4	—	11	
2	9	10	—	2	9	4	—	2	1	—	—	15	—	52	
3	5	—	—	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	11	
Summa	17	11	—	2	16	4	1	3	1	—	—	19	—	74	
E. Enklassiga pedagogier.															
1	13	—	1	1	3	5	1	1	—	—	—	20	—	45	
2	2	4	—	2	—	2	1	1	—	—	—	3	—	15	
Summa	15	4	1	3	3	7	2	2	—	—	—	23	—	60	

Tab. 13 (forts.). Antal lärjungar, som afgått år 1886, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

1:o (forts.). Utan godkänd mogenhetsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Klasser och linier.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t														
	för att, enligt föräldrars och målsmäns (eller sin egen) uppgift, öfvergå till												utan att dylik uppgift om dem jemnas.	genom döden.	S u m m a.
	annat offentligt allmänt läroverk, folkskola, seminarium och dylikt.	enskilda studier eller enskildt läroverk.	tekniskt läroverk.	landbruk eller läroverk för landbruk.	bruks-, fabriks- eller handverks-föreelse.	handel eller handelsinstitut.	sjömansyrket.	sådana civila tjänstemannaband, hvartill mogenhetsexamen ej erfordras.	militäryrket eller krigsskola.	apotek.	andra lefnadsbanor.				
Sammandrag.															
1	76	29	2	4	11	9	3	2	2	—	—	106	5	249	
2	97	47	—	14	34	24	9	5	2	—	2	143	5	382	
3	138	17	7	17	43	35	16	5	7	1	4	155	8	453	
R. 4	29	14	14	15	45	80	14	4	5	—	2	77	2	301	
L. »	60	6	2	5	4	16	1	—	1	—	—	35	2	132	
R. 5	102	7	33	18	20	90	14	5	3	—	3	73	2	370	
L. »	144	7	9	8	11	42	3	7	6	—	—	69	3	309	
R. 6:1	5	5	8	5	6	35	4	7	—	1	—	24	—	100	
L. »	19	5	6	12	5	26	2	7	4	16	1	48	4	155	
R. 6:2	4	2	5	4	5	6	1	5	1	1	—	9	—	43	
L. »	14	19	6	9	5	5	3	6	—	16	2	41	3	129	
R. 7:1	—	9	4	—	2	2	—	—	—	1	1	1	2	22	
L. »	4	44	—	1	4	9	—	4	—	—	—	20	2	88	
R. 7:2	—	3	—	—	1	—	—	1	—	—	1	6	1	13	
L. »	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	1	4	1	15	
Gemensamma linien	311	93	9	35	88	68	28	12	11	1	6	404	18	1,084	
Reallinien	140	40	64	42	79	213	33	22	9	3	7	190	7	849	
Latinlinien	241	89	23	35	30	98	9	24	11	32	4	217	15	828	
Summa	692	222	96	112	197	379	70	58	31	36	17	811	40	2,761	

2:o. Med godkänd mogenhetsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Linier.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t												
	för att, enligt uppgift, öfvergå till											utan att dylik uppgift om dem jemnas.	S u m m a.
	universitet och dylikt.	tekniskt läroverk.	landbruk, läroverk för landbruk eller skogsaktsel.	landbruk, eller handverks-föreelse.	bruks-, fabriks- eller handelsinstitut.	handel eller handelsinstitut.	universitets-examina ej erfordras.	sådana civila tjänstemannaband, hvartill examen ej erfordras.	militäryrket eller krigsskola.	apotek.	landliks- och veterinäryrket.		
Realister	9	10	2	4	14	17	12	1	2	—	33	104	
Icke-greker	165	13	10	2	22	18	30	—	13	2	43	318	
Greker	156	—	6	2	1	8	6	1	6	2	33	221	
Summa	330	23	18	8	37	43	48	2	21	4	109	643	

